

Πρώτα σύνορα του ελληνικού κράτους

Το 1832-1881 ίσχυε ως σύνορο η γραμμή Παγασητικού-Αμβρακικού. Είχε προταθεί ως σύνορο το 1829, το 1830 μειώθηκε στη γραμμή Σπερχειού-Αχελώου και τελικά εγκρίθηκε στο πρωτόκολλο Λονδίνου του 1832.

Διεύρυνση συνόρων

1832: Πελοπόννησος + Στερεά
Ελλάδα + Κυκλάδες + Σποράδες

1864: Επτάνησα

1878+1881: Θεσσαλία

1913: Μακεδονία + Ήπειρος
(Βαλκανικοί)

1923: Δυτική Θράκη

1920-1923: Ανατολική Θράκη +
Σμύρνη + Ίμβρος + Τένεδος

1947: Δωδεκάνησα (Β' Παγκόσμιος)

https://commons.m.wikimedia.org/wiki/File:Map_of_Greece_expansion_1832-1947-el.svg#mw-jump-to-license

Η σύναψη των πρώτων δανείων αποτέλεσε την πρώτη διεθνή αναγνώριση της ελληνικής Πολιτείας.

<https://www.aueb.gr/el/opanews/i-istoriki-ereyna-kai-ta-daneia-tis-ethnikis-anexartisiis-tis-elladas>

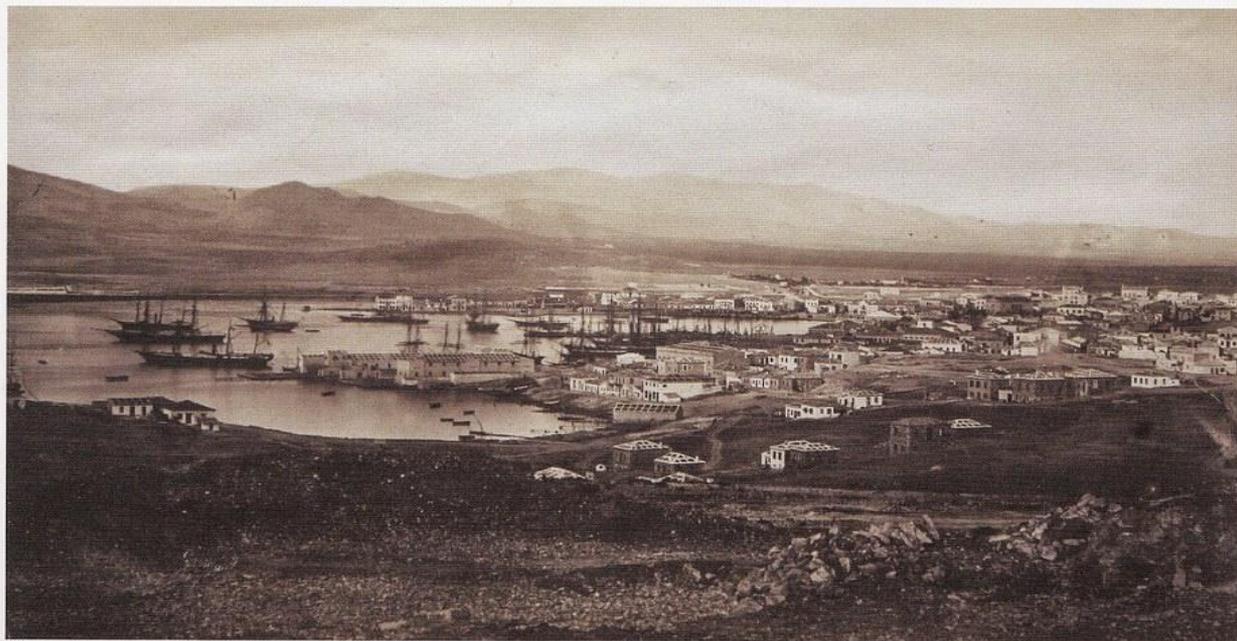

<https://cognoscoteam.gr/archives/27525>

Ο Πειραιάς το 1850

<https://www.anexitilo.net/2015/10/1850.html>

GRUBAUF (ι), χαρτί άλατος (καλοτυπία), ~ 1850.

Μία από τις παλαιότερες φωτογραφικές απόψεις του Πειραιά, όταν ήταν ακόμη μικρός οικισμός.

Άποψη της Ακρόπολης και του Ωδείου Ηρώδου Αττικού
από την περιοχή του Θησείου (1860)

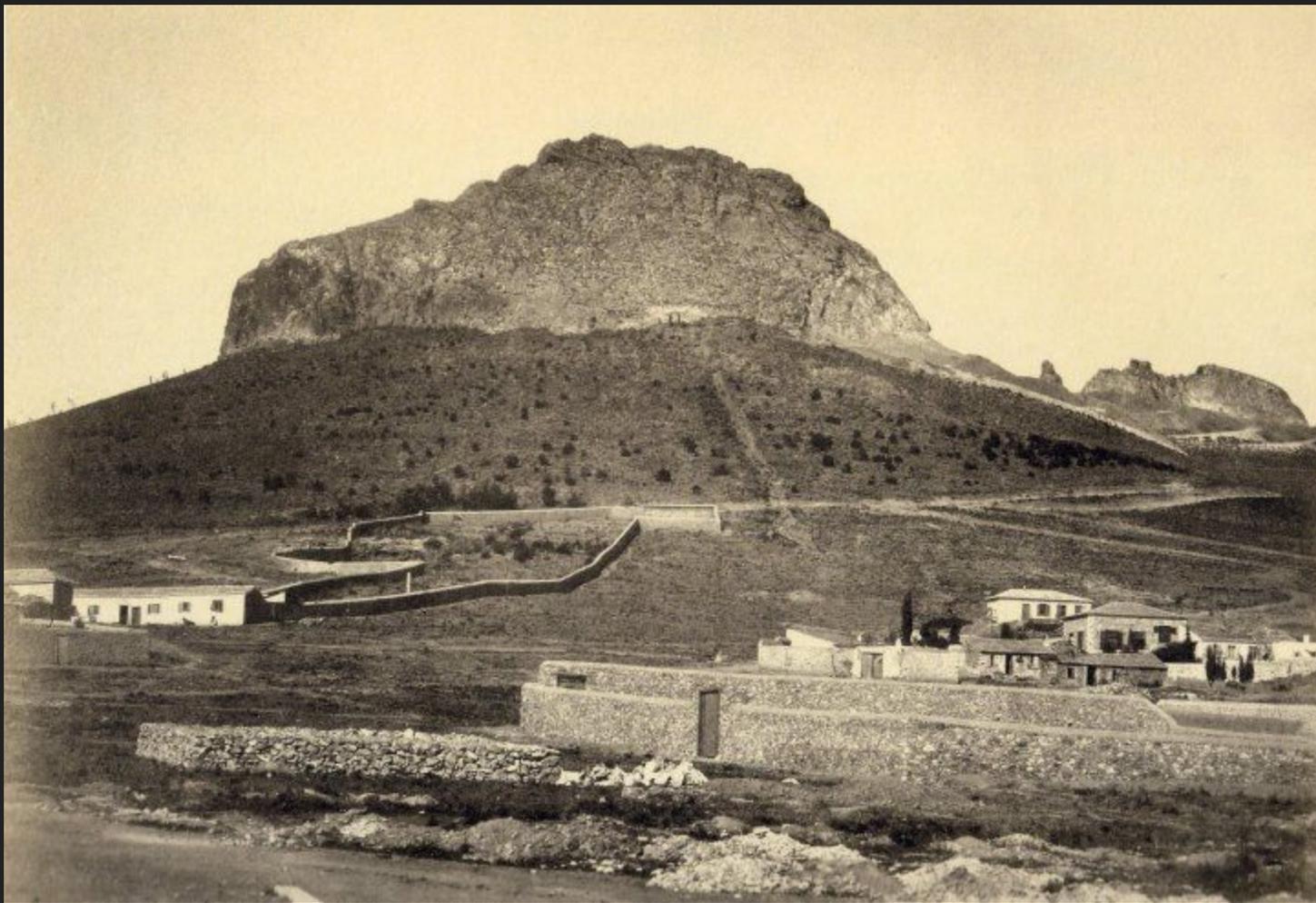

Άποψη του Υμηττού, των Στύλων του Ολυμπίου Διός
και της Πύλης του Αδριανού από την Ακρόπολη

Άποψη της Ακρόπολης και των σπιτιών της Αθήνας από του Φιλοπάππου. Εδώ διακρίνεται ο φράγγικος πύργος του 13ου αιώνα που αργότερα θα κατεδαφιστεί.

Οι τρεις φωτογραφίες της Ακρόπολης αναρτήθηκαν από
<https://www.vice.com/el/article/spanies-iftografies-toy-xwrioy-poy-htan-h-a8>
hna.toy-19oy-aiwna/

1864. Λυκαβηττός.
Το βοσκοτόπι κάτω είναι
το σημερινό Κολωνάκι.
Στη περιοχή της
Δεξαμενής.

Φωτογράφος: Henri
Beck.

https://www.facebook.com/ATHENS_THROUGH.TIME/photos/%CE%B1%CE%B8%CE%AE%CE%BD%CE%B1-1864-%CE%BB%CF%85%CE%BA%CE%B1%CE%B2%CE%B7%CF%84%CF%84%CF%8C%CF%82%CF%84%CE%BF-%CE%B2%CE%BF%CF%83%CE%BA%CE%BF%CF%84%CF%8C%CF%80%CE%B9-%CE%BA%CE%AC%CF%84%CF%89-%CE%B5%CE%AF%CE%BD%CE%B1%CE%B9-%CF%84%CE%BF-%CF%83%CE%B7%CE%BC%CE%B5%CF%81%CE%B9%CE%BD%CF%8C-%CE%BA%CE%BF%CE%BB%CF%89%CE%BD%CE%AC%CE%BA%CE%B9-%CF%83%CF%84%CE%B7-%CF%80%CE%B5%CF%81%CE%B9%CE%BF%CF%87%CE%AE-%CF%84%CE%B7/159898997355803/

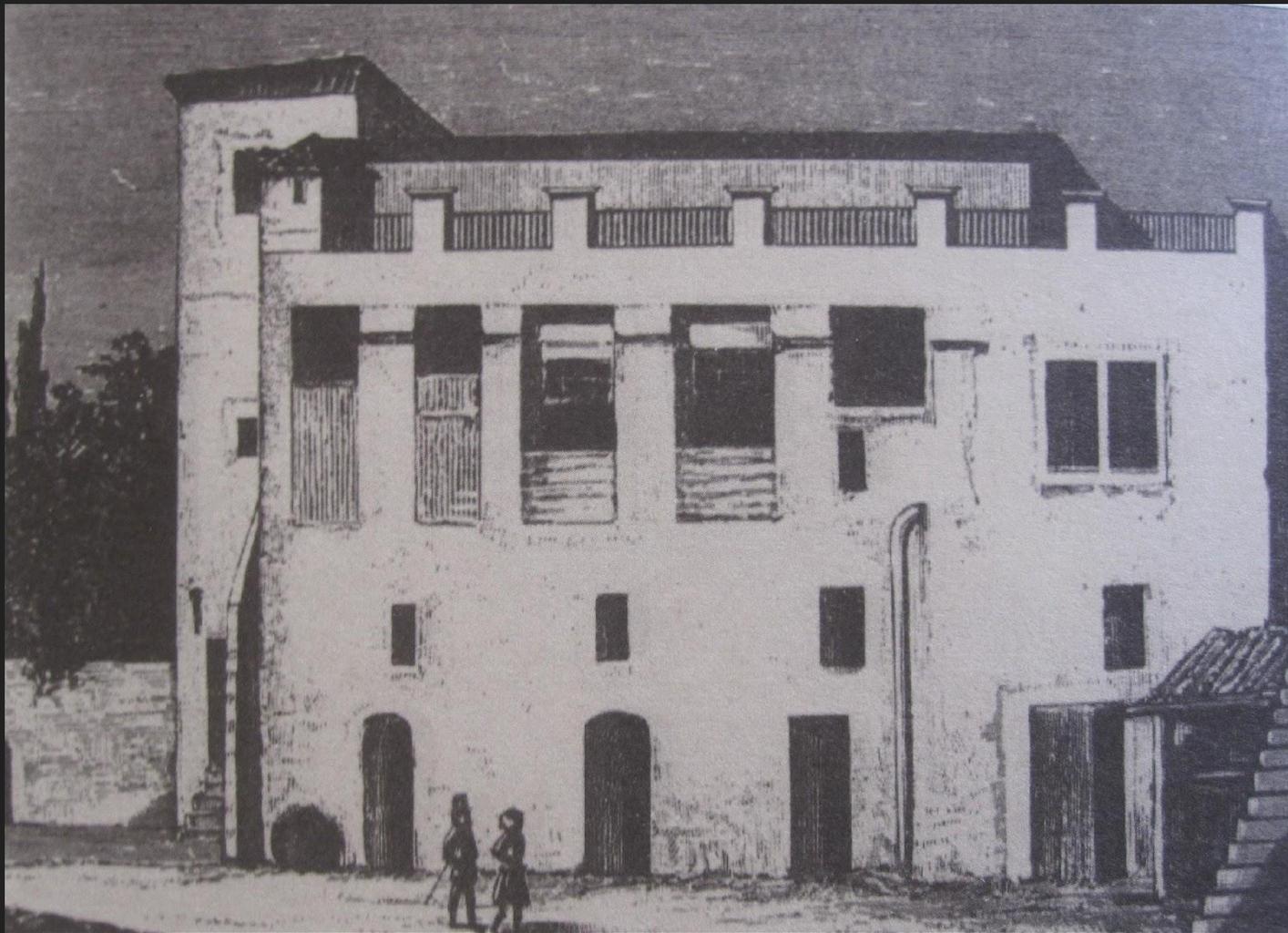

Στύλοι Ολυμπίου Διός με τη σκήτη του στυλίτη μοναχού. Στο κάτω μέρος φαίνονται θαμώνες ενός καφενείου. Στα δεξιά ο μύλος του Μετς σε πλήρη λειτουργία.

1865 (Δημήτριος Κωνσταντίνου, Συλλογή Pierre de Girord / Kallimages, Παρίσι)
<https://www.iefimerida.gr/news/245189/i-athina-toy-1800-mia-ekthesi-poy-tha-kathilosei-toys-syghronoys-ellines-eikon-es>
και
<http://www.mixanitouxronou.gr/oi-askites-poy-zoysan-apokommenoi-apo-tin-symvatiki-zoi-pano-stoys-styloys-toy-olympioy-dios-onomazontan-stilites-kai-ithelan-na-erthoun-pio-konta-ston-theo/>

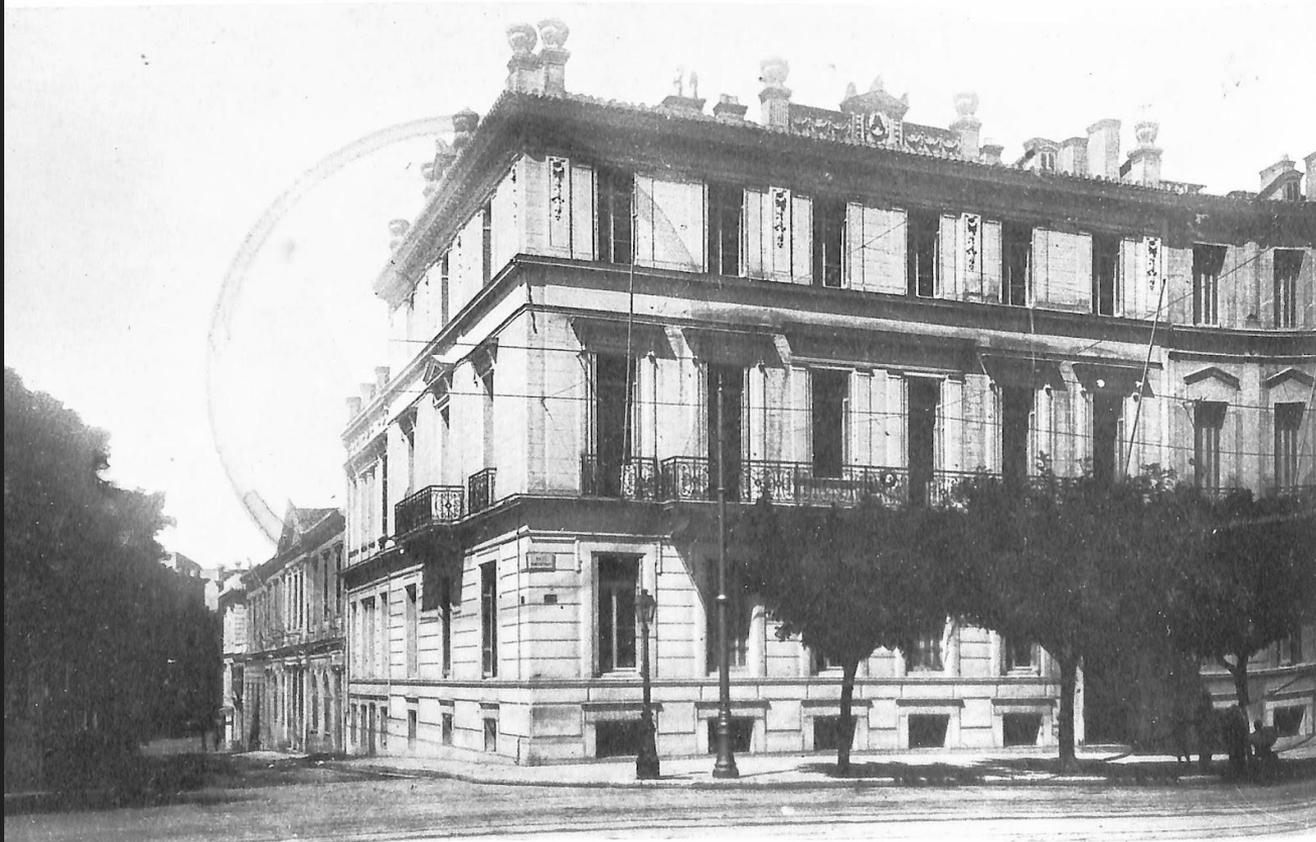

Φωτογραφία του 1875 τραβηγμένη από τον Λυκαβηττό απεικονίζει την οδό Ηρώδου του Αττικού (δεξιά), ενώ στο βάθος διακρίνεται ο Ιλισσός <https://www.protothema.gr/greece/article/1555678/pos-ta-katsikadika-eginan-kolonaki/>

Οικία Κλεάνθη:
Το πρώτο πανεπιστήμιο
της Ελλάδας

Νεοκλασικό κτίριο, σπίτι του δήμαρχου της Αθήνας Μιχαήλ Μελά, στη γωνία Πανεπιστημίου και Αμερικής, που για πολλά χρόνια στέγαζε την «Αθηναϊκή Λέσχη». Στη θέση του σήμερα βρίσκεται ένα μοντέρνο οικοδόμημα, που ένας από τους ιδιοκτήτες του είναι πάλι η «Αθηναϊκή Λέσχη».

Ο ποταμός Βοϊδοπνίχτης κατέβαινε από την δυτική πλαγιά του Λυκαβηπού και διέσχιζε με τα ορμητικά νερά του, ιδιαίτερα τον χειμώνα, την περιοχή όπου αργότερα φτιάχτηκαν οι οδοί Πανεπιστημίου και Ακαδημίας...

Την περίοδο 1875-1880 περίπου χτίστηκαν στην οδό Πανεπιστημίου μερικά από τα πιο λαμπρά κτήρια της Αθήνας.

<https://www.elia.org.gr/research-tools/hotels/streets/panepistimiou/>

Fred Boissonnas: Βοσκός
με το κοπάδι του με φόντο
την Ακρόπολη, 1903

<https://www.iefimerida.gr/news/245189/i-athina-toy-1800-mia-ekthesi-poy-tha-kathilosei-toys-syghronoys-ellines-eikones>

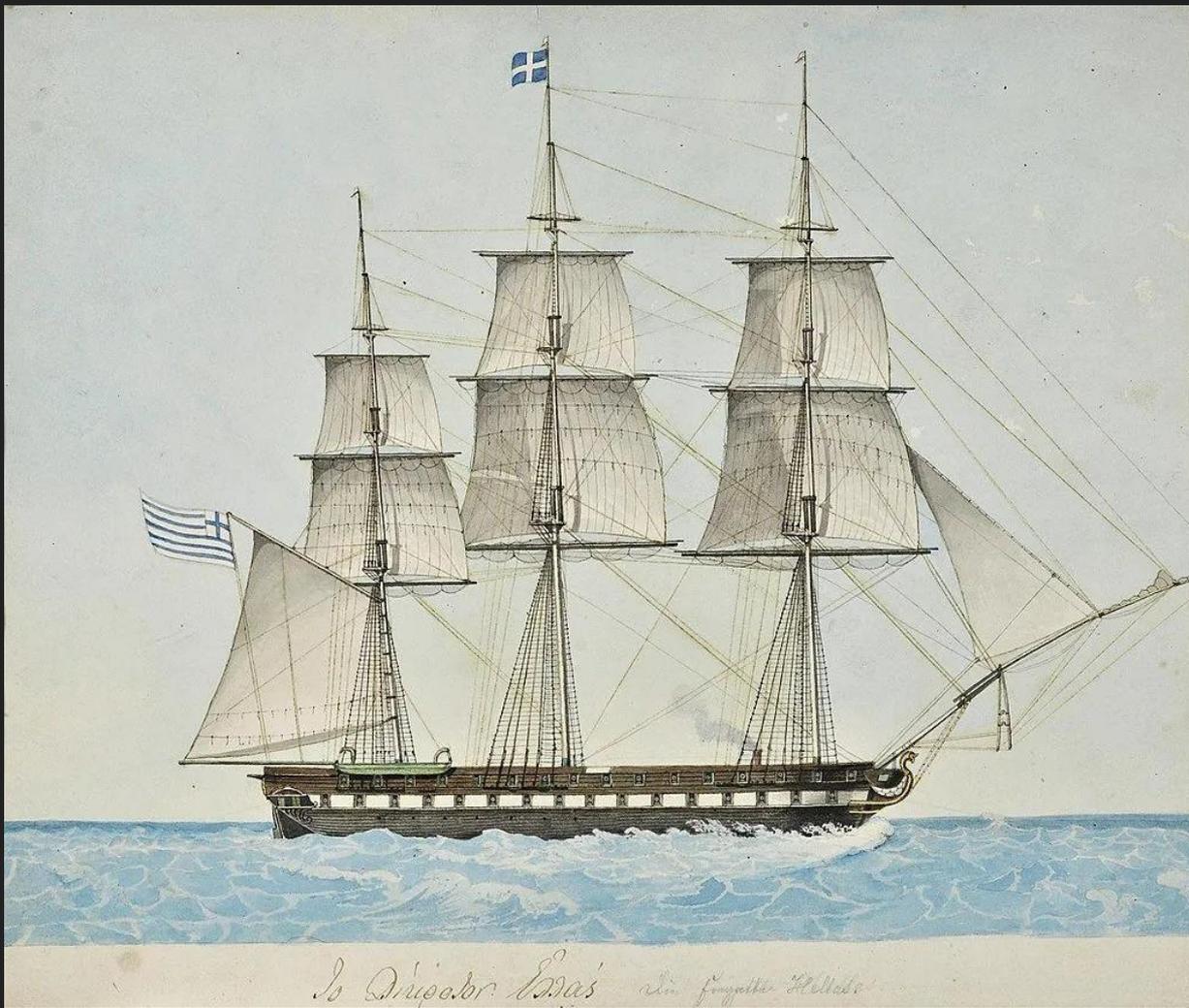
Ένα από τα πρώτα
λεωφορεία στην οδό
Πατριάρχου Ιωακείμ
το 1925

<https://www.protothema.gr/greece/article/1555678/pos-ta-ka-tsikadika-eginan-kolonaki/>

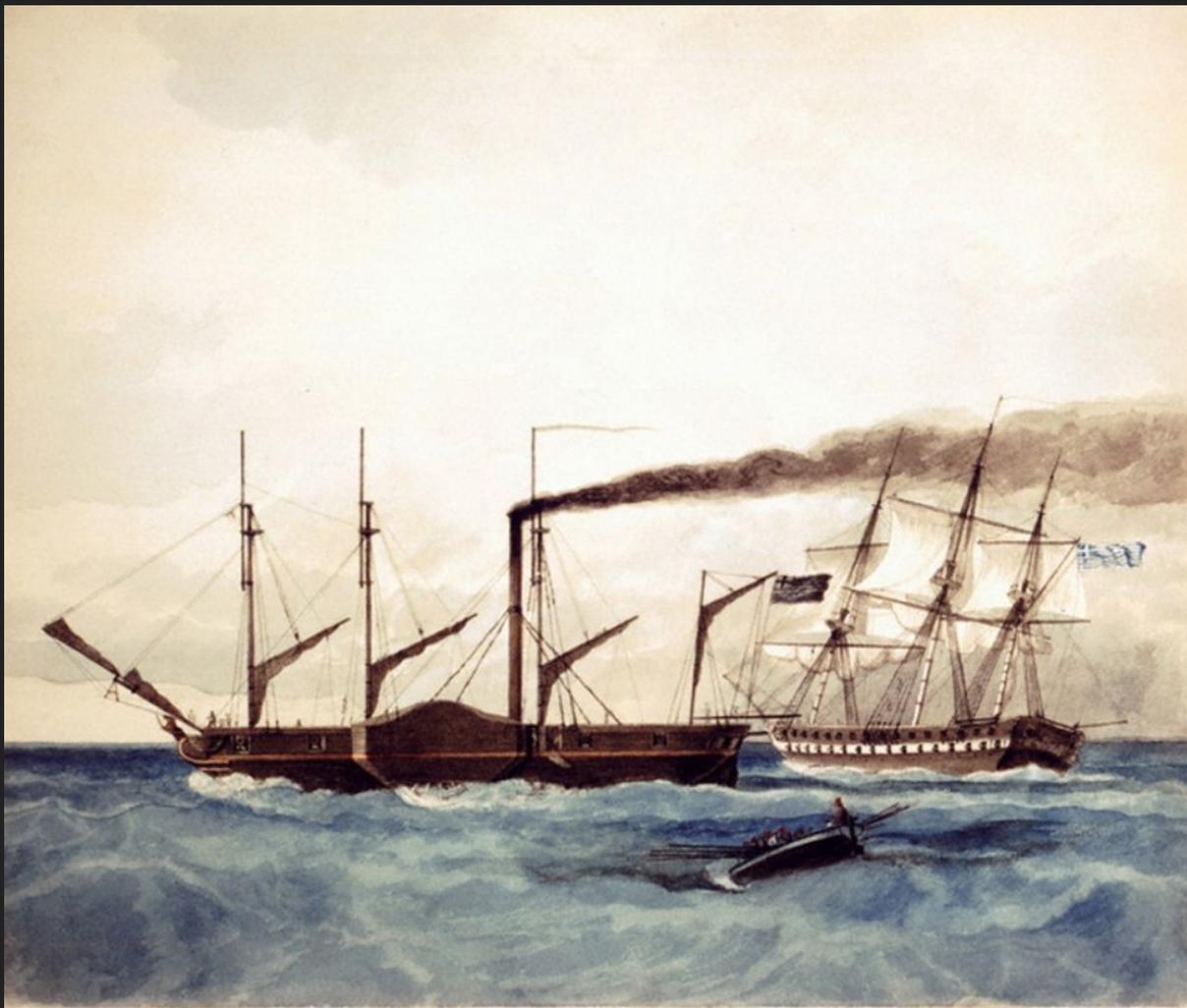
Αθήνα. Γενική άποψη της πόλης από το τέρμα της οδού
Δημοκρίτου στο Κολωνάκι, ~1930. Φωτογραφία: Π.Πουλίδης /
Αρχείο ΕΡΤ

<https://www.ertnews.gr/anadromes/provata-sto-kolonaki-eikones-apo-tin-alli-athina-toy-1920-mesa-apo-to-archeio-tis-ert/>

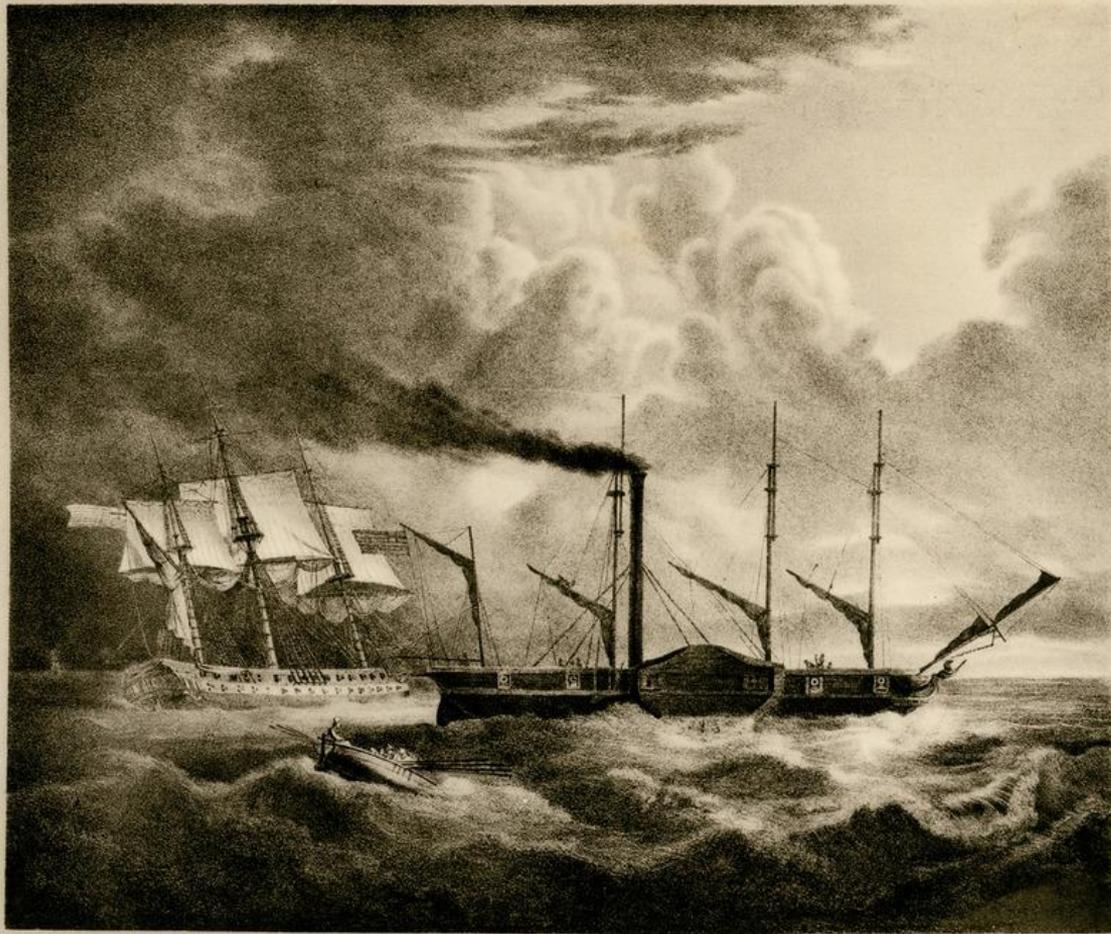
Η φρεγάτα Ελλάς Ι τέθηκε σε υπηρεσία το 1826. Είναι ιστιοφόρο. Είχε άδοξο τέλος, γιατί πυρπολήθηκε την 1 Αυγούστου 1831 από τον Ναύαρχο Μιαούλη κατά τη στάση των Υδραίων εναντίον του Κυβερνήτη Καποδίστρια.

<https://elinis.gr/%CF%84%CF%85%CF%80%CE%BF%CE%B9-%CE%BA%CE%B1%CF%81%CE%B1%CE%B2%CE%B9%CF%89%CE%BD-%CE%B1%CF%80%CE%BF-%CF%84%CE%BF%CE%BD-14%CE%BF-%CE%BC%CE%B5%CF%87%CF%81%CE%B9-%CE%BA%CE%B1%CE%B9-%CF%84%CE%BF%CE%BD-19/>

Το ατμοκίνητο “Καρτερία”
προσπερνά τη φρεγάτα “Ελλάς Ι”,
που διακρίνεται στο φόντο. Πίνακας
του φιλέλληνα αξιωματικού και
ζωγράφου Karl Krazeisen.

<https://military-history.gr/1826-11-25-frigate-hellas-i-arrives/>

LA FREGATE HELLAS ET LE VAPEUR KARTERIA

Καλλιτεχνική αναπαράσταση της φρεγάτας «Ελλάς», από κοινού με το ατμόπλοιο «Καρτερία».

[https://el.wikipedia.org/wiki/Ελλάς_1_\(φρεγάτα\)](https://el.wikipedia.org/wiki/Ελλάς_1_(φρεγάτα))

Ιστιοφόρο: Σκάφος ή πλωτό ναυπήγημα που αποκλειστικό μέσο πρόωσης έχει την αιολική ενέργεια (τον άνεμο) επί των ιστίων του (πανιά). Αποτελεί τη δεύτερη εξελικτική βασική κατηγορία τύπων πλοίων, μετά το κωπήλατο και πριν από το μηχανοκίνητο (ατμόπλοιο).

<https://el.wikipedia.org/wiki/Ιστιοφόρο>

Αγγλογαλλικός ανταγωνισμός (1800)

Στη διάρκεια της γαλλικής επανάστασης ο αγγλικός στόλος ήταν ισχυρότερος. Το 1806 απέκλεισε τα λιμάνια από την Μπρεστ ως την Αμβέρσα. Ο Ναπολέων απάντησε αποκλείοντας τα αγγλικά παράλια και απαγόρευσε το αγγλικό εμπόριο στη Γαλλία. Αυτό ονομάστηκε ηπειρωτικός αποκλεισμός. Στη Γαλλία και στην ηπειρωτική Ευρώπη επήλθε υπερτίμηση και έλλειψη προϊόντων. Επίσης, η Αγγλία με τη σειρά της απέκλεισε τα λιμάνια των κρατών (Ρωσία κ.ά.) που εφάρμοσαν τον ηπειρωτικό αποκλεισμό. [Θεοδωρίδης-Λαζάρου: 173 και 185-6]

Ο ανταγωνισμός Άγγλων-Γάλλων στη Μεσόγειο (1789-1815) έδωσε ευκαιρία στους Έλληνες να αναπτύξουν τη ναυτιλία και το εμπόριο. Ο Ναπολέων εφάρμοσε ηπειρωτικό αποκλεισμό, αποκλείοντας τα αγγλικά εμπορεύματα από τα λιμάνια της Ευρώπης, ενώ η Αγγλία απάντησε με ναυτικό αποκλεισμό της Γαλλίας. Ο ναυτικός αποκλεισμός της Γαλλίας έφερνε κέρδος σε τολμηρούς ναυτικούς που μετέφεραν τρόφιμα σε αποκλεισμένα λιμάνια. [Σκουλάτος-Δημακόπουλος-Κόνδης: Β 48 και 56]

Αρχαία μεταλλεία Λαυρίου

<https://www.xrysoelladas.gr/blog/2013/10/ellinikoschryssos-metalleia-lavrio/>

Άποψη του
μεταλλουργικού
κέντρου Λαυρίου

<https://www.oryktosploutos.net/2016/05/1896/>

Μεταλλεία Λαυρίου

Το Λαύριο είναι γνωστό για τα μεταλλεία του. Από την αρχαιότητα ακόμα, οι άνθρωποι εκμεταλλεύονταν τον φυσικό πλούτο της περιοχής που έβγαζε κυρίως μολύβι και ασήμι. Μάλιστα, τα ορυκτά του Λαυρίου χρησιμοποιήθηκαν για την κατασκευή πολλών αρχαίων μνημείων, όπως ο Παρθενώνας, ο ναός του Ποσειδώνα στο Σούνιο, αλλά και για τον τρούλο της Αγίας Σοφίας στην Κωνσταντινούπολη.

Οι αρχαίοι, παρόλο που δεν διέθεταν τα σύγχρονα τεχνικά μέσα, είχαν φτιάξει ένα εντυπωσιακό υπεδάφιο δικτύων στοών, όπου δούλευαν χιλιάδες εργάτες. Το αρχαίο πηγάδι είναι άριστα κατασκευασμένο και προκαλεί θαυμασμό. Για τις ανάγκες του εξαερισμού είχαν κατασκευάσει εντυπωσιακά πηγάδια που το άνοιγμά τους οδηγούσε στην επιφάνεια. Με αυτόν τον τρόπο εξασφάλιζαν οξυγόνο στις γαλαρίες μέχρι και το πιο απομακρυσμένο σημείο. Ήταν ένα ακόμα εντυπωσιακό τεχνικό έργο της αρχαίας Ελλάδας.

Στη σύγχρονη εποχή η εκμετάλλευσή τους ξεκίνησε από τον Ιταλό Σερπιέρι. Ο Σερπιέρι ως εργοδότης ήταν σκληρός και αντιμετώπιζε τους μεταλλωρύχους σαν αναλώσιμα εργαλεία που δεν είχαν δικαιώματα, αλλά μόνο την υποχρέωση να δουλεύουν έναντι, μάλλον συμβολικής αμοιβής. Από την άλλη ήταν αυτός που δημιούργησε από το μηδέν την πόλη του Λαυρίου για να εγκατασταθούν οι εργάτες που έρχονταν από πολλά μέρη του εξωτερικού και της Ελλάδας για να βρουν δουλειά. Οι συνθήκες εργασίας συνέχισαν να είναι δύσκολες ακόμα και όταν έφυγε ο Σερπιέρι από την περιοχή, με αποτέλεσμα να ξεσπάσει απεργία.

Τέσσερις εργάτες δολοφονήθηκαν και η κυβέρνηση έστειλε στρατό και πλοία για να καταστείλει την μεγάλη απεργία που ξέσπασε ξημερώματα 8ης Απριλίου 1896. Στα μεταλλεία του Λαυρίου 1.800 εργάτες ανέβηκαν από το μεταλλευτικό φρέαρ – βάθους 182 μέτρων όπου δούλευαν, έκλεισαν όλες τις εισόδους, περικύκλωσαν τον χώρο και κήρυξαν απεργία... Μέσα στα αιτήματα ήταν και η κατάργηση των λεγόμενων “εργολάβων”. Οι εργολάβοι, ήταν μεσάζοντες που έπαιρναν το έργο μιας στοάς από τη διεύθυνση της εταιρείας και φρόντιζαν να βάζουν τους εργάτες να δουλεύουν για λογαριασμό τους. Η εταιρεία τους έδινε και το μεροκάματο των εργατών, αλλά εκείνοι έδιναν ακόμη λιγότερα στους δύστυχους μεταλλωρύχους....

Το 1860 επισκέφθηκε την Λαυρεωτική ο νεαρός μεταλλειολόγος Α. Κορδέλλας και το 1863 πείθει τον Ιταλό μεταλλειολόγο J.B.Serrieri για την αξιοποίηση των αρχαίων σκωριών. Ιδρύει το 1864 στην θέση Εργαστηριάκια την ιταλογαλλική εταιρεία «Hilarion Roux et Cie». Η εταιρεία αναλαμβάνει την εκμετάλλευση των αρχαίων σκωριών και την εξαγωγή αργυρούχου μολύβδου. Η εταιρεία εγκαινίασε το 1865 πλήρες εργοστάσιο με 18 κάμινους, μικρά μεταλλοπλύσια, μηχανουργείο και σιδηρόδρομο. Πρόκειται για την σημαντικότερη βιομηχανία στην Ελλάδα εκείνη την εποχή. Το 1867 απασχολούσε 1.200 εργάτες, τεράστιο αριθμό για τα μεγέθη της απασχόλησης σε εθνικό επίπεδο.

Το 1869 η εταιρεία ήρθε σε σύγκρουση με το ελληνικό κράτος – έχει μείνει στην ιστορία ως «Λαυρεωτικό Ζήτημα» για την διεκδίκηση των αρχαίων μεταλλευτικών καταλοίπων... Οι διαπραγματεύσεις καταλήγουν το 1873 στη δημιουργία δύο εταιρειών... Η πρώτη σοβαρή κρίση ήλθε στις δεκαετίες 1880 και 1890 με την πτώση της τιμής του μολύβδου. Το καθοριστικό όμως πλήγμα ήλθε με τον Πρώτο Παγκόσμιο Πόλεμο. Με την εγκατάσταση των προσφύγων, μετά τον πόλεμο στη Μικρά Ασία το 1922, αναζωογονήθηκε ο πληθυσμός της πόλης. Μετά το 1980 το Λαύριο αντιμετώπισε ξανά ένα νέο κύκλο κρίσης σαν συνέπεια της αποβιομηχάνισης σ' όλη την Ελλάδα.

Τουλάχιστον 3.100 Έλληνες Μικρασιάτες πρόσφυγες: (μόνο μεταξύ 1922-1923) κατέφθασαν στο λιμάνι αυτό όπου έτυχαν της πρώτης περίθαλψης. Οι 1.364 από αυτούς παρέμειναν κι εγκαταστάθηκαν εδώ. Είναι αυτοί που έδωσαν τη νέα κοινωνική, οικονομική, πολιτιστική και πολιτική πνοή στη νέα τους πατρίδα, το Λαύρειο, όπως και παντού στην Ελλάδα.

Αριστερά: Ενημερωτικό ταμπλό του Δήμου Λαυρεωτικής σε κεντρικό σημείο της πόλης

<https://www.ertnews.gr/roi-idiseon/layrio-h-poli-pou-synantithikan-ta-stayrodromia-tis-istorias-a-meros/>

Δεξιά: Στοά στην Καμάριζα Λαυρίου

<https://www.ertnews.gr/roi-idiseon/layrio-h-poli-pou-synantithikan-ta-stayrodromia-tis-istorias-a-meros/>

Ό,τι απέμεινε σήμερα από τα μεταλλεία της Σερίφου

<https://omorfataxia.gr/travel/metalle-ja-serifoy-antimetopoi-me-tin-istoria-toy-topoy-mas-deite-fotografies/>

Μεταλλεία της Σερίφου

Η εκμετάλλευση των μεταλλείων της Σερίφου, ειδικά των σιδηρομεταλλευμάτων είχε αρχίσει το 1869 από την παραχωρησιούχο, ιδιοκτήτρια γαλλική εταιρεία «Σέριφος», η οποία αργότερα συνενώθηκε με την εταιρεία «Σπηλιαζέζα». Η τελευταία «Σέριφος- Σπηλιαζέζα» εγκατέστησε το 1885 εργολάβο τον Γερμανό Αιμίλιο Γρόμαν (Emile Grohmann). Διάδοχος του Αιμίλιου Γρόμαν ήταν ο γιος του Γεώργιος, ο οποίος ήταν σκληρός εκμεταλλευτής. Διάδοχος του τελευταίου ήταν ο γιος του Αιμίλιος, ο οποίος μετά την κατάληψη της Ελλάδας από τους Γερμανούς εμφανίστηκε στη Σέριφο με στολή των SS. Στο τέλος του πολέμου διέφυγε στη Γερμανία εγκαταλείποντας στο νησί ακόμη και προσωπικά του αντικείμενα. Η εξόρυξη του μεταλλεύματος γινόταν με εκρηκτικά. Γινόταν με προσεκτικό τρόπο ώστε να μη θρυμματίζεται. Το γέμισμα των βαγονιών γινόταν με εξαιρετική ταχύτητα και δεξιοτεχνία, με τη σεριφιώτικη μέθοδο «τσάπα –κόφα».

Φωτογραφία των
μεταλλωρύχων το 1906

<https://www.photo.gr/blogs/history/%CE%B7-%CE%B1%CF%80%CE%B5%CF%81%CE%B3%CE%AF%CE%B1-%CF%84%CE%BF%CF%85-1916-%CE%BC%CE%B9%CE%B1-%CF%86%CF%89%CF%84%CE%BF%CE%B3%CF%81%CE%B1%CF%86%CE%AF%CE%B1-%CF%80%CE%BF%CF%85-%CE%B4%CE%B5%CE%BD/>

ΑΠΕΡΓΙΑ ΜΕΤΑΛΛΟΥΡΓΩΝ ΕΝ ΣΕΡΙΦΩ

ΑΙΜΑΤΗΡΑ ΣΥΜΠΛΟΚΗ ΑΠΕΡΓΩΝ ΚΑΙ ΑΣΤΥΝΟΜΙΑΣ

ΠΟΛΥΤΡΙΒΝΑ ΘΥΜΑΤΑ

Νυκτερινόν τηλεγράφημα πρὸς τὸ Ἀρχηγεῖον τῆς χωροφυλακῆς ἀνήγγειλεν, ὅτι εἰς τὴν Σέριφον ἀξερράγη ἀπεργία μεταλλουργῶν καταλήξασα εἰς ταραχάς.

Οἱ ἐργάται ἐπετίθησαν κατὰ τῆς ἀπειθείας πρὸς ἀποκατά-

στασιν τῆς τάξεως ἀστυνομίας καὶ οὕτω ἐπηκολούθησε συμπλοκὴ ἀιματηροτάτη.

Ἐφρονεύθησαν ὁ ὑπομαίραρχος Χρυσάνθος, ὁ ἐνωματάρχης Τριανταφύλλου, δύο χωροφύλακες καὶ δύο ἀπεργοί.

Τραυματίαι ἐκατέρωθεν πολλοί.

ΕΜΠΡΟΣ 22-8-1916

Επάνω: Η εἶδηση της απεργίας σε εφημερίδα της εποχῆς

<https://mpineiolibrary.espinblogs.net/%CE%BC%CE%B1%CF%81%CF%84%CF%85%CF%81%CE%AF%CE%B5%CF%82-%CE%B7-%CE%B1%CF%80%CE%B5%CF%81%CE%B3%CE%AF%CE%B1-%CF%84%CE%B7%CF%82-%CF%83%CE%B5%CF%81%CE%AF%CF%86%CE%BF%CF%85/>

Δεξιά: Ο πρώτος νεκρὸς της απεργίας, ο νεόνυμφος Θεμιστοκλής Κουζούπης

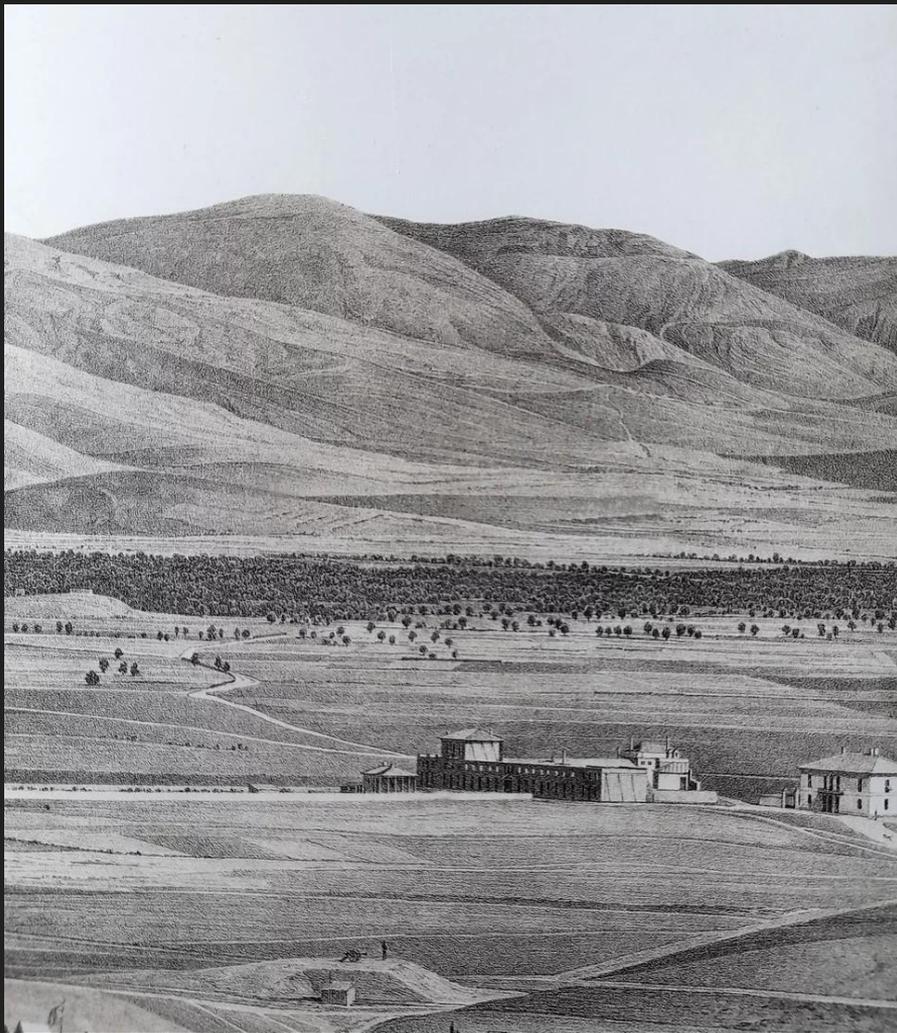
<https://www.rizospastis.gr/story.do?id=1928549>

Απεργία της Σερίφου

Οι απάνθρωπες συνθήκες εργασίας οδήγησαν τους εργάτες στην εξέγερση του 1916. Η απεργία ξέσπασε στις 7 Αυγούστου το 1916, όταν οι εργάτες αρνήθηκαν να φορτώσουν το μέταλλευμα σε ένα πλοίο. Επικεφαλής των απεργών λέγεται πως ήταν ο Κωνσταντίνος Σπέρας. Οι εργάτες ζητούσαν 8ωρη εργασία, αύξηση των ημερομισθίων και λήψη μέτρων ασφαλείας. Ο Γρόμαν ζήτησε βοήθεια από τις ελληνικές αρχές και στις 20 Αυγούστου κατέφθασε ένα απόσπασμα με σκοπό να καταστείλει την απεργία. Οι αστυνομικοί έδωσαν στους εργάτες 5 λεπτά προθεσμία να λήξουν την απεργία και μετά την εκπνοή της άνοιξαν πυρ, σκοτώνοντας 4 εργάτες, τους: Μιχάλη Ζωιλή, Θεμιστοκλή Κουζουπή, Μιχάλη Μητροφάνη και Γιάννη Πρωτόπαππα. Οι εργάτες φυσικά αντέδρασαν και επιτέθηκαν στους αστυνομικούς μαζί με τις γυναίκες και τα παιδιά τους, που παρευρίσκονταν εκεί, σκοτώνοντας κάποιους από αυτούς και πετώντας, όπως λέγεται, τα πτώματά τους στη θάλασσα. Αποτέλεσμα της εξέγερσης ήταν να βελτιωθούν κάπως οι συνθήκες εργασίας στα μεταλλεία, αλλά η εκμετάλλευση συνεχίστηκε μέχρι το κλείσιμό τους το 1963, οπότε οι κληρονόμοι των Γρόμαν βρήκαν πλουσιότερες φλέβες μεταλλεύματος στη Νότια Αφρική και εγκατέλειψαν τα ορυχεία της Σερίφου.

<https://e-serifos.com/serifos-information/serifos-mines-strike.php>

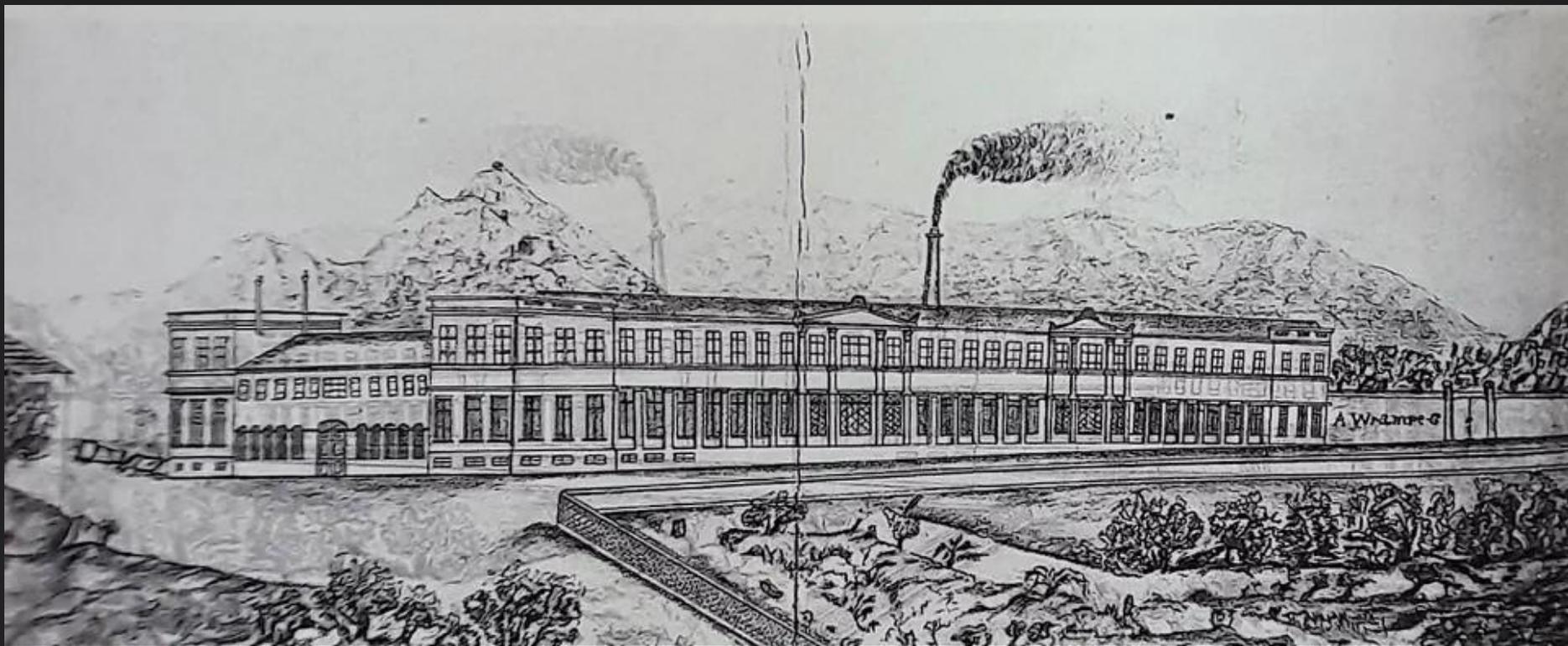

Κάπως έτσι ξεκίνησε η ιστορία του Μεταξουργείου, στο ξημέρωμα του 1832. Από μία «ασφαλή» πληροφορία ότι εδώ θα χτιστούν τα ανάκτορα, όχι μόνον επειδή είναι σταυροδρόμι ζωογόνων ανέμων. Η περιοχή αντιπροσωπεύει την αίγλη τού λαμπρού αρχαιοελληνικού παρελθόντος, λόγω του Κεραμεικού.

Αλλά τι είναι η περιοχή με το (καθόλου σικ) όνομα Χεζολίθαρo; Ένα απέραντο χωράφι...

Εντέλει για τα ανάκτορα επιλέγεται ο λόφος της Μπουμπουνίστρας (Σύνταγμα). Αλλά στο μεταξύ επιχειρηματίες αγόραζαν εκτάσεις γης στην περιοχή. Τελικά χτίστηκε ένα μεγάλο οίκημα που αγοράστηκε από αγγλική εταιρεία με σκοπό να λειτουργήσει το μεγαλύτερο εργοστάσιο επεξεργασίας μεταξίου στη χώρα.

<https://www.iefimerida.gr/stories/metaxoyrgeio-i-istoria-apo-1832>

Το εργοστάσιο στο Μεταξουργείο

<https://www.iefimerida.gr/stories/metaxourgeio-i-istoria-apo-1832>

Κάποτε οι Αθηναίοι άλεθαν αλεύρι με θέα την Ακρόπολη. Ο μύλος βρισκόταν στο λόφο Πετρίτη στα Παντρεμενάδικα, όπως λεγόταν τότε το Μετς. Τον καιρό της Τουρκοκρατίας η περιοχή ήταν ακατοίκητη και στα ψηλά σημεία της στον Αρδηττό υπήρχαν οι ανεμόμυλοι του Γεωργάκη Αργυρίου, οι οποίοι τροφοδοτούσαν με αλεύρι την Αθήνα.

<http://www.mixanitouxronou.gr/otan-oi-athinaioi-alethan-aleyri-me-thea-tin-akropoli-o-teleytaios-anemomylos-tis-at-hinas-katedafistike-sta-80s/>

Ο αλευρόμυλος είναι το εργοστάσιο όπου το σιτάρι, μετά από πολλαπλά στάδια επεξεργασίας και άλεσης, γίνεται αλεύρι. Διακρίνεται σε χερόμυλο, ζωκίνητο μύλο, νερόμυλο και ανεμόμυλο. Και στους 4 το σιτάρι αλέθεται αφού τοποθετηθεί ανάμεσα σε δύο πέτρες. Τον 18ο αιώνα οι κυλινδρομηχανές αντικατέστησαν σταδιακά τις μυλόπετρες, στην Ελλάδα όμως η αλλαγή ήρθε στα μέσα του 19ου αι.

<https://loulismuseum.gr/thematics/episkepsi-ston-alevromylo> ΚΑΙ https://corfiatikoanagnosma.blogspot.com/2012/09/blog-post_12.html

Και στο ελαιοτριβείο ο βασικός μηχανισμός ήταν οι μυλόπετρες. Συνήθως κυλινδρικές ή σπανιότερα κωνικές πέτρες, μία έως τέσσερις, κυλίνονται κυκλικά πάνω σε επίπεδη επιφάνεια αλέθοντας τις ελιές.

<https://el.wikipedia.org/wiki/Ελαιοτριβείο>

Δείγμα σημερινού παραδοσιακού ελαιοτριβείου: https://en.wikipedia.org/wiki/File:Bullock_Driven_Oil_Mill_In_Bangladesh.webm

Τα ζώα, το νερό και ο άνεμος κινούσαν μηχανές που προσαρμόστηκαν σε διάφορες χρήσεις: μύλους για άλεσμα, μαγκάνια για άντληση νερού, νεροπρίονα για κοπή ξύλων, νεροτριβές για επεξεργασία και καθαρισμό μάλλινων υφασμάτων και βέβαια, ελαιοτριβεία για την παραγωγή λαδιού. Όλα αυτά τα εργαλεία με τη χειρωνακτική εργασία μεταποιούσαν τις πρώτες ύλες διαμορφώνοντας έτσι προβιομηχανικές τεχνικές.

<https://www.fractalart.gr/elaiotriveia-tis-n-a-attikis/>

Τα βυρσοδεψεία είναι μονάδες επεξεργασίας δέρματος ζώων για κατασκευή ρούχων, παπουτσιών, κ.λπ.). Σημειωτέον ότι η βιομηχανική επανάσταση ξεκίνησε από την κλωστοϋφαντουργία.

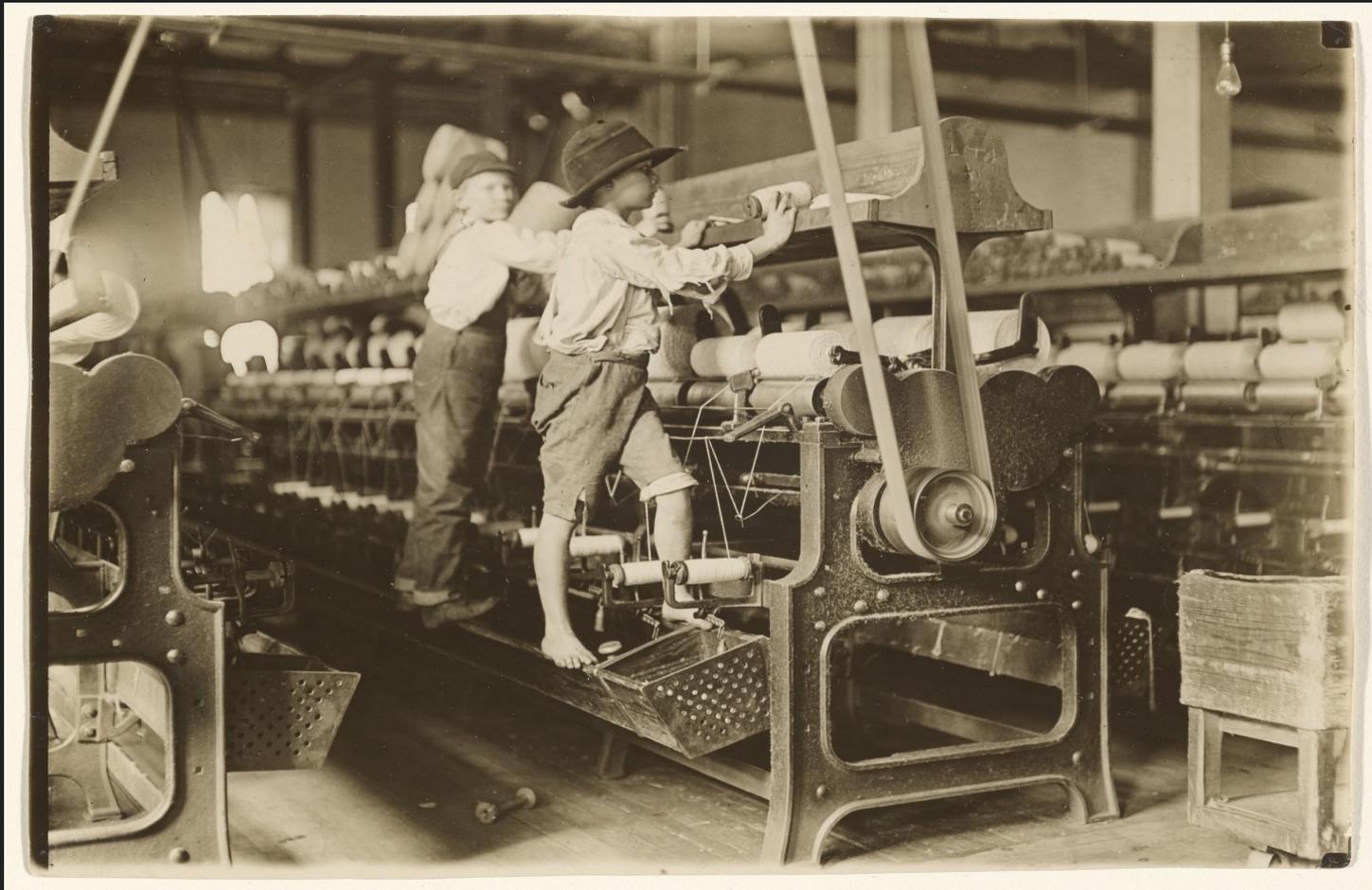
Σκίτσο με την κλώστρια Τζένη που κατασκευάστηκε το 1764 και μπορούσε να παράγει δεκαέξι κλωστές ταυτόχρονα, δίνοντας μία τεράστια ώθηση στον τομέα της κλωστοϋφαντουργίας. Παρ' όλα αυτά, οι κλωστές που παράγονταν ήταν αρκετά εύθραυστες.

<https://www.offlinepost.gr/2022/06/10/oi-kyriotes-efeyreseis-ths-prwths-biomhchanikhs-periodoy/>

Παιδική εργασία
στη Βιομηχανική
Επανάσταση

<https://users.sch.gr/gkritikos/f/1760-1860.htm>

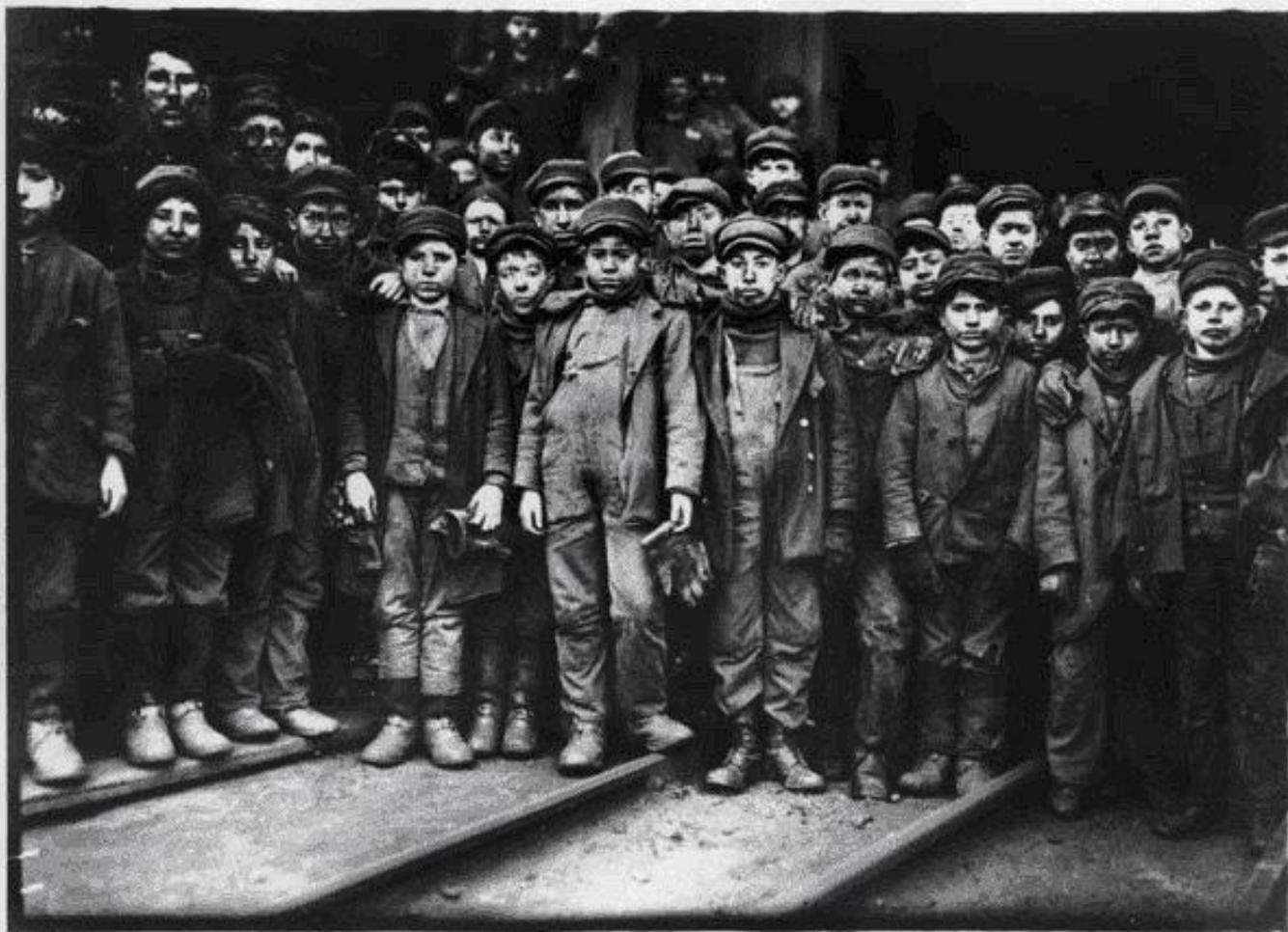
Doffer Boys,
Macon, Georgia

Artist:

Lewis W. Hine

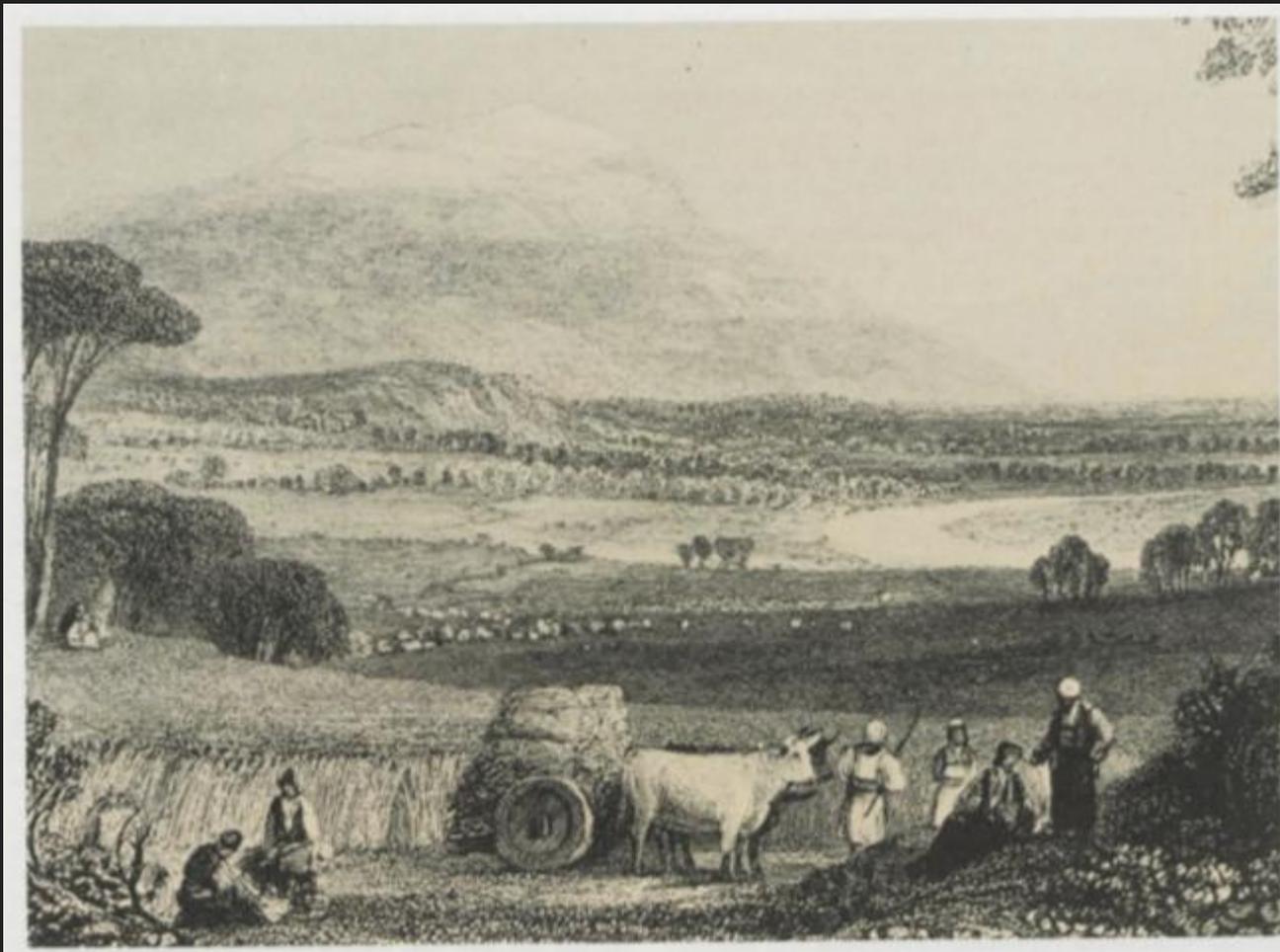
1909

<https://www.getty.edu/art/collection/object/106RJA#full-art-work-details>

Photograph by Lewis W. Hine National Archives

<https://istoriatexnespolitismos.wordpress.com/tag/%CE%B2%CE%B9%CE%BF%CE%BC%CE%B7%CF%87%CE%B1%CE%BD%CE%B9%CE%BA%CE%B7-%CE%B5%CF%80%CE%B1%CE%BD%CE%B1%CF%83%CF%84%CE%B1%CF%83%CE%B7/>

Σκηνή από την ελληνική
αγροτική ζωή

Η ελληνική οικονομία του 19ου
αιώνα βασιζόταν κυρίως στην
αγροτική παραγωγή, η δομή της
οποίας δεν είχε αλλάξει
σημαντικά από τα χρόνια της
Τουρκοκρατίας.

[ΙΕΕ τ. 13: 96]

Δεκάτη επί Τουρκοκρατίας

Σε όλες τις μορφές της γεωργικής και κτηνοτροφικής παραγωγής επιβαλλόταν φόρος ίσος προς το 10% της αξίας των προϊόντων της συνολικής ακαθάριστης παραγωγής και εισπράττονταν σε είδος ή χρήμα. Ο φόρος αυτός ήταν η εξαγορά της ιδιοκτησίας, [...] το επί της Τουρκοκρατίας λαμβανόμενο δέκατον δεν ήτο φόρος αλλά δικαίωμα ιδιοκτησίας, διότι κύριος όλης της γης εθεωρείτο ο Σουλτάνος και απαρχής ήτο αντιπρόσωπος του κυρίου της γης.

Η δεκάτη καταργήθηκε το 1880 επί Χαριλάου Τρικούπη.

https://el.wikipedia.org/wiki/Φόρος_της_δεκάτης

Τσιφλίκια και κολίγοι

Τσιφλίκι < (άμεσο δάνειο) τουρκική *çiflik* < *çiftlik* (αγρόκτημα, φάρμα): το αγρόκτημα μεγάλης εκτάσεως που ανήκε σε έναν ιδιοκτήτη (μεγαλογαιοκτήμονα) και το καλλιεργούσαν με υποχρεωτική εργασία χωρικοί (κολίγοι) [Βικιλεξικό]

Κολίγος είναι ένα κατά κάποιο τρόπο επάγγελμα ή ιδιότητα που χρησιμοποιούνταν παλιότερα, την εποχή του μεσαίωνα. Συγκεκριμένα ήταν ο δουλοπάροικος ή πιο απλά δούλος, δηλαδή ένας άνθρωπος που δούλευε για λογαριασμό άλλων, των αφεντικών του, συνήθως με κακούς όρους και με ελάχιστα προνόμια. Η λέξη κολίγος (μπορεί να το ακούσετε και σαν κολίγας) βγαίνει από το λατινικό *collega* που σημαίνει σύντροφος, συνέταιρος. Από την ίδια ρίζα προέρχεται και το κολέγιο. Την περίοδο της τουρκοκρατίας οι κολίγοι, οι οποίοι ουσιαστικά ήταν ακτήμονες, εργάζονταν στα χωράφια των γαιοκτημόνων που ονομάζονταν τσιφλικάδες. Οι κολίγοι καλλιεργούσαν ξένα κτήματα βάζοντας προσωπική δουλειά, αλλά και τα απαιτούμενο υλικό (σπόρους, μηχανήματα ή εργαλεία, ζώα κλπ). Η ανταμοιβή για την εργασία τους ήταν ότι έπαιρναν την μισή παραγωγή. Επίσης, είχαν μερικά ακόμη προνόμια, όπως πχ ότι συνήθως έμεναν στο σπίτι που ήταν μέσα στα κτήματα, χρησιμοποιούσαν τις εκτάσεις που δεν καλλιεργούσαν για να βόσκουν τα ζώα τους κλπ. Επίσης οι τσιφλικάδες δεν μπορούσαν να τους κατάσχουν εργαλεία, ζώα, σπόρους κλπ για χρέη. Τα περισσότερα προνόμια από αυτά χάθηκαν όταν τα τσιφλίκια πέρασαν σε χέρια ελλήνων γαιοκτημόνων.

Κολίγοι της Θεσσαλίας

Οι κολίγοι εργάζονταν σε κτήματα τσιφλικάδων γαιοκτημόνων.

Οι συνθήκες ζωής των κολίγων είναι πανάθλιες. Η εξάρτησή τους από τους τσιφλικάδες και τους επιστάτες απόλυτη.

Είναι υποχρεωμένοι να δίνουν νοίκι στον τσιφλικά το μισό της παραγωγής, πολλές κότες και πρόβατα και τεράστιες ποσότητες τυροκομικών προϊόντων.

Πρέπει ακόμα να στέλνουν ένα μέλος της οικογένειας, θηλυκού γένους, να ζυμώνει και να ψήνει το ψωμί της επιστασίας. Οι τσιφλικάδες είχαν πλήρη εξουσία πάνω στο σώμα των γυναικών και των κοριτσιών των κολίγων.

Οι κολίγοι δεν μπορούν να ξηραίνουν καπνό και βοδινή κοπριά στους τοίχους και τα κεραμίδια. Δεν έχουν δικαίωμα να κρεμούν βρεγμένα ρούχα στους τοίχους για στέγνωμα. Δεν μπορούν να απομακρυνθούν απ' το χωριό χωρίς άδεια του επιστάτη, ούτε να καλλιεργούν άλλη γη εκτός απ' αυτή του αφεντικού. Βέβαια εξυπακούεται ότι δεν μπορούσαν να έχουν σπιθαμή δική τους γη.

Κατοικούν σε τρώγλες και τρώνε μαζί με τα ζώα τους. Όταν έρχεται η ώρα να ασκήσουν το «εκλογικό τους δικαίωμα» ψηφίζουν αυτούς που τους υποδεικνύει ο τσιφλικάς.

<https://anarchypress.wordpress.com/2011/03/08/%ce%ba%ce%b9%ce%bb%ce%b5%ce%bb%ce%b5%cf%81-6-%ce%bc%ce%b1%cf%81%cf%84%ce%af%ce%bf%cf%85-1910/>

Εξέγερση στο χωριό Κιλελέρ της Θεσσαλίας (1910)

Παρόλο που η κυρίως αγροτική επαρχία της Θεσσαλίας προσαρτήθηκε από την Οθωμανική Αυτοκρατορία στο Βασίλειο της Ελλάδος, μέσω της Συνθήκης της Κωνσταντινουπόλεως το 1881, 460 από τα 658 νεοπροσαρτηθέντα χωριά, συνέχισε να ρυθμίζεται για πολλά χρόνια μέσω του θεσμού του Τσιφλικιού, ο οποίος προερχόταν από την Οθωμανική περίοδο. Ενώ οι τσιφλικάδες είχαν ένα ημιφεουδαρχικό καθεστώς και λάμβαναν μέρος της γεωργικής παραγωγής του τσιφλικιού τους, ήταν υποχρεωμένοι να παρέχουν στέγαση στους αγρότες τους και η καταναγκαστική εργασία δεν επιτρεπόταν. Το 1881, ακόμη μία εξέγερση των εργατών ξέσπασε στο κοντινό χωριό Σκλάτινα (το σημερινό Ρίζωμα). Καθώς οι συνθήκες διαβίωσης και εργασίας των αγροτών επιδεινώθηκαν, οι διαμαρτυρίες έγιναν πιο συχνές, ιδίως μετά τη δολοφονία προσωπικοτήτων, όπως ο ακτιβιστής Μαρίνος Αντύπας. Οι υποσχέσεις του Ελευθέριου Βενιζέλου, κατά την εκλογική του εκστρατεία του 1910, σχετικά με τη γεωργική μεταρρύθμιση, εξόργισαν περαιτέρω τον κόσμο.

Η εξέγερση του Κιλελέρ (σήμερα Κυψέλη) ξεκίνησε όταν εκατοντάδες αγρότες προσπάθησαν να ταξιδέψουν με τρένο στη Λάρισα χωρίς να αγοράσουν εισιτήρια. Όταν το αίτημά τους για μετακίνηση δίχως εισιτήρια απορρίφθηκε, οι αγρότες τελικά συγκρούστηκαν με τον σταθμάρχη, ο οποίος ζήτησε την παρέμβαση της Χωροφυλακής. Οι χωροφύλακες επιτέθηκαν στους αγρότες, σκοτώνοντας δύο και τραυματίζοντας πολλούς άλλους. Όταν το τρένο έφτασε στον σταθμό του Τσουλαρ (σήμερα Μέλια), δεν σταμάτησε να πάρει τους τραυματίες αγρότες ούτε τους δύο νεκρούς εξ αυτών. Καθώς οι ειδήσεις για τις δολοφονίες εξαπλώθηκαν στη Λάρισα, οι συγκρούσεις μεταξύ χωροφυλάκων και διαδηλωτών επεκτάθηκαν.

Καλλιέργεια καπνού σε Μακεδονία και Θράκη

Η Ελλάδα μετά την προσάρτηση των εδαφών της Μακεδονίας και της Θράκης, με την παραδοσιακή καλλιέργεια καπνού, μετά από τους Βαλκανικούς Πολέμους είχε γίνει μία από τις σημαντικότερες καπνοπαραγωγούς Χώρες στον κόσμο. Η εγκατάσταση μάλιστα του φιλοπρόοδου και εργατικού προσφυγικού στοιχείου, μετά τις ανταλλαγές των πληθυσμών που ακολούθησαν τη Μικρασιατική Καταστροφή, συνετέλεσε ώστε η αύξηση της παραγωγής καπνών να γίνει αλματώδης και θεαματική.

<https://new-deal.gr/%CF%80%CE%BF%CE%BB%CE%B5%CE%BC%CE%B9%CE%BA%CE%B5%CF%82-%CE%B5%CF%80%CE%B1%CE%BD%CE%B1%CF%81%CE%B8%CF%89%CF%83%CE%B5%CE%B9%CF%82/%CE%B5%CE%BB%CE%BB%CE%B7%CE%BD%CE%BF%CE%B3%CE%B5%CF%81%CE%BC%CE%B1%CE%BD%CE%B9%CE%BA%CE%BF-%CE%BA%CE%BB%CE%B7%CF%81%CE%B9%CE%BD%CE%B3%CE%BA-1932-1939-%CE%B4%CE%B5%CE%BD-%CF%80%CE%BB%CE%B7%CF%81%CF%89/>

Κομμουνισμός

Πρώτη Διεθνής: Ιδρύθηκε από τον Μαρξ το 1864 στο Λονδίνο ως Διεθνής Οργάνωση των Εργατών, λόγω της ανάγκης για διεθνή εργατική συνεργασία με σκοπό την ενίσχυση και διάδοση των κοινωνικών και οικονομικών συστημάτων που θα είχαν ως βάση την εργατική τάξη. Διαλύθηκε το 1876.

Δεύτερη Διεθνής: Ιδρύθηκε το 1889 στο Παρίσι από μαρξιστές και σοσιαλιστές συνδικαλιστές. Διασπάστηκε το 1916 μετά την αποχώρηση του Λένιν και των Μπολσεβίκων.

Τρίτη Διεθνής: Ιδρύθηκε στη Μόσχα το 1919 με σκοπό να συντονίσει την δυσαρέσκεια των λαών για τον Α' Παγκόσμιο Πόλεμο, το αίτημα για ισότητα, το μίσος προς τη συντήρηση, τους μεγαλοαστούς, τα ανάκτορα, τους στρατιωτικούς, που τους θεωρούσαν υπεύθυνους για τη σύρραξη.

Μπολσεβίκοι: η άκρα αριστερή πτέρυγα που πλειοψήφησε στο συνέδριο του σοσιαλδημοκρατικού κόμματος το 1903 στο Λονδίνο, με ηγέτες τους Λένιν και Πλεχάνοφ, η οποία και προχώρησε στην ίδρυση κομμουνιστικού κόμματος

Μενσεβίκοι: η μειοψηφία που παρέμεινε στο σοσιαλδημοκρατικό κόμμα και συσπειρώθηκε γύρω από τον Τρότσκι

[Σκουλάτος-Δημακόπουλος-Κόνδης: Β 329 και Γ 127, 141, 517]

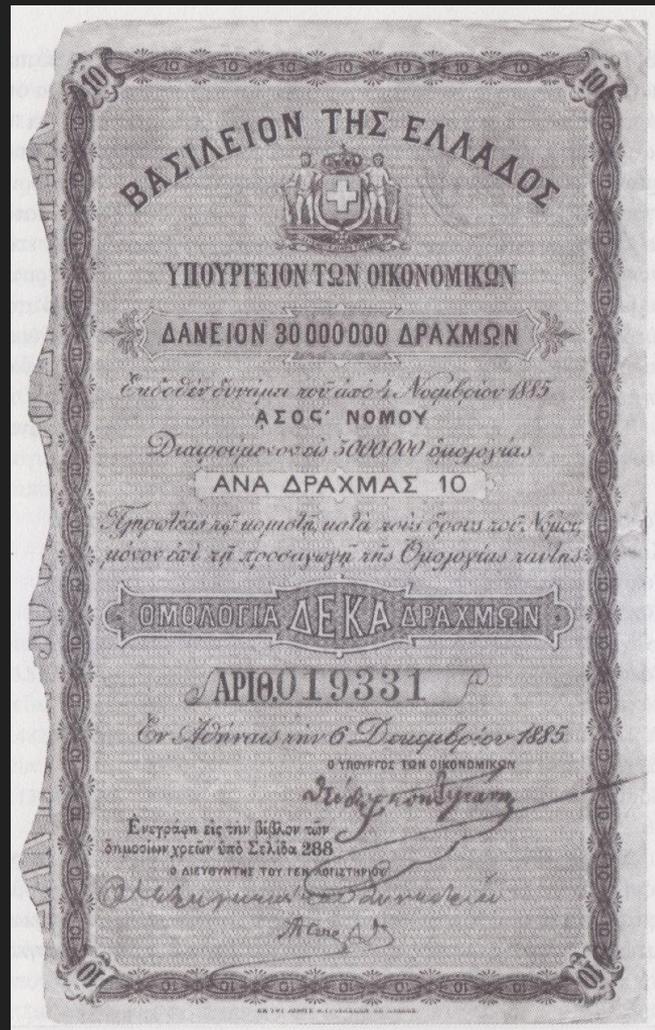
Τι είναι τα ομόλογα;

Οι εταιρείες και οι κυβερνήσεις εκδίδουν ομόλογα για να δανειστούν κεφάλαια με σταθερά (ή μεταβλητά) επιτόκια.

Οι κυβερνήσεις χρησιμοποιούν γενικά ομόλογα προκειμένου να συγκεντρώνουν χρήματα για τη χρηματοδότηση δαπανών, όπως για δρόμους, σχολεία, γέφυρες ή άλλες υποδομές. Για ορισμένες χώρες, οι δαπάνες ενός (απρόβλεπτου) πολέμου ενδέχεται επίσης να καταστήσουν αναγκαία τη συγκέντρωση κεφαλαίων. Τα ομόλογα έχουν συνήθως διάρκεια δέκα ετών ή μεγαλύτερη και θεωρούνται μακροπρόθεσμες επενδύσεις.

<https://www.degiro.gr/%CE%B5%CE%BA%CF%80%CE%B1%CE%AF%CE%B4%CE%B5%CF%85%CF%83%CE%B7%CE%B5%CF%80%CE%B5%CE%BD%CE%B4%CF%8D%CE%BF%CE%BD%CF%84%CE%B1%CF%82-%CF%83%CE%B5-%CE%BF%CE%BC%CF%8C%CE%BB%CE%BF%CE%B3%CE%B1>

[https://www.greek-language.gr/digitalResources/literature/education/greek_history/index.html?subpoint=119#prettyPhoto\[image\]/3/](https://www.greek-language.gr/digitalResources/literature/education/greek_history/index.html?subpoint=119#prettyPhoto[image]/3/)

Τον
Φεβρουάριο
1922 ο
πρωθυπουργός
Δημήτριος
Γούναρης
περιόδευσε
στις
ευρωπαϊκές
πρωτεύουσες,
αναζητώντας
κάποιο δάνειο,
χωρίς όμως
επιτυχία.

Πρωτοσέλιδο που αναγγέλλει την διχοτόμηση του χαρτονομίσματος
«Ευθύς ως το νομοσχέδιον ψηφισθή», δηλώνει ο Π. Πρωτοπαπαδάκης, «θα διχοτομήσω το εκατοντάδραχμον. Και το τεμάχιον το φέρον την εικόνα του Γ. Σταύρου θα εξακολουθήση κυκλοφορούν ως νόμισμα 50 δραχμών, το δε έτερο ήμισυ, αφού το στέμμα, θα αποτελέ ημολογία 50 δραχμών». Δηλαδή οι Έλληνες υποχρεώθηκαν από τη μία μέρα στην άλλη να δανείσουν τις μιές τους δραχμές στο Ελληνικό Δημόσιο, προσφέροντας ως αντάλλαγμα μερικά ομόλογα – αμφίβολης, φυσικά, αξίας.
<https://www.kathimerini.gr/k/100yk/1006246/dichotomisi-toy-nomismatos/>

Το δημόσιο
ταμείο
χρειαζόταν
όμως
επειγόντως
χρήματα. Τη
λύση βρήκε ο
υπουργός
οικονομικών
Πέτρος
Πρωτοπαπαδά
κης...

Κρίση του 1932

Η μέθοδος clearing (κλήρινγκ), γνωστή και ως συμψηφιστικό εμπόριο ή συμφωνίες clearing, ήταν ένα σύστημα διμερούς εμπορίου που κυριάρχησε στη δεκαετία του 1930, ως άμεση συνέπεια της παγκόσμιας οικονομικής κρίσης του 1929 (Μεγάλη Ύφεση). Επέτρεπε σε δύο χώρες να ανταλλάσσουν αγαθά χωρίς να χρησιμοποιούν «σκληρό» συνάλλαγμα (όπως χρυσό ή δολάρια ΗΠΑ), το οποίο βρισκόταν σε έλλειψη, χάρη σε διμερείς συμφωνίες, μέσω των κεντρικών τραπεζών των δύο χωρών, οι οποίες αναλάμβαναν τον ρόλο του μεσάζοντα.

Παράδειγμα

1. Έλληνας εισαγωγέας ήθελε να αγοράσει γερμανικά μηχανήματα. Αντί να πληρώσει τον Γερμανό εξαγωγέα σε χρυσό ή συνάλλαγμα (που δεν είχε), πλήρωνε το αντίτιμο σε δραχμές στην Τράπεζα της Ελλάδος.
2. Έλληνας εξαγωγέας πουλούσε καπνά στη Γερμανία. Ο Γερμανός εισαγωγέας πλήρωνε το αντίτιμο σε μάρκα στη γερμανική κεντρική τράπεζα (Reichsbank).
3. Συμψηφισμός (Το Clearing): Στο τέλος μιας περιόδου, οι δύο κεντρικές τράπεζες «συμψήφιζαν» τους λογαριασμούς. Η Τράπεζα της Ελλάδος χρησιμοποιούσε τις δραχμές που πήρε από τον Έλληνα εισαγωγέα μηχανημάτων για να πληρώσει τον Έλληνα εξαγωγέα καπνού.
4. Στην ιδανική περίπτωση, η αξία των εισαγωγών ισοσκελίζε την αξία των εξαγωγών (π.χ. 1.000.000 σε μηχανήματα = 1.000.000 σε καπνά). Αν υπήρχε διαφορά (έλλειμμα), αυτή έπρεπε είτε να καλυφθεί μελλοντικά με περισσότερα αγαθά είτε, σε σπάνιες περιπτώσεις, με το ελάχιστο δυνατό συνάλλαγμα.

Συνέπειες της μεθόδου κλήρινγκ

- Το εμπόριο δεν ήταν ελεύθερο. Το κράτος (μέσω της κεντρικής τράπεζας) ήλεγχε πλήρως τις εισαγωγές και τις εξαγωγές, δίνοντας άδειες και καθορίζοντας ποσοστώσεις.
- Ήταν μέρος μιας ευρύτερης πολιτικής «κλειστής οικονομίας» (αυτάρκειας), όπου μια χώρα προσπαθούσε να βασίζεται όσο το δυνατόν λιγότερο στις διεθνείς αγορές.
- Η ναζιστική Γερμανία, υπό τον υπουργό Οικονομικών Χιάλμαρ Σαχτ (Hjalmar Schacht), χρησιμοποίησε μαζικά αυτή τη μέθοδο. Η Γερμανία αγόραζε πρώτες ύλες (σιτηρά, καπνό, βωξίτη) από χώρες των Βαλκανίων (όπως η Ελλάδα και η Γιουγκοσλαβία) και τις «πλήρωνε» με γερμανικά βιομηχανικά προϊόντα (μηχανήματα, όπλα). Αυτό εξασφάλιζε πρώτες ύλες για τη γερμανική πολεμική βιομηχανία και ταυτόχρονα «έδενε» τις οικονομίες των Βαλκανίων στο γερμανικό άρμα, αυξάνοντας την πολιτική της επιρροή.

Αριστερά: Ο Ιωάννης Λογοθέτης, πρόκριτος της Λιβαδειάς.
Πίνακας του Λουί Ντυπρέ.

https://el.wikipedia.org/wiki/Προεστοί#/media/Αρχείο:Ioannis_Logothetis.jpg

Δεξιά: Προεστός
του 18ου αιώνα
με την επίσημη
στολή του.
Γεννάδειος
Βιβλιοθήκη,
Αθήνα.

<https://argolikivivliothiki.gr/tag/%CE%BA%CE%BF%CF%84%CE%B6%CE%B1%CE%BC%CF%80%CE%AC%CF%83%CE%B7%CE%B4%CE%B5%CF%82/>

Ελαιογραφία του Κολοκοτρώνη από τον Διονύσιο Τσόκο (1861)

Ο Θεόδωρος Κολοκοτρώνης καταγόταν από την φημισμένη οικογένεια Κολοκοτρώνη, από το Λιμποβίσι Αρκαδίας. Γεννήθηκε το 1770. Ο πατέρας του πήρε μέρος στην ένοπλη εξέγερση των Ορλοφικών και σκοτώθηκε. Σε ηλικία 15 ετών έγινε αρματολός, αλλά απέκτησε πείρα και στην θάλασσα ως κουρσάρος. Το 1818 μυήθηκε στην Φιλική Εταιρεία και τον Ιανουάριο του 1821 γύρισε στην Μάνη για να ετοιμάσει την Επανάσταση. Πρωταγωνίστησε στην νίκη στο Βαλτέτσι (13 Μαΐου 1821), στην άλωση της Τριπολιτσάς (23 Σεπτεμβρίου 1821), στην καταστροφή της στρατιάς του Δράμαλη στα Δερβενάκια (26 Ιουλίου 1822), που τον ανέδειξε σε αδιαμφισβήτητο αρχιστράτηγο της Πελοποννήσου. Κατά τον εμφύλιο του 1824 ο ίδιος και ο γιος του συνελήφθησαν και φυλακίστηκαν στο Ναύπλιο από την κυβέρνηση Κουντουριώτη. Αποφυλακίστηκε για να αντιμετωπίσει τον Ιμπραήμ μαζί με τον Πετρόμπεη Μαυρομιχάλη. Υπήρξε ένθερμος οπαδός της πολιτικής του Καποδίστρια και πρωτοστάτησε στα γεγονότα για την ενθρόνιση του Όθωνα. Το 1833 όμως οι διαφωνίες του με την Αντιβασιλεία τον οδήγησαν πάλι στις φυλακές, αλλά του δόθηκε χάρη και έγινε υπασπιστής του Όθωνα. Πέθανε το 1843.

https://el.wikipedia.org/wiki/Θεόδωρος_Κολοκοτρώνης

Παπαφλέσσας. Επιζωγραφισμένη λιθογραφία. Adam Friedel.

Παπαφλέσσας

PAPPA FLESH.

Julis, Minister of War in the Greek Government.

Drawn from life and published in London and Paris 1825, par A. Friedel. This Plate forms one of the Series of Greek Portraits in Paris, and is one of the Series of Publications in London & Paris by A. Friedel, and will be the principal Book and Engravings in Town & Country.

Ci devant, Ministre de la Guerre du Gouvernement Grec.

Esquisse originale, dessinée à Londres et à Paris 1825, par A. Friedel. Ces dessins forment une Série de Portraits des Grecs, et sont une des Séries de Publications faites en Angleterre & en France, et dans les départements de Paris, et dans les départements.

Γεννήθηκε στην Πολιανή Μεσσηνίας το 1786 ή το 1788. Μόνασε το 1816 στο μοναστήρι της Παναγίας της Βελανιδιάς στην Καλαμάτα, όπου πήρε το όνομα Γρηγόριος (παπάς Φλέσσας, εξ ου και το «Παπαφλέσσας»). Παρουσιαζόταν ως προσωρινός εκπρόσωπος του Αλ. Υψηλάντη και ανακοίνωνε ότι είχε οριστεί η 25η Μαρτίου ως ημέρα έναρξης της Επανάστασης. Ο Κανέλλος Δεληγιάννης τον αποκαλεί αγύρτη παλιοκαλόγερο στα απομνημονεύματά του. Οι έμπειροι προύχοντες έβλεπαν στο πρόσωπο του Δικαίου τον εκπρόσωπο μιας κατώτερης κοινωνικής τάξης που ήθελε να τους διωξει. Η Β΄ Εθνοσυνέλευση στο Άστρος της Κυνουρίας τον εκλέγει Υπουργό των Εσωτερικών, θέση στην οποία θα παραμείνει μέχρι το θάνατό του. Αρχικά τάχθηκε με την παράταξη του Κολοκοτρώνη, αλλά αποδείχθηκε «αμφίροπος εις τας κομματικές του πεποιθήσεις κατά τον εμφύλιον πόλεμον». Στη Μάχη στο Μανιάκι στις 20 Μαΐου 1825, βρήκε το θάνατο προβάλλοντας ηρωική αντίσταση μαζί με τους λίγους άνδρες που του είχαν μείνει. Ο Ιμπραήμ πλησίασε τον νεκρό Παπαφλέσσα λέγοντας: «Αμαρτία να χαθεί τούτος ο πολέμαρχος!».

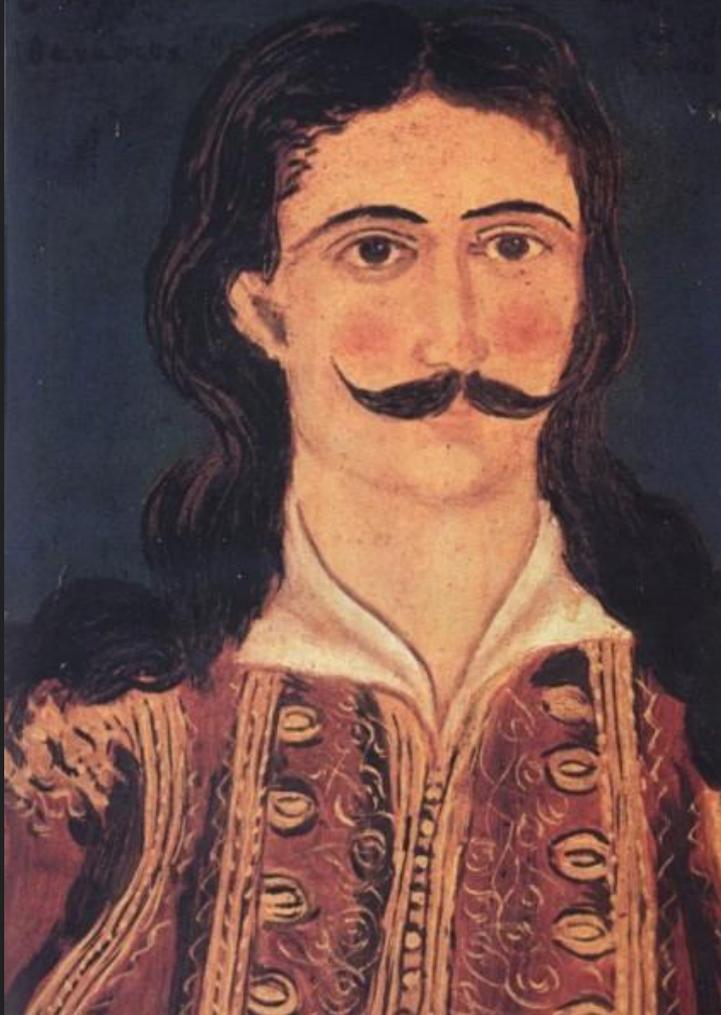
<https://el.wikipedia.org/wiki/Παπαφλέσσας>

Μάρκος Μπότσαρης

Γεννήθηκε το 1790. Ήταν Σουλιώτης καπετάνιος και Έλληνας οπλαρχηγός. Συνεγραψε ελληνοαλβανικό λεξικό. Αρχικά αγωνιζόταν στο πλευρό των σουλτανικών δυνάμεων εναντίον του τυράννου της Ηπείρου, του Αλή Πασά, επειδή οι Σουλιώτες είχαν πάρει την υπόσχεση ότι θα ξαναγυρνούσαν στην ιδιαίτερη πατρίδα τους. Βλέποντας ότι οι Οθωμανοί αθετούσαν την υπόσχεσή τους, όταν ο Αλή Πασάς πολιορκήθηκε από τα σουλτανικά στρατεύματα στα τέλη Οκτωβρίου του 1820, ο Μπότσαρης ήρθε σε συνεννόηση μαζί του και ζήτησε τον επαναπατρισμό των Σουλιωτών, με αντάλλαγμα να βοηθήσουν τον Αλή Πασά στον αγώνα του εναντίον των στρατευμάτων του σουλτάνου, πράγμα που έγινε. Όταν ξέσπασε η Επανάσταση, νίκησε τους Οθωμανούς σε αρκετές μάχες. Το 1822 υπερασπίστηκε με μόνο 35 άνδρες το τείχος της πόλης από τα στρατεύματα του Ομέρ Βρυώνη κι έτσι του έδωσαν τον τίτλο του στρατηγού της Δυτικής Στερεάς Ελλάδας. Μαζί με τον Κίτσο Τζαβέλα και άλλους 450 Σουλιώτες, επιτέθηκε κατά της εμπροσθοφυλακής των εχθρών, που είχε στρατοπεδεύσει στο Κεφαλόβρυσο του Καρπενησίου, αλλά πέθανε από σφαίρα (1823).

https://el.wikipedia.org/wiki/Μάρκος_Μπότσαρης

Αθανάσιος Διάκος. Λάδι σε χαρτόνι, έργο του Θεόφιλου. Γεννήθηκε το 1788. Καταγόταν από την ορεινή Φωκίδα και σύμφωνα με μια εκδοχή, το πραγματικό του όνομα ήταν Αθανάσιος Γραμματικός ή Μασσαβέτας που στα οθωμανικά σημαίνει: γραμματέας καταγραφής φορολογικών στοιχείων, εξ ιδιότητος που είχαν οι πρόγονοί του. Ο ίδιος επέλεξε ως επώνυμο το «Διάκος», διότι έγινε μοναχός σε ηλικία 17 ετών και τελικά διάκονος. Τπήρξε αρματολός για δύο χρόνια (1814-1816) στο στρατό του Αλή πασά τον ίδιο καιρό με τον Οδυσσέα Ανδρούτσο. Όταν ο Ανδρούτσος έγινε καπετάνιος μιας μονάδας αρματολών στη Λιβαδειά, ο Διάκος ήταν για ένα χρόνο πρωτοπαλίκارο του. Στα χρόνια που ακολουθούν και που καταλήγουν στην Επανάσταση του 1821, ο Διάκος είχε φτιάξει τη δική του ομάδα κλεφτών και όπως πολλοί άλλοι καπετάνιοι κλεφτών και αρματολών γίνεται μέλος της Φιλικής Εταιρίας το 1818. Τον Απρίλιο του 1821 σε συνεργασία με άλλους οπλαρχηγούς κατέλαβε το φρούριο της Λιβαδειάς και χρησιμοποιώντας το ως ορμητήριο, έδωσε πολλές νικηφόρες μάχες. Κατέλαβε τη γέφυρα της Αλαμάνας και στις 23 Απριλίου 1821 έδωσε μάχη με τα στρατεύματα του Ομέρ Βρυώνη. Στη μάχη αυτή συνελήφθη και, αφού μεταφέρθηκε στη Λαμία, δολοφονήθηκε έπειτα από βασανιστήρια, με ανασκολοπισμό (λογοτεχνικά αναφέρεται ότι «σουβλίστηκε») από τους Τούρκους στις 24 Απριλίου 1821.

https://el.wikipedia.org/wiki/Αθανάσιος_Διάκος

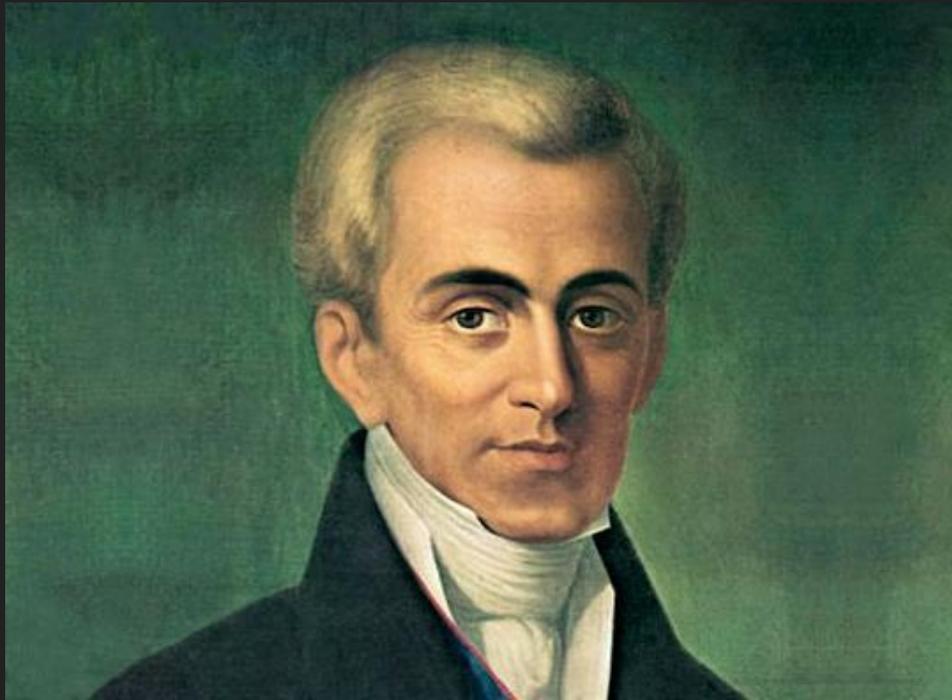
Γιος του Αρβανίτη καπετάν Ανδρέα Βερούση, γνωστού ως καπετάν Ανδρούτσος, και της Ελληνίδας Πρεβεζάνας Ακριβής Τσαρλαμπά, ο Οδυσσέας Ανδρούτσος γεννήθηκε το 1790 στην Πρέβεζα ή στην Ιθάκη. Η βάπτισή του έγινε στην Ιθάκη και εκ του λόγου αυτού πήρε το όνομα Οδυσσέας. Το έτος 1806 ο Αλή Πασάς Τεπελενλής, ενθουσιάζοντας τη φιλία με τον εκλιπόντα πατέρα του, τον πήρε στην αυλή του στα Ιωάννινα, ή τον πήγε εκεί με αίτημα η μητέρα του. Εκεί είχε έναν ταραχώδη βίο, όμως σχεδόν πάντα ο Αλή Πασάς του συγχωρούσε κάθε παράπτωμα. Σύντομα κατάφερε να γίνει αρχηγός της προσωπικής φρουράς του. Επίσης φαίνεται ότι προσήλθε στην αλεβιτική θρησκεία των Μπεκτασήδων, στην οποία ανήκε και ο προστάτης του. Το 1818 μυήθηκε στη Φιλική Εταιρεία και ο Αλή Πασάς του έδωσε την οπλαρχηγία της Λιβαδιάς. Το 1820 όταν και επήλθε η ρήξη του Αλή Πασά με την Πύλη, εγκατέλειψε τη Λιβαδειά, αφού πρώτα μύησε τον Αθανάσιο Διάκο στην Φιλική Εταιρεία και του εμπιστεύθηκε την εξουσία της οπλαρχηγίας του. Ο ίδιος κατέφυγε στην Αράχωβα όπου προσπάθησε να δημιουργήσει μια ελληνοαλβανική συμμαχία, αλλά ο Ομέρ Βρυώνης αρνήθηκε. Κατέφυγε τότε στη Λευκάδα όπου συναντήθηκε με οπλαρχηγούς και του ανατέθηκε η εξέγερση της Ανατολικής Στερεάς. Στη Μάχη στο Χάνι της Γραβιάς (8 Μαΐου 1821), με μόνο 118 Έλληνες αντιμετώπισε επιτυχώς 8.000 Οθωμανούς υπό τον Ομέρ Βρυώνη. Διαβλέποντας παντού μηχανοραφίες των πολιτικών, ο Ανδρούτσος αποσύρεται απογοητευμένος στη σπηλιά του, στη Μαύρη Τρύπα, στα βόρεια του Παρνασσού και ενώθηκε με τους Τούρκους με τον όρο να του δώσουν την αρχηγία των επαρχιών της Εύβοιας, Ταλαντίου, Λιβαδιάς και Θήβας. Η κυβέρνηση τον φυλάκισε στην Ακρόπολη, όπου παλιοκ συμπολεμιστές του τον σκότωσαν και γκρέμισαν το σώμα του κάτω στον ναό Απτέρου Νίκης. (1825)

https://el.wikipedia.org/wiki/Οδυσσέας_Ανδρούτσος

Ο Ιωάννης Τριανταφύλλου ή Μακρυγιάννης γεννήθηκε στη Φωκίδα. Απέκτησε σημαντική περιουσία απο εμπορικές δραστηριότητες. Το 1820 μυήθηκε στη Φιλική Εταιρεία. Έλαβε μέρος σε πολλές μάχες. Το 1828 διορίστηκε από τη διοίκηση του Καποδίστρια Γενικός Αρχηγός της Εκτελεστικής δύναμης της Πελοποννήσου και της Σπάρτης. Ο διορισμός του δυσαρέστησε τους Πελοποννησίους, διότι ήταν γνωστός ως "κυβερνητικός" κατά τον προηγούμενο εμφύλιο πόλεμο και εχθρός του Κολοκοτρώνη και των άλλων Πελοποννήσιων ανταρτών. Αιτείται οικονομική βοήθεια λόγω της δεινής οικονομικής κατάστασης στην οποία είχε περιέλθει, αφού τα οικονομικά του αποθέματα είχαν ελαττωθεί λόγω των μισθών που είχε καταβάλει στο στράτευμά του και λόγω των αγορών γης σε Αθήνα και Πειραιά. Σταδιακά ηρθε σε ρήξη με τον Καποδίστρια διοτι πίστεψε σε αντιπολιτευτικές φήμες για προοπτική περιορισμού του νέου κράτους στην Πελοπόννησο - φημολογία που αποσκοπούσε στο να ανακτήσουν οι Ρουμελιώτες στρατιωτικοί την εξουσία. Με την άφιξη του Όθωνα, ο Μακρυγιάννης επιθυμεί να εκφράσει τη νομιμοφροσύνη του στον νέο ηγεμόνα και διορίστηκε ταγματάρχης. Στην Εθνοσυνέλευση του 1844 υπήρξε ένας «από τους πιο θορυβώδεις αυτοχθονιστές», καθώς αυτός πρώτος άνοιξε το ζήτημα υποβάλλοντας το υπόμνημα επιτροπής για τον αποκλεισμό των ετεροχθόνων από τις δημόσιες θέσεις. Γύρω στα 1851, φημολογείται πως ο Μακρυγιάννης βρίσκεται στο επίκεντρο συνωμοσιών σε βάρος του Όθωνα και της Αμαλίας, με συνέπεια να φυλακιστεί για τρια χρόνια. Στις 17 Οκτωβρίου 1862, η προσωρινή κυβέρνηση τον αποκατέστησε στο βαθμό του υποστρατήγου.

https://el.wikipedia.org/wiki/Ιωάννης_Μακρυγιάννης

<https://enallaktikos.gr/online-to-psifiako-archeio-toy-ioanni-kapodis/>

Πορτραίτο του Ιωάννη
Καποδίστρια,
έργο του Τόμας Λώρενς
<https://ardin-rixi.gr/archives/211110>

Ο Καποδίστριας και τα μουστάκια

Όταν ο Ιωάννης Καποδίστριας έφθασε στην Αίγινα το 1828 ως Κυβερνήτης της Ελλάδας, δύο μεγάλοι ήρωες της Επανάστασης στη Ρούμελη, ο Δημήτριος Πανουργιάς και ο Ιωάννης Δυοβουνιώτης, πήγαν στην Αίγινα για να τον δουν. Ήταν ήδη πάνω από 70 χρόνων. Όταν έφθασαν στην Αίγινα απόρησαν όταν είδαν ότι τόσο ο Καποδίστριας, όσο και η συνοδεία του ήταν ξυρισμένοι. Ο Πανουργιάς και ο Δυοβουνιώτης ήταν ιδιαίτερα υπερήφανοι για τα μεγάλα μουστάκια τους, μάλιστα ο δεύτερος μάλλον κατείχε το ρεκόρ για το μεγαλύτερο μουστάκι του 1821!

Ο Πανουργιάς είδε κοντά στον κυβερνήτη κάτι φραγκοντυμένους, που δεν τους φτάνανε τα φράγκικα φορέματα, μα είχανε ξουρίσει και γένια και μουστάκια, και ήταν έτσι σαν ξεροκολόκυθα γυαλιστερά τα μούτρα τους.

Περιοδεία του Καποδίστρια στην επαρχία

Με συνοδό τον Κολοκοτρώνη και γραμματείς, ο Καποδίστριας περιόδευε στην Πελοπόννησο. Προηγείτο ο οδηγός των ταχυδρομικών αλόγων, με χρυσοπόρφυρο ένδυμα, πάνω σε άλογο. Ο λαός, συνηθισμένος στις πολυτελείς πομπές των πασάδων και των κοτζαμπασηδων, πέρασαν για κυβερνήτη τον ταχυδρόμο και έπεφταν να τον προσκυνήσουν, κρίζοντας «Ζήτω». Ο Κολοκοτρώνης είπε στον Καποδίστρια να βάλει τη στολή του μπας και τον αναγνωρίσουν. Πράγματι, σταμάτησαν σε μια κοιλάδα για να τη φορέσει, αλλά ήταν απλή και φτωχή. Όταν έφτασαν στο κατάλυμά τους για το βράδυ, ο Καποδίστριας είπε ότι θα πληρώσει όλα τα έξοδα, αντί να τα ζητήσει ο οικοδεσπότης με έρανο από τον λαό, και μάλιστα διπλά, όπως συνηθιζόταν. Ο οικοδεσπότης μάλιστα οργίστηκε με αυτή την απόφαση του κυβερνήτη, αλλά αναγκάστηκε να υπακούσει...

[Ιστορία Γ Γενικής: ΒΚ 34-35]

Τα πρώτα κόμματα και τα παρατσούκλια τους

Στο «γαλλικό κόμμα» αρχηγός θεωρούνταν ο Κωλέπτης, στο Αγγλικό ο Μαυροκορδάτος και στο ρώσικο, ακέφαλο φαινομενικά, ο Καποδίστριας.

Τα κόμματα αυτά, δεν είχαν επίσημα ονόματα. Φρόντισε όμως γι' αυτό, η λαϊκή σοφία, που βάφτισε τα «αντιφρονούντα κόμματα» με παρατσούκλια.

Στους Ρωσόφιλους έδωσαν το όνομα Ναπταίοι. Το παρατσούκλι του Νάπα είχε δοθεί και στον Αυγουστίνο Καποδίστρια, μικρότερο αδερφό του πρώτου Κυβερνήτη της Ελλάδας, Ιωάννη Καποδίστρια.

Ο Κόμης Αυγουστίνος Καποδίστριας -πλήρες όνομα Αυγουστίνος Αντώνιος Μαρία Καποδίστριας- διετέλεσε συγκυβερνήτης και έπειτα κυβερνήτης της Ελλάδας για μικρό χρονικό διάστημα, κατά την πολυτάραχη περίοδο 1831-1832. Κατά τους επικριτές του, ήταν στενόμυαλος, επιρρεπής στην κολακεία και αυταρχικός.

Κατά μια εκδοχή, Νάπας ήταν κάποιος κακούργος, αχρείος ληστής και το παρατσούκλι δόθηκε στον Αυγουστίνο για να δηλώσει ότι και αυτός έμοιαζε στον Νάπα. (Εφημερίδα «Τερπνός Ζέφυρος», Αθήνα, 25 Ιουλίου 1842, Βιβλιοθήκη Βουλής).

Κατά άλλη εκδοχή, στο Ναύπλιο ήταν τότε κάποιος Νάπας, που όλο καυχιόταν για τις παλικαριές του. Όταν ο Κυβερνήτης διόρισε τον αδερφό του, Αυγουστίνο Καποδίστρια, Γενικό Αρχηγό του Στρατού, οι αγωνιστές του κόλλησαν κοροϊδευτικά το όνομα του καυχησιάρη Νάπα. Τον φώναζαν με το παρατσούκλι Καπετάν Νάπα» και «Κόντε Νάπα». (Τάκη Λάππα, Ελληνικά Ιστορικά Ανέκδοτα, 1750-1862).

Πιθανή θεωρείται και η λαογραφική εικόνα για τον Νάπα: του αβλαβούς λαϊκού τύπου που αν του έδινες ένα λεφτό χόρευε, πηδούσε, σημάδευε με το δάχτυλο τις τρύπες και φώναζε ο ίδιος «Ζήτω το παλικάρι ο Νάπας» (Σουρμελή Διονυσίου, Ιστορία των Αθηνών). Παριστάνεται ως μισότρελος, μισοπόνηρος, μεθύστακας που σύχναζε στα καφενεία τ' Αναπλιού μα κάποτε δούλεψε και στον πόλεμο και έγινε γνωστός στα παλικάρια.

Τους Εγγλεζόφιλους τους έλεγαν Μπαρλαίους, από τον Βασίλη Μπαρλά, κάποτε πληρεξούσιο και φανατικό φίλο του Μαυροκορδάτου, πολιτικομανή, που κατά την πολιορκία του Μεσολογγίου έμεινε στο Αιτωλικό, το οποίο παρέδωσε, μαζί με άλλους, στον Κιουταχή, αμαχητί, ενώ ως αιχμάλωτος του Κιουταχή, μοίραζε προσκυνοχάρτια στην Ρούμελη.

Και τους Γαλλόφιλους Μοσχόμαγκες. Κατά την εποχή του απελευθερωτικού Αγώνα οι στρατολογούμενοι από τους οπλαρχηγούς, διαιρούντο σε δυο ενωματίες. Κάθε ενωματία ονομαζόταν «Μάγκα» και ο αρχηγός της «Μάγκατζης». Ήταν τιμή και δόξα τότε, να είσαι Μάγκας ή να ανήκεις στους Μάγκες. Στις 7 Δεκεμβρίου 1831, οι πληρεξούσιοι της «εν Άργει Εθνικής Συνελεύσεως», ήρθαν στα χέρια και χωρίστηκαν σε δύο κόμματα. Ο Ιωάννης Κωλέττης, ακολουθούμενος από πολλούς πληρεξουσίους και οπλαρχηγούς Στερεοελλαδίτες, άρχισε να στρατολογεί οπλοφόρους για να πάει στο Ναύπλιο να καθαιρέσει τον Αυγουστίνο Καποδίστρια, που μετά τη δολοφονία του αδελφού του, είχε αναγνωρισθεί από το αντίθετο κόμμα, Κυβερνήτης της Ελλάδος.

Ο Κωλέττης στρατολογούσε κάθε άτακτο στοιχείο κι' έτσι δημιούργησε ένα μπουλούκι από κακοποιούς, που έκαναν τόσες αταξίες και κλεψιές, ώστε οι άλλοι Μάγκες των διαφόρων οπλαρχηγών ονόμασαν – κατ' ευφημισμό– τους Μάγκες του Κωλέττη «Μοσχόμαγκες». Έτσι, όλοι οι οπαδοί του Κωλεττικού κόμματος πήραν τ' όνομα Μοσχόμαγκες και το κόμμα του Μοσχομαγκιτικό.

Στο Ναύπλιο έλεγαν τότε, Μοσχόμαγκες, άνδρες νεαρής κυρίως ηλικίας, εξαθλιωμένους από την πείνα, τις κακουχίες και τις επιδημίες που εξασφάλιζαν ένα ξεροκόματο κάνοντας τους αχθοφόρους των αποσκευών των ξένων που έφταναν στον προμαχώνα «του Μόσχου». Ο προμαχώνας είχε αυτή την ονομασία προς τιμή του Δημητρίου Νικολάου ή Μοσχονησιώτη (λόγω καταγωγής από τα Μοσχονήσια) ή Μόσχου, ο οποίος απελευθέρωσε μαζί με το Σταϊκόπουλο το Παλαμήδι από τους Τούρκους, το 1822.

Μ' αυτό λοιπόν, το εξευτελιστικό όνομα φώναζαν τους Γαλλόφιλους οπαδούς του Κωλέττη. Αυτοί πάλι για να μετριάσουν το καταφρονημένο τους όνομα, έλεγαν πως τους το κόλλησαν, γιατί η Γαλλική πρεσβεία στ' Ανάπλι –το νοικιασμένο αρχοντικό του Σ.Τρικούπη– ήταν κοντά στην ντάπια (= προμαχώνα) του Μόσχου.

Τα παρατσούκλια αυτά κράτησαν και τα τρία κόμματα, και στα χρόνια του Όθωνα...

<https://argolika.gr/2018/09/15/%CE%BF-%CE%BA%CF%8C%CE%BD%CF%84%CE%B5-%CE%BD%CE%AC%CF%80%CE%B1-%CE%BF%CE%B9-%CE%BD%CE%B1%CF%80%CE%B1%CE%AF%CE%BF%CE%B9-%CE%BF%CE%B9-%CE%BC%CF%80%CE%B1%CF%81%CE%BB%CE%B1%CE%AF%CE%BF/>

Ψήφος με σφαιρίδια

<https://www.sansimera.gr/articles/534>

Ψήφος κυριολεκτικά σημαίνει το μικρό λειασμένο λιθάρι και κατ' επέκταση κάθε μέσο που χρησιμοποιείται από τις συντεταγμένες πολιτείες, προκειμένου να δηλώσει ο πολίτης - ψηφοφόρος τη βούλησή του, στο πλαίσιο μιας εκλογικής διαδικασίας. Στη χώρας μας, ως μέσα ψηφοφορίας έχουν χρησιμοποιηθεί το ψηφοδέλτιο και το σφαιρίδιο.

Το ψηφοδέλτιο εισήχθη με την έλευση των Βαυαρών του Όθωνα το 1833 και πρωτοχρησιμοποιήθηκε τον Ιούλιο του 1834 στις δημοτικές εκλογές του νομού Αργολιδοκορινθίας. Ήταν λευκό και ο ψηφοφόρος σημείωνε χειρόγραφα τον εκλεκτό του υποψήφιο. Νωρίτερα, επικρατούσε η προφορική και φανερή ψηφοφορία στις συνελεύσεις των δημοτών. Το χειρόγραφο ψηφοδέλτιο καταργήθηκε με το Σύνταγμα του 1864, επειδή οι περισσότεροι Έλληνες ήταν αναλφάβητοι και συνεπώς εύκολα χειραγωγούμενοι από τους κομματάρχες.

Ως μέσο ψηφοφορίας εισήχθη το σφαιρίδιο (μικρός μολυβένιος βώλος), ύστερα από εισήγηση των Επτανησίων βουλευτών, με τη δικαιολογητική βάση ότι ήταν το «καταλληλότερο εις τα αναπτυγμένα έθνη, τα έχοντα ηθικήν καλυτέραν, σέβας προς τους νόμους και την δημοτικήν παιδείαν διακεχυμένην και εις το ευτελέστατον χωρίον». Η ψηφοφορία δια σφαιριδίου εφαρμοζόταν στο Ιόνιο κράτος και είχε τις ρίζες της στην περίοδο της Ενετοκρατίας. Η συνταγματική κατοχύρωση της διά σφαιριδίων ψηφοφορίας είχε σκοπό τη διασφάλιση της μυστικότητας, του «απορρήτου της ψήφου», μετά την εμπειρία των νόθων εκλογών της Οθωνικής περιόδου, κατά τις οποίες χρησιμοποιούνταν ψηφοδέλτια.

Οι πρώτες εθνικές εκλογές με σφαιρίδιο έγιναν το 1865 (14-17 Μαΐου), με νικητή τον μεσσήνιο πολιτικό Αλέξανδρο Κουμουνδούρο. Σε αδρές γραμμές, η ψηφοφορία με σφαιρίδιο γινόταν ως εξής: Σε κάθε εκλογικό τμήμα υπήρχαν τόσες κάλπες όσοι και οι υποψήφιοι. Η κάλπη κάθε υποψηφίου, κατασκευασμένη από λευκοσίδηρο (τσίγκο), ήταν χωρισμένη εσωτερικά σε δύο μέρη, τα οποία εξωτερικά ξεχώριζαν από το διαφορετικό χρώμα τους. Το δεξιό μέρος ήταν λευκό και έγραφε ΝΑΙ και το αριστερό μαύρο και έγραφε ΟΧΙ. Επάνω στην κάλπη υπήρχε κολλημένος ένας σωλήνας υπό γωνία, ο οποίος κατέληγε σε στρογγυλή οπή.

Ο ψηφοφόρος έπαιρνε από το σφαιροδότη ένα μολυβένιο σφαιρίδιο, σήκωνε ψηλά το χέρι του για να δουν τα μέλη της εφορευτικής επιτροπής ότι κρατά μόνο ένα σφαιρίδιο και στη συνέχεια πλησίαζε την κάλπη, έβαζε το χέρι του μέσα στην οπή του σωλήνα και έριχνε το σφαιρίδιο στο χώρισμα που αντιστοιχούσε στο «ναι» ή το «όχι». Το «ναι» αντιστοιχούσε στην θετική ψήφο και το «όχι» στην αρνητική. Δηλαδή, ο εκλογέας που ήθελε να καταψηφίσει ένα υποψήφιο έριχνε το σφαιρίδιο στο τμήμα της κάλπης που είχε μαύρο χρώμα, εξ ου και οι εκφράσεις «τον μαύρισαν» ή «θα φάει ή έφαγε μαύρο». Για να μην ακούγεται σε ποια μεριά της κάλπης έπεφτε το σφαιρίδιο, ολόκληρο το εσωτερικό της κάλπης «καλύπτεται δι' εριούχου υφάσματος». Καμιά φορά οι φανατικοί οπαδοί ενός υποψηφίου δάγκωναν το σφαιρίδιο, ώστε να αφήσουν τα ίχνη των δοντιών τους στην επιφάνειά του και να δείξουν την αφοσίωσή τους στον εκλεκτό τους. Από εκεί προέρχεται η έκφραση «το έριξα δαγκωτό»!

Ο κάθε εκλογέας έπρεπε να περάσει υποχρεωτικά από όλες τις κάλπες των υποψηφίων και να ακολουθήσει την ίδια διαδικασία. Διαφορετικά ετιμωρείτο με πρόστιμο και ποινή φυλάκισης.

Είναι φανερό ότι η ψηφοφορία δια σφαιριδίου ήταν ιδιαίτερα χρονοβόρα για τον εκλογέα. Το σφαιρίδιο ως μέσο ψηφοφορίας δεν εξάλειψε τη νοθεία, αφού πάντα εφευρίσκονταν τρόποι για τη νόθευση του εκλογικού αποτελέσματος, αλλά την περιόρισε αισθητά, σε συνδυασμό με τις ποινικές διατάξεις της εκλογικής νομοθεσίας, ιδίως μετά το 1877. Η κυριότερη καλπονοθεία της δια σφαιριδίου ψηφοφορίας ήταν η ανατροπή της κάλπης. Τα σφαιρίδια μπερδεύονταν, οπότε δεν μπορούσε να γίνει καταμέτρηση. Πάντως, το σφαιρίδιο σε συνδυασμό με το καθολικό δικαίωμα του εκλέγειν αναδείκνυε την Ελλάδα πρωτοπόρο στην άμεση εκλογή σε ευρωπαϊκή κλίμακα.

Ύστερα από μισό αιώνα, τα πράγματα άλλαξαν. Ο αναλφαβητισμός είχε υποχωρήσει στο 50%, ο τρόπος ψηφοφορίας δια σφαιριδίου θεωρείτο απαρχαιωμένος, οι μέθοδοι καλπονοθείας είχαν προσαρμοστεί και γενικό ήταν το αίτημα για την επαναφορά του ψηφοδέλτιου, έντυπου αυτή τη φορά. Μιλώντας στη Βουλή το 1910, ο Αλέξανδρος Παπαναστασίου τόνισε: «Καθιστά (το ψηφοδέλτιο) περισσότερο ανεπηρέαστον την εκλογήν παρά η δια σφαιριδίου ψηφοφορία, η οποία δια τα μύρια μετερχομένων τεχνάσματα αντιπροσώπων των υποψηφίων, τους οποίους καθιστά αναγκαίους, και δια της δυσκόλου επιβλέψεως όλων των καλπών υπό των δικαστικών αντιπροσώπων, διευκολύνει την νόθευσιν του φρονήματος των εκλογέων...».

Στο Σύνταγμα του 1911, που φέρει τη σφραγίδα του Ελευθερίου Βενιζέλου, δεν συμπεριλήφθηκε η διάταξη του Συντάγματος του 1864 για το σφαιρίδιο και αφέθηκε στον κοινό νομοθέτη η πρωτοβουλία να ορίσει δια νόμου το μέσο ψηφοφορίας. Το (έντυπο) ψηφοδέλτιο επανήλθε στις δημοτικές και κοινοτικές εκλογές του 1914 και από τις βουλευτικές εκλογές της 7ης Νοεμβρίου 1926 ισχύει μέχρι σήμερα.

Ο βασιλιάς Όθωνας
σε νεαρή ηλικία

<https://www.sansimera.gr/biographies/1361>

ΤΑ ΣΥΜΒΑΝΤΑ ΤΗΣ 7^{ης} ΣΕΠΤΕΜΒΡΙΟΥ 1843 ΕΝ ΑΘΗΝΑΙΣ
 Η ΑΝΑΚΗΡΥΞΙΣ ΤΟΥ ΣΥΝΤΑΓΜΑΤΟΣ

1 ΟΥΡΟΣ 2 ΒΟΥΛΑΝ 3 ΚΑΛΕΡΗΣ 4 ΕΚΑΡΘΩΝ
 5 ΠΕΤΣΙΝ 6 ΠΕΤΣΙΝΑΣ 7 ΚΑΡΕΣΑΝΑΚΗΣ 8 ΣΙΜΩΝ
 9 ΜΟΝΤΟΝ 10 ΝΑΒΑΝΤΑΙ 11 ΜΑΡΤΙΣ 12 ΕΥΓΕΝΙΟΣ

13 ΒΕΛΙΟΣ 14 ΜΑΛΑΡΡΕΤΑΙ 15 ΓΑΚΩΦΑΝΙΤΣΙ
 16 ΑΡΕΣΙΟΣ 17 ΜΑΚΡΕΥΑΝΝΗΣ 18 ΠΕΤΡΩΦΑΝΙΩΝ
 19 ΑΝΤΩΝΙΟΣ 20 ΑΛΕΞ

Επανάσταση της 3ης
 Σεπτεμβρίου 1843.
 Λιθογραφία της εποχής.

3η Σεπτεμβρίου
1843.

Πίνακας αγνώστου
ζωγράφου του 19ου
αιώνα.

Συλλογή Λ. Ευταξία,
Μουσείο της
Πόλεως των
Αθηνών.

Εθνοσυνέλευση, Βουλή και Γερουσία

Η **Εθνοσυνέλευση** είναι σώμα αντιπροσώπων του έθνους με ειδικό σκοπό, όπως η ψήφιση Συντάγματος. Υπήρξαν Εθνοσυνελεύσεις

- του Αγώνα (Α: 1822, Επίδαυρος / Β: 1823, Άστρος / Γ: 1826, Επίδαυρος + 1827, Τροιζήνα / Δ: 1829, Άργος)
- του 1832
- του 1843 (ψήφισε Σύνταγμα)
- του 1862 (ψήφισε Σύνταγμα)
- του 1920
- του 1924 (καθιέρωσε αβασίλευτη δημοκρατία)
- του 1935 (επανέφερε τη βασιλεία)

Η **Βουλή** είναι σώμα εκλεγμένων αντιπροσώπων.

Η **Γερουσία** συστάθηκε ως νομοθετικό σώμα με καθαρά συμβουλευτικά καθήκοντα το 1829 από τη Δ' Εθνοσυνέλευση του Άργους, για να αντικαταστήσει το Πανελλήνιον (1828) του Καποδίστρια. Λειτούργησε το 1844-1864 και το 1927-1935.

Αυτόχθονες και ετερόχθονες

Το χάσμα αυτόχθονων και ετερόχθονών στάθηκε μεταξύ άλλων και η αιτία γεννήσεως της λεγόμενης «Μεγάλης Ιδέας». Ο Κωλέττης υπήρξε ο θεμελιωτής της, ήδη από εκείνη την ημέρα που η Εθνοσυνέλευση είχε ψηφίσει θετικά την έγκριση περί αυτοχθόνων και ετεροχθόνων. Τότε ο Κωλέττης είχε τοποθετηθεί κατά με έναν πύρινο λόγο που είχε εκφωνήσει: «Φρίπτω» φώναζε εντός της Εθνοσυνέλευσης «ενθυμούμενος την ημέρα καθ' ην εδώκαμεν τον υπέρ της ελευθερίας της πατρίδας όρκον. Εν ενί και μόνω πνεύματι ηνωμένοι, αδελφωμένοι δια του ιερού εκείνου όρκου, όσοι είχομεν το επώνυμον Έλληνες εκερδίσαμε μέρος του όλου σκοπού. Νυν δε απασχολούμεθα με ματαίαις διακρίσεις περί αυτοχθόνων και ετεροχθόνων ημείς, οίτινες φέροντες εις την μια χείρα τη σημαία της θρησκείας, και εις την άλλη της ελευθερίας... Διάφορα περιστατικά περιόρισαν ημάς εις ωρισμένην έκτασιν....»

<http://www.mixanitouxronou.gr/i-megali-idea-poy-gennithike-exaitias-tis-diamachis-aytochthonon-kai-eterochronon-kalamarades-enantion-k-apetanaion/>

Υπόθεση Πατσίφικο

Η κυβέρνηση είχε απαγορεύσει το 1847 για πρώτη φορά το «κάψιμο του Ιούδα», από σκέψη μήπως ενοχληθεί ένα μέλος του τραπεζικού οίκου Ρότσιλντ που βρισκόταν στην Αθήνα. Με αφορμή την απαγόρευση αυτή όχλος επιτέθηκε στον Εβραίο Δον Πατσίφικο, εισέβαλε στο σπίτι του και προξένησε καταστροφές. Ο Πατσίφικο ζήτησε υπέρογκο ποσό ως αποζημίωση από το ελληνικό κράτος αλλά δεν ικανοποιήθηκε και τότε στράφηκε στη βρετανική κυβέρνηση, από την οποία ζήτησε βοήθεια γράφοντας ότι ανέμενε μάταια αποζημίωση σχεδόν δύο χρόνια.

Η υπέρμετρη αντίδραση της Βρετανίας κορυφώθηκε με τον ναυτικό αποκλεισμό της χώρας από το Βρετανικό Ναυτικό το 1850...

https://el.wikipedia.org/wiki/Υπόθεση_Πατσίφικο

Ο Πατσίφικο

<https://www.mixanitouxronou.gr/apagorefsan-to-kapsimo-tou-iouda-gia-na-pari-danio-i-ellada-apo-to-germanoevreo-trapeziti-rotsilnt-i-polites-xesikothikan-ke-i-vretani-prochorisan-se-naftiko-apoklismo-tis-elladas/>

Κριμαϊκός πόλεμος

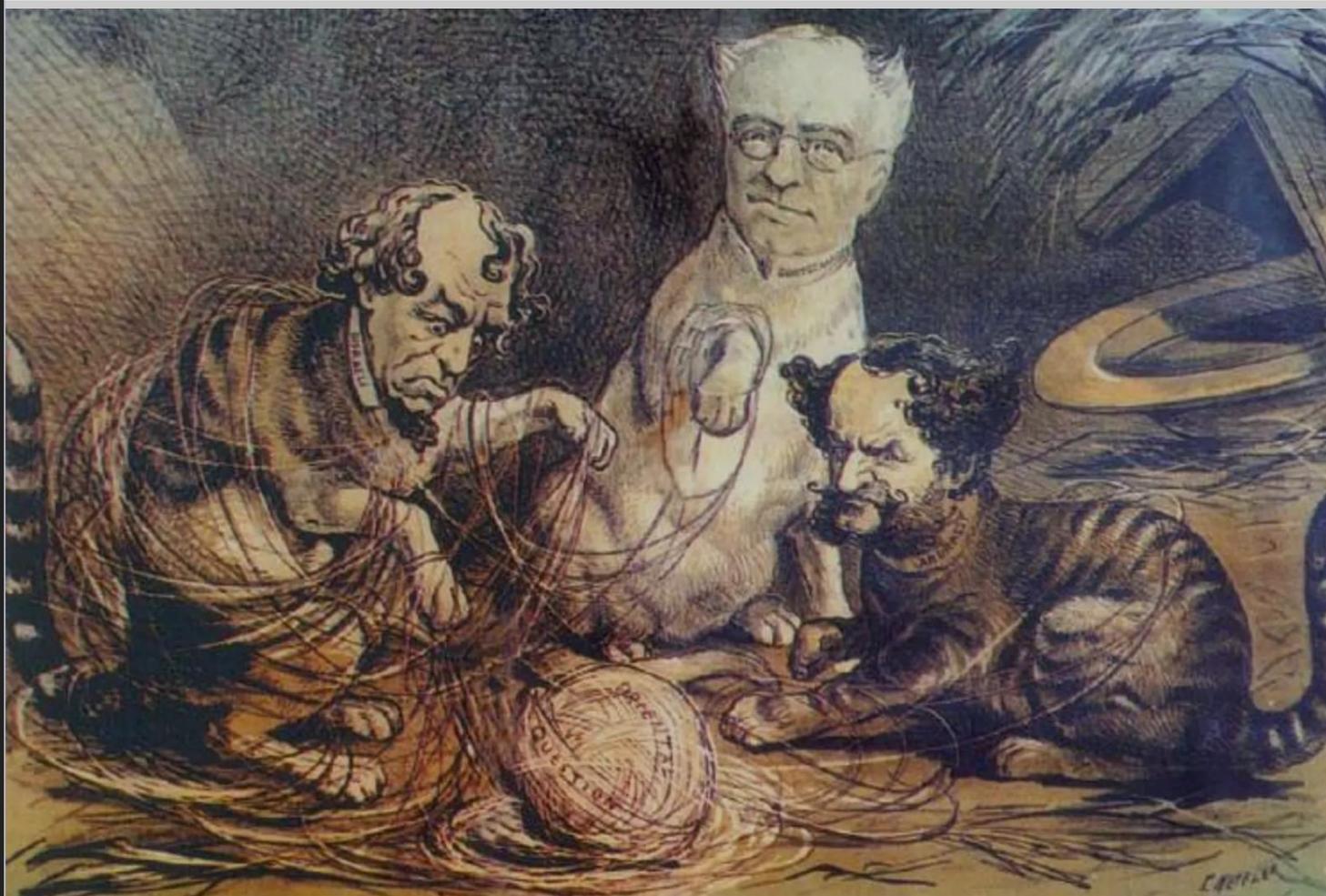
Ο Κριμαϊκός πόλεμος ήταν πόλεμος του 1853 μεταξύ Ρωσίας και Οθωμανικής αυτοκρατορίας. Φούντωσε τις ελπίδες των Ελλήνων για πραγματοποίηση της Μεγάλης Ιδέας, βρίσκοντας μάλιστα υποστήριξη και στο βασιλικό ζεύγος. Αγγλία και Γαλλία επέμεναν να τηρήσει η Ελλάδα ουδετερότητα, αλλά ξέσπασαν εξεγέρσεις στις αλύτρωτες περιοχές. Γάλλοι απέκλεισαν τον Πειραιά με πλοία για να αναγκάσουν την Ελλάδα να μείνει ουδέτερη. Διορίστηκε κυβέρνηση κατοχής υπό τον Αλ. Μαυροκορδάτο, έμπιστο της Αγγλίας. Μαζί με τους Γάλλους στρατιώτες, ήρθε στην Ελλάδα και η χολέρα...

https://el.wikipedia.org/wiki/Κυβέρνηση_Αλέξανδρου_Μαυροκορδάτου_1854

Λόγω του Κριμαϊκού Πολέμου (1853-1856), η Ελλάδα, καθοδηγούμενη από τον Βασιλιά Όθωνα, υποστήριζε τη ρωσική πλευρά και προσπαθούσε να υλοποιήσει τη Μεγάλη Ιδέα μέσω εξεγέρσεων σε τουρκοκρατούμενες περιοχές (Ήπειρος, Θεσσαλία). Ως αντίδραση σε αυτή τη φιλοπόλεμη πολιτική, η Μεγάλη Βρετανία και η Γαλλία (σύμμαχοι της Οθωμανικής Αυτοκρατορίας) επέβαλαν στην Ελλάδα την ουδετερότητα. Τον Μάιο του 1854, αγγλικά και γαλλικά στρατεύματα κατέλαβαν τον Πειραιά και τμήμα της Αθήνας, εξαναγκάζοντας σε παραίτηση την κυβέρνηση Κριεζή. Σχηματίστηκε νέα κυβέρνηση, γνωστή ως «Υπουργείο Κατοχής», με πρωθυπουργό τον Αλέξανδρο Μαυροκορδάτο (ο οποίος ανακλήθηκε εσπευσμένα από το Παρίσι), ως πρόσωπο αποδεκτό από τις Δυνάμεις.

Ενώ η χώρα βρισκόταν υπό ξένη κατοχή, το καλοκαίρι του 1854 ξέσπασε μια καταστροφική επιδημία χολέρας στην Αθήνα και τον Πειραιά, η οποία είχε μεταδοθεί πιθανότατα από πλοία που έφτασαν στον Πειραιά (είτε πολεμικά είτε εμπορικά). Η επιδημία προκάλεσε χιλιάδες θανάτους, ιδίως στα φτωχά και πυκνοκατοικημένα νότια τμήματα της πόλης. Η κυβέρνηση Μαυροκορδάτου έλαβε έκτακτα υγειονομικά μέτρα, όπως η επιβολή καραντίνας στον Πειραιά και η στρατιωτική ζώνη αποκλεισμού.

Παρά τις προσπάθειες του Μαυροκορδάτου να διαχειριστεί την κατοχή και την επιδημία, η θητεία του έληξε άδοξα τον Σεπτέμβριο του 1855. Η ιστοσελίδα αναφέρεται σε ένα «ροζ σκάνδαλο» που οδήγησε στην πολιτική του εξόντωση. Αυτό το σκάνδαλο στην πραγματικότητα ήταν η απρεπής συμπεριφορά του ισχυρού Υπουργού Στρατιωτικών, Δημήτριου Καλλέργη, προς το βασιλικό ζεύγος (Όθωνα και Αμαλία). Ο Καλλέργης, ο οποίος ήταν το δεύτερο ισχυρό πρόσωπο της κυβέρνησης, παραιτήθηκε πρώτος. Η παραίτηση του Καλλέργη, η συνεχιζόμενη ένταση με το Παλάτι και η γενική δυσφορία για την κυβέρνηση της Κατοχής, ανάγκασαν τελικά και τον Μαυροκορδάτο να παραιτηθεί, τερματίζοντας έτσι την πολιτική του σταδιοδρομία για εκείνη την περίοδο.

Οι τρεις μεγάλες
δυνάμεις της
εποχής, Αγγλία,
Αυστροουγγαρία
και Ρωσία
εικονίζονται ως
γάτες που
μπλέκονται σε
κουβάρι με την
ένδειξη
«Ανατολικό
ζήτημα».
Γελοιογραφία του
1878.

<https://www.slideshare.net/slide/eshow/ss-14653577/14653577>

Οι ευρωπαϊκές δυνάμεις περιμένουν εναγώνια τις εξελίξεις επί του «ανατολικού ζητήματος», ενώ συνδουλίζουν τη φωτιά με βεβαιότητα μελλοντικής ευνοϊκής λύσης η Βουλγαρία και η Σερβία, αντίθετα από την Ελλάδα, η οποία με γυμνά χέρια αποπειράται να διευθετήσει τα ξύλα και τα κάρβουνα., δείγμα της ανίσχυρης θέσης της στη διεθνή διπλωματία. Στο καζάνι βράζει η Οθωμανική αυτοκρατορία, ημισέληνος, ενώ ο σουλτάνος τηρεί στάση αναμονής μπροστά στις εξελίξεις συγκρατώντας τον αξιωματούχο δίπλα του από τη συμμετοχή στη διαδικασία του βρασμού. Η λεζάντα στη σατιρική εφημερίδα «Νέος Αριστοφάνης» που δημοσιεύτηκε η γελιογραφία έγραφε: «Πώς εργάζονται οι ισχυροί της γης επί του ανατολικού ζητήματος».

Στασιαστικό κίνημα εκδηλώθηκε στο Ναύπλιο την 1η Φεβρουαρίου 1862 κατά του βασιλιά Όθωνα και, παρά την αποτυχία του, έπαιξε καθοριστικό ρόλο στην έξωση του δυνάστη.

<https://www.argolikeseidhseis.gr/2016/03/1-1862.html>

Καλλιόπη Παπαλεξοπούλου,
μια πολύ
μορφωμένη
γυναίκα του
Ναυπλίου,
το σπίτι της οποίας
είχε μετατραπεί σε
κέντρο της
επανάστασης.

<https://argolika.gr/2025/02/01/1-febrouariou-1862-nafliakh-epanastash/>

Η Καλλιόπη Παπαλεξοπούλου.
Φωτογραφικό αρχείο Γενναδείου Βιβλιοθήκης

11β. «Ειδικότερα, η μεγαλύτερη πολιτική σύγκρουση στις τρεις πρώτες δεκαετίες της μεταπελευθερωτικής περιόδου γινόταν ανάμεσα στις συγκεντρωτικές προσπάθειες της μοναρχίας και τις κεντρόφυγες τάσεις των διαφόρων ντόπιων ολιγαρχιών, που προσπαθούσαν να διατηρήσουν το είδος της αυτονομίας που απολάμβαναν στα χρόνια της επανάστασης, τότε που κυριολεκτικά δεν υπήρχε κεντρική κυβέρνηση. Απ' αυτή τη σκοπιά οι "δημοκρατικές επαναστάσεις" του 1844 και του 1862, που περιόρισαν τις εξουσίες του στέμματος και ενίσχυσαν τα πολιτικά κόμματα, δεν μπορούν να θεωρηθούν λαϊκές νίκες. Ήταν απλά και μόνο προσπάθειες των ντόπιων ολιγαρχιών να υπονομεύσουν τις απολυταρχικές τάσεις της βαβαρικής μοναρχίας. Όπως και στη σύγκρουση στέμματος-αριστοκρατίας στην Ευρώπη του *Ancient Regime*, οι έλληνες κοτσαμπάσηδες, όταν πια συνειδητοποίησαν πώς η κρατική επέκταση ήταν αναπόφευκτη, προσπάθησαν ν' αντισταθμίσουν την απώλεια της τοπικής τους αυτονομίας ελέγχοντας το κράτος από μέσα».

N. Μουζέλης, *Νεοελληνική Κοινωνία. Όψεις υπανάπτυξης*,
Αθήνα, Εξάντας, 1978, σσ. 36-37.

Ορεινοί και Πεδινοί

Μετά την έξωση του Όθωνα επικράτησε αναρχία. Οι δύο αντίπαλες ομάδες ονομάστηκαν Ορεινοί και Πεδινοί κατά απομίμηση της Γαλλικής Επανάστασης. Πάλευαν στην Αθήνα για να επικρατήσουν. Χύθηκε αίμα και έγιναν πολλά έκτροπα. [Θεοδωρίδης-Λαζάρου: 354]

Οι Πεδινοί ήταν αστοί και γαιοκτήμονες και είχαν την υπεροχή. Οι Ορεινοί ήταν ριζοσπαστικότεροι. Ενισχύθηκαν με την προσάρτηση των Επτανήσων και την άφιξη των πληρεξούσιων Επτανησίων που ήταν ριζοσπαστικοί (1864). [Σκουλάτος-Δημακόπουλος-Κόνδης: Β 275-6]

Βούλγαρης, Κουμουνδούρος, Ζαΐμης, Δεληγιώργης

Όταν έφτασε στην Ελλάδα ο βασιλιάς Γεώργιος Α', διαπίστωσε ότι υπήρχαν 4 κόμματα. Του ενός αρχηγός ήταν ο Βούλγαρης, ηγέτης της επανάστασης του 1862. Ένα άλλο κόμμα είχε αρχηγό τον Κουμουνδούρο, άνθρωπο ευφυή που είχε όμως κάνει κατάχρηση της ρουσφετολογίας. Του τρίτου ηγείτο ο Θρασύβουλος Ζαΐμης, γιος του ήρωα του 1821, αλλά συνεσταλμένος και μετριοπαθής. Το τέταρτο κόμμα ανήκε στον Δεληγιώργη, δεινό ρήτορα με δυτικές φιλελεύθερες ιδέες. Και τα τέσσερα κόμματα ήταν προσωποπαγή και συνέχιζαν τις πελατειακές παραδόσεις, ενώ δεν απέκτησαν αρχές ούτε πρόγραμμα. Τους ενδιέφερε η κατάληψη εξουσίας με ρουσφετολογία, ενώ τσακώνονταν για ασήμαντα, κατά τα άλλα, θέματα. Όλοι ήταν οπαδοί της Μεγάλης Ιδέας, αλλά διαφωνούσαν για τον τρόπο και τον χρόνο της υλοποίησής της (άλλοι υποστήριζαν τα διπλωματικά μέσα, ακόμη και την πολιτική φιλίας, και άλλοι τις μυστικές εταιρείες και τα όπλα).

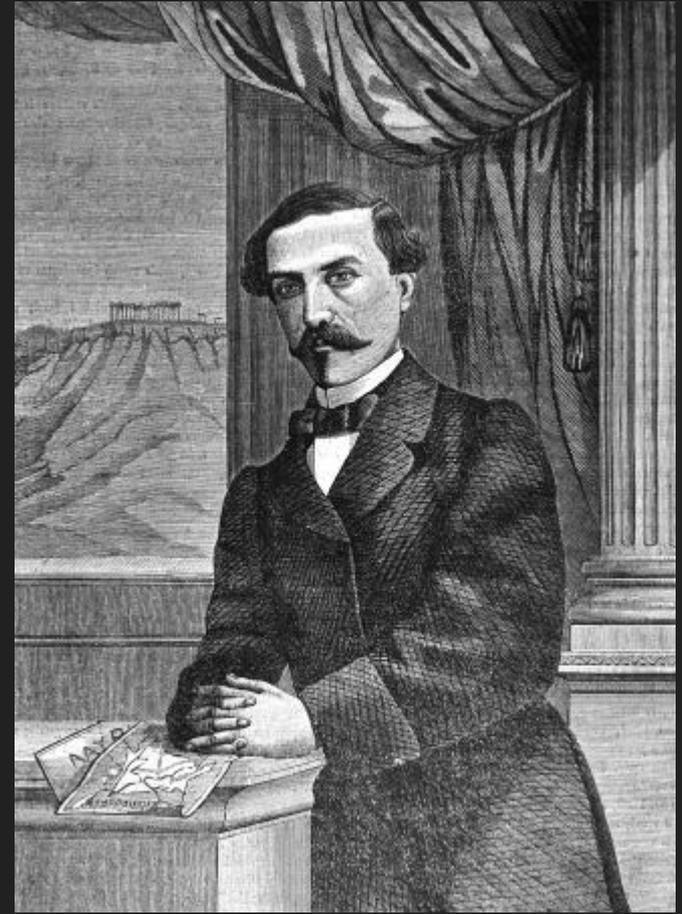
[Ιστορία Γ Γενικής: ΒΚ 46]

Ο Δελγιώργης κατηγορούσε συνεχώς τους αντιπάλους για προδοσία, επειδή ήταν απογοητευμένος από την ξενοκρατία και την πολιτική των Μ. Δυνάμεων. Θεωρούσε ότι το έθνος ήταν μια μυστικιστική ενότητα καταπιεσμένων που απειλείται από το εξωτερικό και τους κυβερνώντες. Μιλούσε ηθικολογικά, αποδίδοντας ατιμία και έλλειψη αρετής στους αντιπάλους, ενώ το μικρό του κόμμα εμφανιζόταν ως συνήγορος των αληθινών συμφερόντων του έθνους.

[Θέματα Ιστορίας: ΒΚ 35-36]

Υπήρξε ο πιο νέος Έλληνας πρωθυπουργός, αφού ανέλαβε σε ηλικία 36 ετών.

<https://www.mixanitouxronou.gr/gnorizes-ton-epameinonda-deligeorgi-ypirxe-o-pio-n-eos-prothyπουργos-tis-elladas-kai-schimatise-exi-kyverniseis-poy-antexan-ligo/>

https://el.wikipedia.org/wiki/Κυβέρνηση_Επαμεινώνδα_Δελγιώργη_1876

Ο Τρικούπης στο βήμα της Βουλής

<https://cognoscoteam.gr/archives/27525>

Ο Χαρίλαος Τρικούπης υπήρξε γιος του Σπυρίδωνα Τρικούπη, του πρώτου- χρονολογικά- ιστορικού της Επανάστασης των ετών 1821-1828 και της Αικατερίνης Μαυροκορδάτου, αδερφής του ηγέτη του «αγγλικού» κόμματος. Το καλοκαίρι του 1874, ο Τρικούπης, όντας ένας «ανατέλλων αστήρ» της πολιτικής σκηνής, δημοσίευσε στην εφημερίδα «Καιροί», του Π. Κανελλίδη, ένα άρθρο, με χαρακτηριστικό τίτλο «Τις ππαίει;». Για το άρθρο αυτό, ο Τρικούπης διώχθηκε δικαστικά και φυλακίστηκε.

Παρά την ποινική δίωξη, το άρθρο του προκάλεσε ιδιαίτερη «αίσθηση». Ακόμη, κατέδειξε ότι ο Τρικούπης υπήρξε ένας υποστηρικτής του βρετανικού πολιτικού συστήματος. Ο βασιλιάς του έδωσε εντολή σχηματισμού μεταβατικής κυβέρνησης στις 27 Απριλίου 1875, αλλά στις εκλογές που έγιναν κέρδισε ο Κουμουνδούρος. Στις 11 Αυγούστου 1875, ο βασιλιάς Γεώργιος βεβαίωσε ότι το δικαίωμα σχηματισμού κυβέρνησης θα το λάμβανε μόνο ο πολιτικός, ο οποίος έχει την εμπιστοσύνη της πλειοψηφίας των βουλευτών. Καταργήθηκε έτσι το άρθρο 31 του Συντάγματος, που όριζε ότι ο βασιλιάς θα διορίζε υπουργικό συμβούλιο της αρεσκείας του. Καταργήθηκε και το άρθρο 37, που του επέτρεπε να διαλύει τη Βουλή.

№ 416

ΝΕΟΣ ΑΡΙΣΤΟΦΑΝΗΣ

Ο ΚΡΕΙΤΤΑΚΗΣ ΚΑΙ ΣΤΑΥΡΩΤΗΣ.

Ο ΕΡΙΑΤΗΣ ΤΗΣ ΜΕΓΑΛΗΣ ΙΔΕΑΣ.

Πολεμικές προετοιμασίες στην Ελλάδα κατά την περίοδο της κρίσης της Ανατολικής Ρωμυλίας (1885-1886). Χρωμολιθογραφία από την πολιτικοσατιρική εφημερίδα "Νέος Αριστοφάνης" του Παναγιώτη Πηγαδιώτη. Αθήνα, 10 Μαΐου 1886, αρ.14.

<https://nhmuseum.gr/tmimata/mesa-stis-syloges-tou-mouseiou/item/9723-polemikesproetoiomasiesstinelladakatatinperiodotiskrisistisanatolikisromulias1885-1886chromolithografiaapotinpolitikosatirikiefimeridaneosaristofanistouranag>

Ατυχής πόλεμος του 1897

Φωτογραφία

<https://www.in.gr/2019/04/05/stories/features/o-tapeinotikos-polemos-tou-1897-otan-oi-tourkoi-efthasan-mia-anasa-apo-tin-athina/>

Κείμενο

<https://www.reader.gr/san-simera/i-ntropia-stiki-itta-tis-elladas-apo-toys-toyrkoys-ston-atyhi-polemo-toy-1897/595673>

Η αυγή του 1897 βρήκε την Κρήτη σε αναβρασμό. Η ένταση ανάμεσα σε Χριστιανούς (που αποτελούσαν το 80% του πληθυσμού του νησιού) και Οθωμανούς ήταν τεράστια και κορυφώθηκε με τη δολοφονία του χριστιανού εισαγγελέα Χανίων. Τα επεισόδια που σημειώθηκαν ήταν τέτοια που οδήγησε τον χριστιανικό πληθυσμό να ζητήσει βοήθεια από τις Μεγάλες Δυνάμεις και να κηρύξει με ψήφισμα την Ένωση με την Ελλάδα.

Στην Ελλάδα η αντιπολίτευση (υπό τον Δημήτριο Ράλλη) πίεζε αφόρητα τον πρωθυπουργό Θεόδωρο Δηλιγιάννη να στείλει στρατό στην Κρήτη, την ίδια ώρα που εκατοντάδες εθελοντές απ' όλη την Ελλάδα οργανώθηκαν και πήγαν στη Μεγαλόνησο έχοντας μαζί τους όπλα και πυρομαχικά. Όλοι, βέβαια, ήξεραν πως η αποστολή στρατού ήταν casus belli για τον Σουλτάνο, ο οποίος στις 5 Απριλίου 1897 κήρυξε τον πόλεμο στην Ελλάδα.

Τουρκία και Γερμανία είχαν αναπτύξει μία εξαιρετικά δυνατή οικονομική σχέση. Οι Γερμανοί είχαν αναλάβει την συγκρότηση του σιδηροδρομικού δικτύου της αχανούς αυτοκρατορίας και έτσι οι Τούρκοι βρήκαν την ευκαιρία και ζήτησαν και στρατιωτική ενίσχυση.

Οι Γερμανοί φυσικά και δέχθηκαν και κάπως έτσι οι ισορροπίες διαταράχθηκαν με τρόπο εντυπωσιακό υπέρ της Τουρκίας. Το φοβερό είναι πως η ελληνική πλευρά γνώριζε πολύ καλά αυτόν τον συσχετισμό δυνάμεων αλλά παρ' όλα αυτά επέλεξε να πάει σε έναν πόλεμο που δύσκολα θα μπορούσε να κερδίσει. Ο εθνικιστικός οίστρος που επικρατούσε, ωστόσο, θόλωνε το μυαλό και επηρέαζε τις αποφάσεις.

Το «ανάθεμα» για τις συνεχόμενες αποτυχίες έπεσε πάνω στον διάδοχο Κωνσταντίνο που είχε το γενικό πρόσταγμα των πολεμικών επιχειρήσεων αλλά αποδείχθηκε κατώτερος των περιστάσεων.

Πράγματι, ήρθαν βαριές ήττες σε μάχες στο Φάρσαλα και στο Βελεστίνο με τους Έλληνες να υποχωρούν και να ετοιμάζουν νέα γραμμή άμυνας στον Δομοκό που «έπεσε» σε χρόνο ρεκόρ και άνοιξε τον δρόμο των Οθωμανικών στρατευμάτων προς την Αθήνα!

Στις 8 Μαΐου 1897, στο χωριό Ταράτσα της Λαμίας, Ελλάδα και Τουρκία υπέγραψαν ανακωχή. Η τελική συνθήκη ειρήνης υπογράφηκε στις 22 Νοεμβρίου 1897, έπειτα από πολύμηνες διαπραγματεύσεις και σύμφωνα με αιτήν 395 τετραγωνικά χιλιόμετρα τριμ θεσσαλικού κάμπου παραχωρήθηκαν στην Τουρκία

Το χωριό Κουτσούφλιανη

<https://www.fatsimare.gr/kserete-oti/2013/08/10/mathete-gia-tin-koytsoyfliani-panagia-trikalon>

Μετά τον ατυχή πόλεμο του 1897, η Ελλάδα υποχρεώθηκε να συνάψει ταπεινωτική συνθήκη, σύμφωνα με την οποία το ακριτικό βλαχοχώρι Κουτσούφλιανη Καλαμπάκας δόθηκε στην Τουρκία. Όταν εφαρμόστηκε η συμφωνία στις 13 Μαΐου 1898, οι 700 περίπου κάτοικοι του χωριού, παρά τις δελεαστικές προτάσεις της Τουρκίας και της ρουμανικής προπαγάνδας, πυρπόλησαν το χωριό τους και ήρθαν πρόσφυγες στην Ελλάδα, ιδρύοντας τη Νέα Κουτσούφλιανη (σημ. Παναγία). Η πράξη τους συγκλόνησε το Πανελλήνιο και έγινε πρωτοσέλιδο στις αθηναϊκές εφημερίδες, με την εφημερίδα Ρωμηός να δημοσιεύει μάλιστα ποιήματα που εξυμνούν το χωριό και διακωμωδούν την επαίσχυντη ήττα του στρατού. [Ιστορία Γ Γενικής: ΒΚ 70-71]

β

*«Στην Κουτσούφλιανη την σκλάβα,
που σκορπά φωτιάς και λάβα.*

*Ω χωριό, που καις τα σπήτια, τους σταυρούς, τα μνήματά σου,
τι ντροπαίς ασπρίζει μαύραις η καπνίλα της φωτιάς σου.
Μες στη στάκτη σου της Δόξας θεμελιόνετ' Εκκλησιά,
κάθε σπίθα κι ένας ήλιος, κάθε φλόγα και δροσιά».*

2. Το Κίνημα στο Γουδή

«Δεν ήταν οι κατώτερες τάξεις (στην Ελλάδα) που είχαν πάρει την εξουσία το 1909, αλλά ο στρατός. Ούτε ήταν οι μικροαστοί και οι εργάτες, αλλά μάλλον οι αστοί κι οι αγρότες που τροφοδότησαν τους Φιλελεύθερους με στελέχη και με τον όγκο των ψήφων που χρειάζονταν για ν' ανέβουν στην αρχή. [...]. Οι αξιωματικοί του 1909 ήταν γόννοι κυρίως αριστοκρατικών και αστικών οικογενειών. Το ίδιο ισχύει, φαίνεται, και για μερικούς υπαξιωματικούς, αν και η πλειοψηφία τους ήταν αστικής και μικροαστικής προέλευσης».

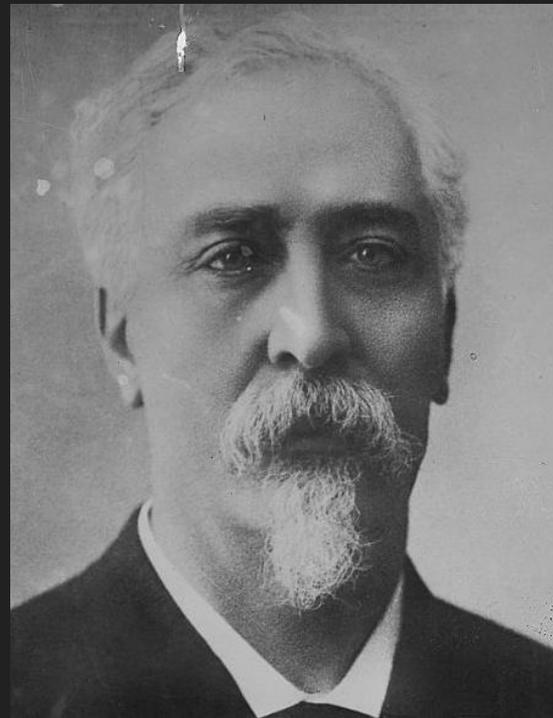
Γ. Δερτιλής, Κοινωνικός μετασχηματισμός και στρατιωτική επέμβαση 1880-1909, Αθήνα 1977, σσ. 183, 191.

Ομάδα Ιαπώνων

Είναι κοινοβουλευτική ομάδα που σχηματίστηκε το 1906 από επτά βουλευτές με αρχηγό τον Στέφανο Δραγούμη, πατέρα του Ίωνα Δραγούμη.

Ονομάστηκε έτσι από τον δημοσιογράφο Βλάση Γαβριηλίδη λόγω της αντιπολιτευτικής μανίας της απέναντι στην κυβέρνηση Γ. Θεοτόκη, κατά αναλογία με την ορμητικότητα των Ιαπώνων στον Ρωσο-ιαπωνικό πόλεμο του 1904.

[Σκουλάτος-Δημακόπουλος-Κόνδης: Γ 519]

Στέφανος Δραγούμης

https://el.wikipedia.org/wiki/Στέφανος_Δραγούμης

Κίνημα στο Γουδί

- Ο σωστός τύπος είναι Γουδή, διότι τα κτήματα στην περιοχή ανήκαν στην εφοπλιστική οικογένεια Γουδή των Σπετσών είτε ως ανταμοιβή για τις υπηρεσίες που προσέφερε στη διάρκεια του Αγώνα του 1821, είτε (κατ' άλλους) ως κατοχυρωμένα με οθωμανικά παραχωρητήρια (χοτζέτια). Αλλά η ονομασία Γουδί επικράτησε ήδη επί Βενιζέλου λόγω της φράσης «κίνημα στο Γουδί».
- Το κίνημα αυτό θεωρείται πραξικόπημα, διότι έγινε από τον στρατό. Μάλιστα εγκαινίασε τις παρεμβάσεις του Στρατού στην πολιτική ζωή της χώρας.

Με στοιχεία από:

https://el.wikipedia.org/wiki/Κίνημα_στο_Γουδί

και

[https://el.wikipedia.org/wiki/Γουδή_\(Αθήνα\)](https://el.wikipedia.org/wiki/Γουδή_(Αθήνα))

Ο Βενιζέλος μιλάει αγγλικά

<https://youtu.be/aFP4UeoilJk?si=1KOH7Kznyiymnycu>

Επόμενες φωτογραφίες:

Ελλάδα στις αρχές του 20ου αιώνα

<https://www.lifo.gr/now/greece/spanies-fotografies-apo-ti-zoi-stin-ellada-ton-arhon-toy-perasmenoy-aiona>

Κρήτη, σε κάποιο κεντρικό
δρόμο των Χανίων,
Σεπτέμβριος 1907.

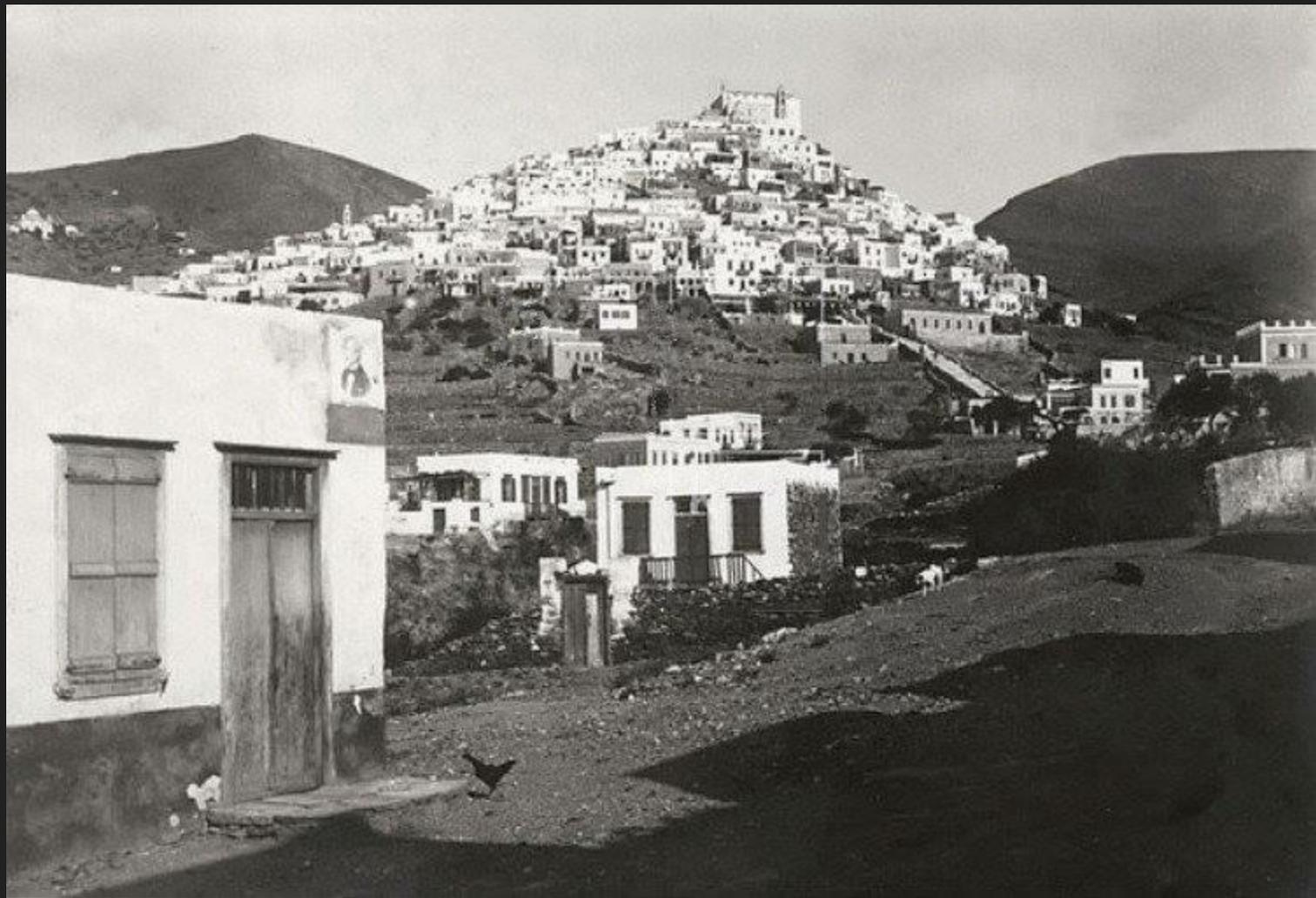
Κρήτη, Χανιά, σε κάποιο
κεντρικό δρόμο,
Σεπτέμβριος 1907.

Κρήτη, σκηνικό δρόμου,
περίπου 1910.

Πώληση σταφίδας σε κεντρικό
δρόμο της Αθήνας, περίπου 1905.

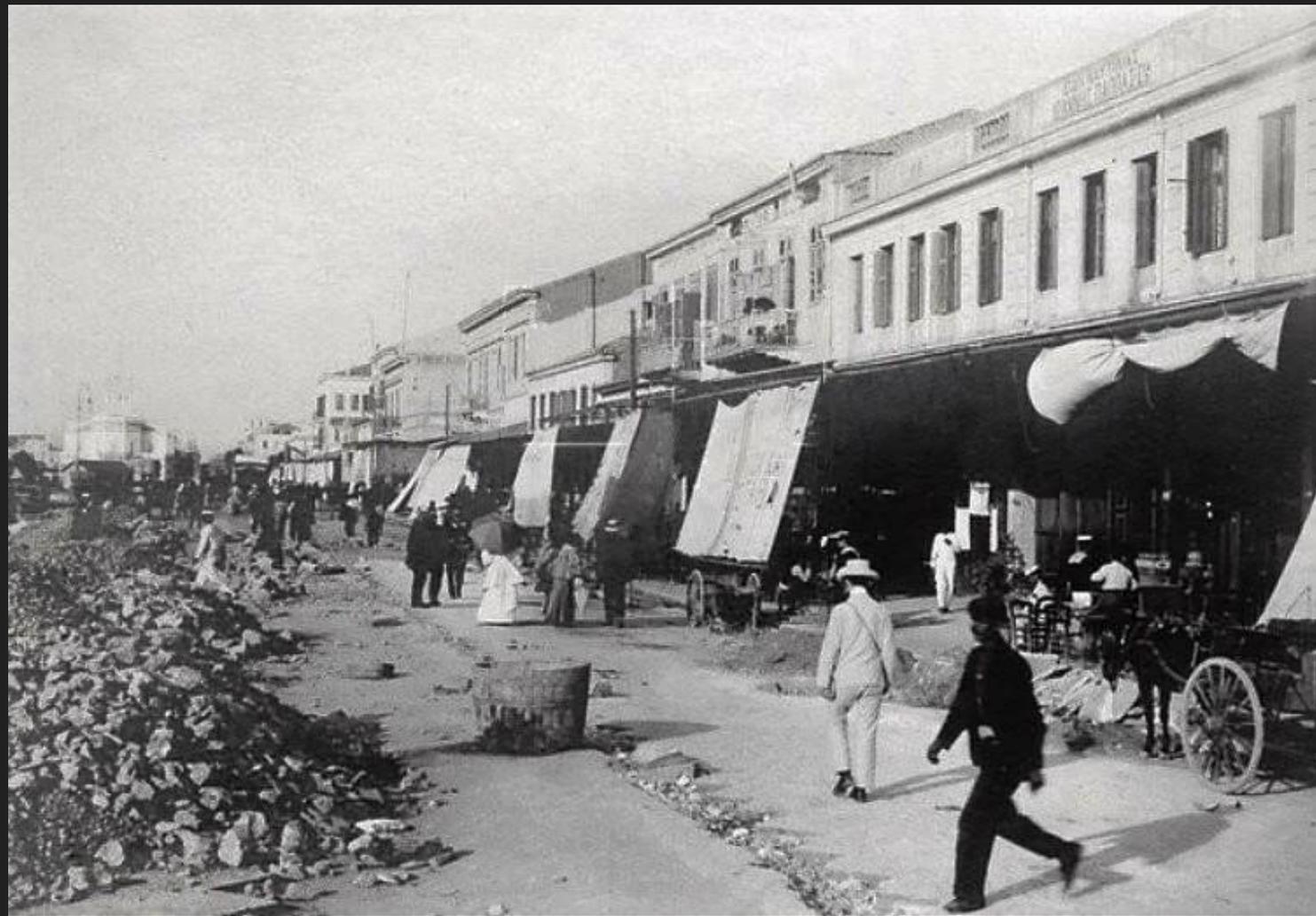
Άνω Σύρος,
Σεπτέμβριος 1907.

Επίσκεψη τουριστών
στην Δήλο,
Σεπτέμβριος 1907.

Ναύπλιο, Σεπτέμβριος 1907.

Πειραιάς, Σεπτέμβριος
1907.

Μεσσήνη, επίσκεψη
τουριστών, Οκτώβριος 1907.

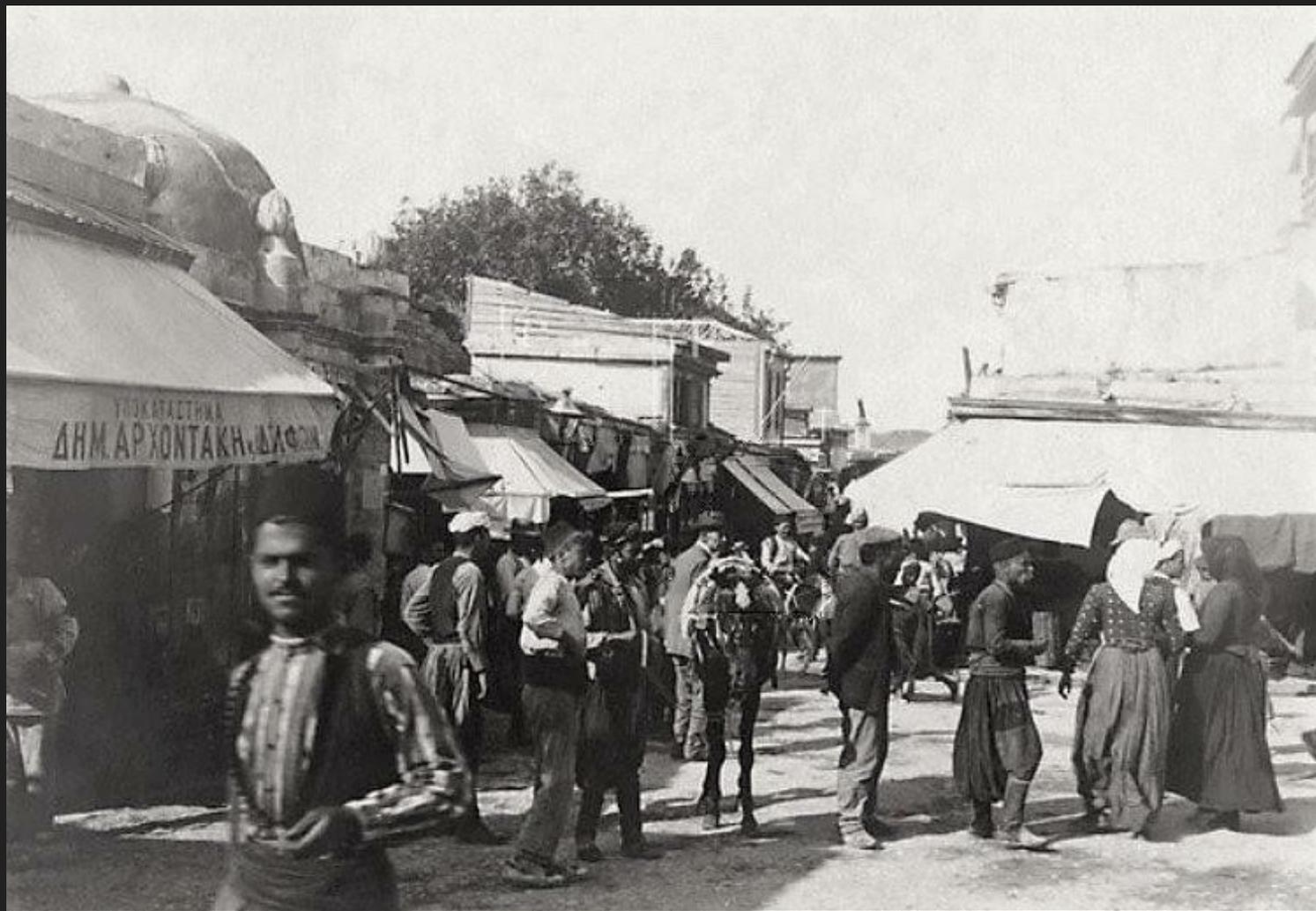

Σαντορίνη,
Σεπτέμβριος 1907.

Επίσκεψη τουριστών
στο Σούνιο,
Σεπτέμβριος 1907.

Κρήτη, Χανιά,
Σεπτέμβριος 1907.

Σύγκρουση Βενιζέλου και Πρίγκιπα για την ένωση της Κρήτης με την Ελλάδα

7. Αποκαλυπτική δήλωση του Ελευθερίου Βενιζέλου στην Εφημερίδα «Νέον Άστυ» (22 Απριλίου 1905):

«Δεν λέγω ότι δεν θέλει την ένωσιν ο Πρίγκιψ. Θέλει όμως ένωσιν προσωπικήν, δυναστικήν. Ζητεί όπως αι Δυνάμεις παραχωρήσουν την Κρήτην ως φέουδον και ιδρυθή εις την νήσον αντιβασιλικός θρόνος, γίνη δε ο Πρίγκιψ αντιβασιλεύς. Εβαρέθηκε τον τίτλον του Υπάτου Αρμοστού και θέλει τον του αντιβασιλέως. Το σχέδιόν του αυτό μου ανεκοίνωσε προ τεσσάρων ετών. Το επολέμησα και ήρχισεν έκτοτε η μεγάλη ρήξις μας...»

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ: Αντ. Μ. Μαρής, ό.π., 167.

Διαφωνία Βενιζέλου και Κωνσταντίνου για την απελευθέρωση της Θεσσαλονίκης

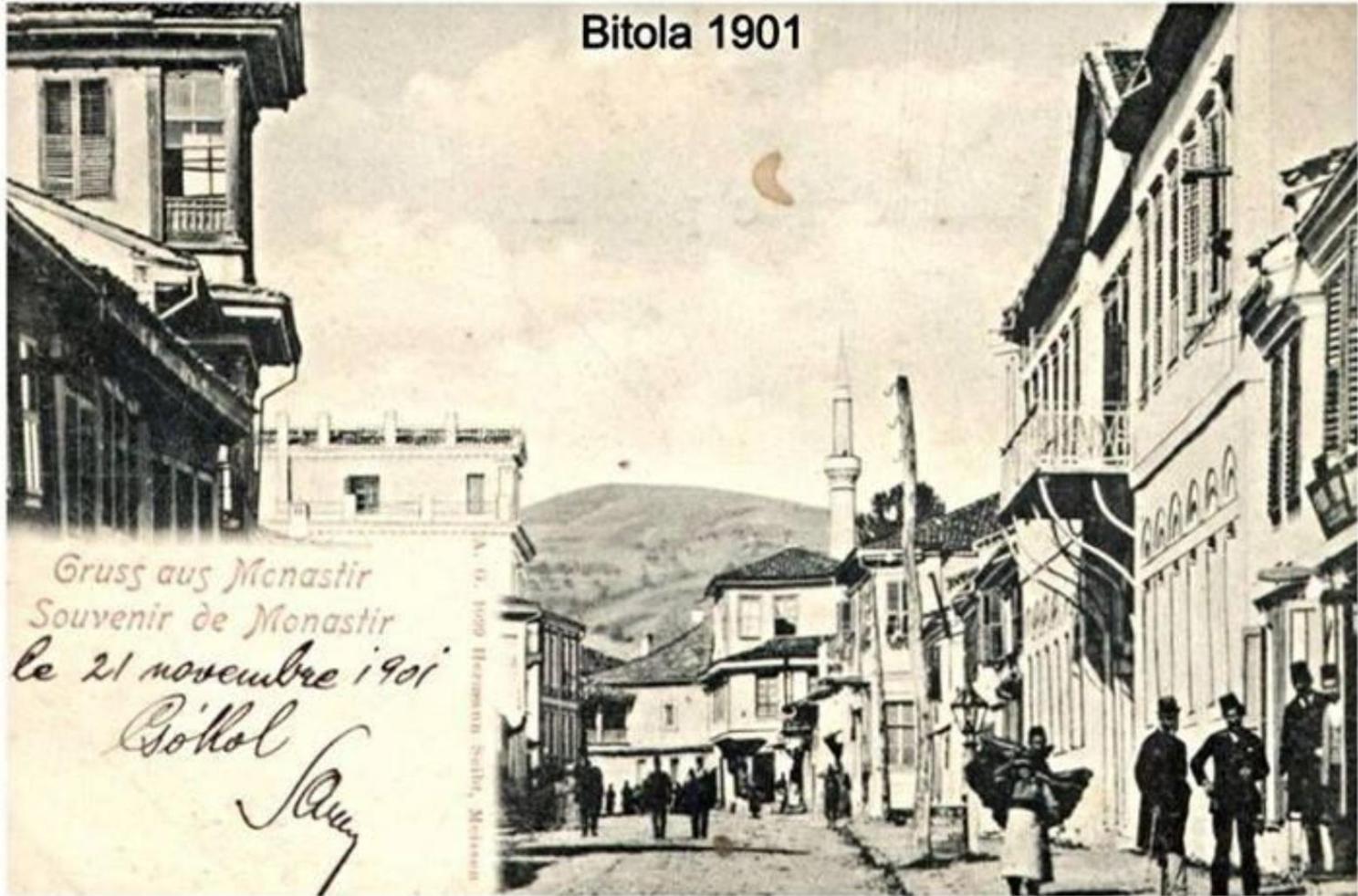
Από τις 12 Οκτωβρίου ήδη, ο Κωνσταντίνος βρισκόταν σε δίλημμα. Θα έπρεπε να συνεχίσει την πορεία του προς τον βορρά και να κατευθυνθεί στο Μοναστήρι (σημ. Μπίτολα), όπου εκείνη την εποχή υπήρχε μεγάλη και πλούσια ελληνική κοινότητα; Οι μεγαλύτεροι έμποροι ήταν Έλληνες. Είναι χαρακτηριστικό ότι ακόμα και οι Σλάβοι και Σλαβομακεδόνες κάτοικοι της πόλης μιλούσαν ελληνικά. Ή θα έπρεπε να κατευθυνθεί προς τη Θεσσαλονίκη και να καταλάβει την πόλη, όχι μόνο για εθνικούς λόγους αλλά και για στρατιωτικούς, καθώς το λιμάνι της θα πρόσφερε μεγάλη βοήθεια στον ανεφοδιασμό του στρατού;

<https://www.protothema.gr/stories/article/622765/26-oktovriou-1912-i-apeleutherosi-tis-thessalonikis-kai-i-sugrousi-venizelou-konstadinou/>

Στις 20 Οκτωβρίου, οι ελληνικές δυνάμεις υπό τις εντολές του διαδόχου του θρόνου, Κωνσταντίνου, κατευθύνονταν προς τη Βόρεια Ήπειρο για να την απελευθερώσουν. Μετά από έντονη διαφωνία, όμως, του Ελευθέριου Βενιζέλου με τον διάδοχο, επικράτησε η διαταγή του πρωθυπουργού και τα Ελληνικά στρατεύματα οδηγήθηκαν προς απελευθέρωση της Θεσσαλονίκης, ώστε να προλάβουν την επέλαση των Βουλγάρων, οι οποίοι ενδιαφέρονταν να καταλάβουν την πόλη για να έχουν πρόσβαση στο Αιγαίο. Μετά τις προαναφερόμενες μάχες, τα Ελληνικά στρατεύματα κατέλαβαν την πόλη και ο διάδοχος Κωνσταντίνος έκανε είσοδο στην Θεσσαλονίκη.

https://el.wikipedia.org/wiki/Απελευθέρωση_της_Θεσσαλονίκης

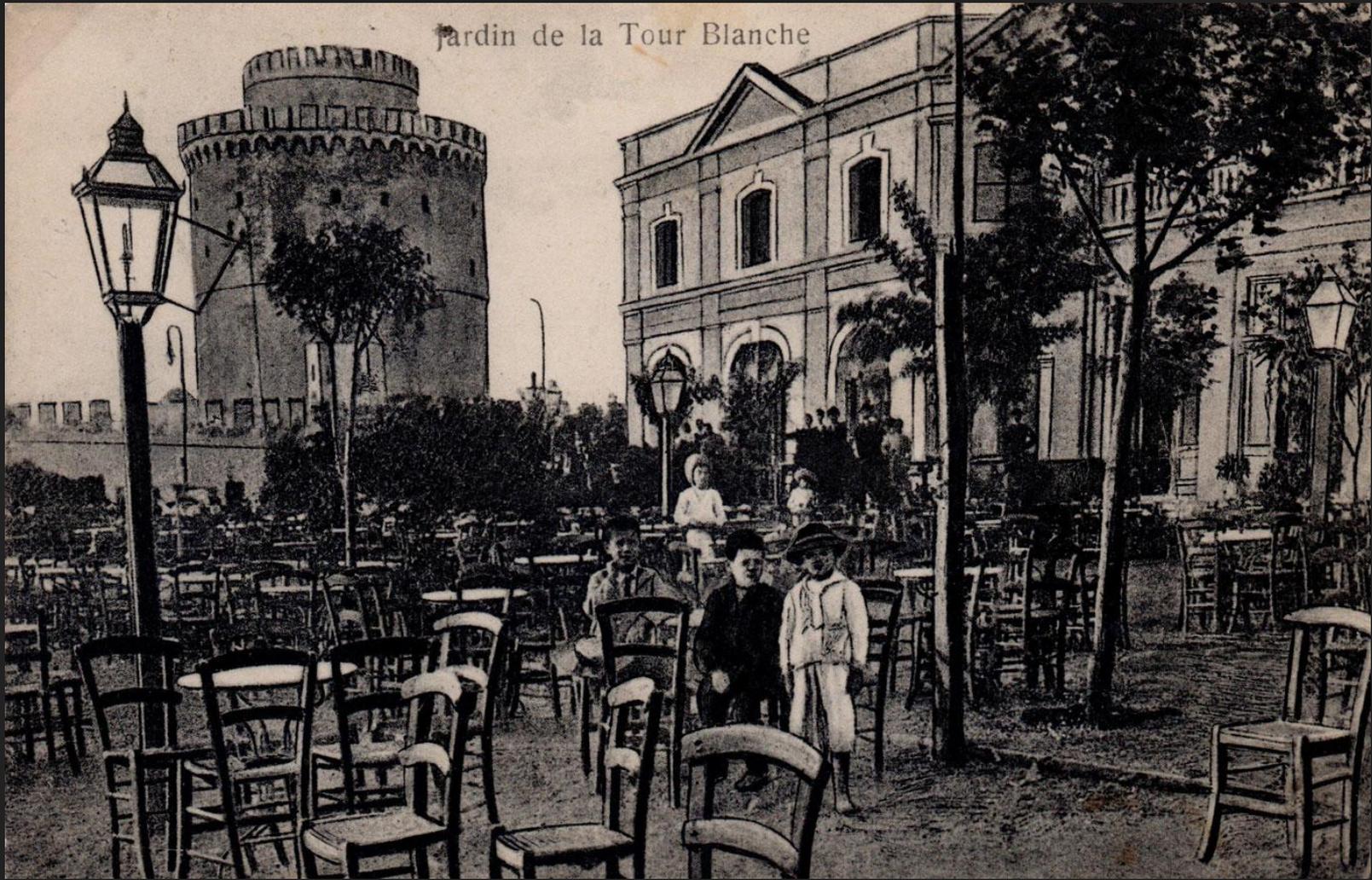
Bitola 1901

Gruss aus Monastir
Souvenir de Monastir
le 21 novembre 1901
Göthol
Sany

A. O. 1099 Hermann Sany, Monastir

Jardin de la Tour Blanche

Πρώτος Παγκόσμιος Πόλεμος

Τριπλή ή Εγκάρδια Συνεννόηση και Σύμμαχοι

Μ. Βρετανία

Γαλλία

Ρωσία

Σερβία

Βέλγιο

Ιαπωνία

Ιταλία (1915)

Ρουμανία (1916)

ΗΠΑ (1917)

Ελλάδα (1917)

Πρώτος Παγκόσμιος Πόλεμος

Τριπλή Συμμαχία ή Κεντρικές δυνάμεις

Γερμανία

Αυστρία

Ιταλία

Οθωμανική αυτοκρατορία

Βουλγαρία (1915)

Ρουμανία (1918)

Βρετανοί και
Γερμανοί
στρατιώτες
παίζουν
ποδόσφαιρο
στα
χαράκωματα
κατά την
ανακωχή των
Χριστουγέννων
του 1914

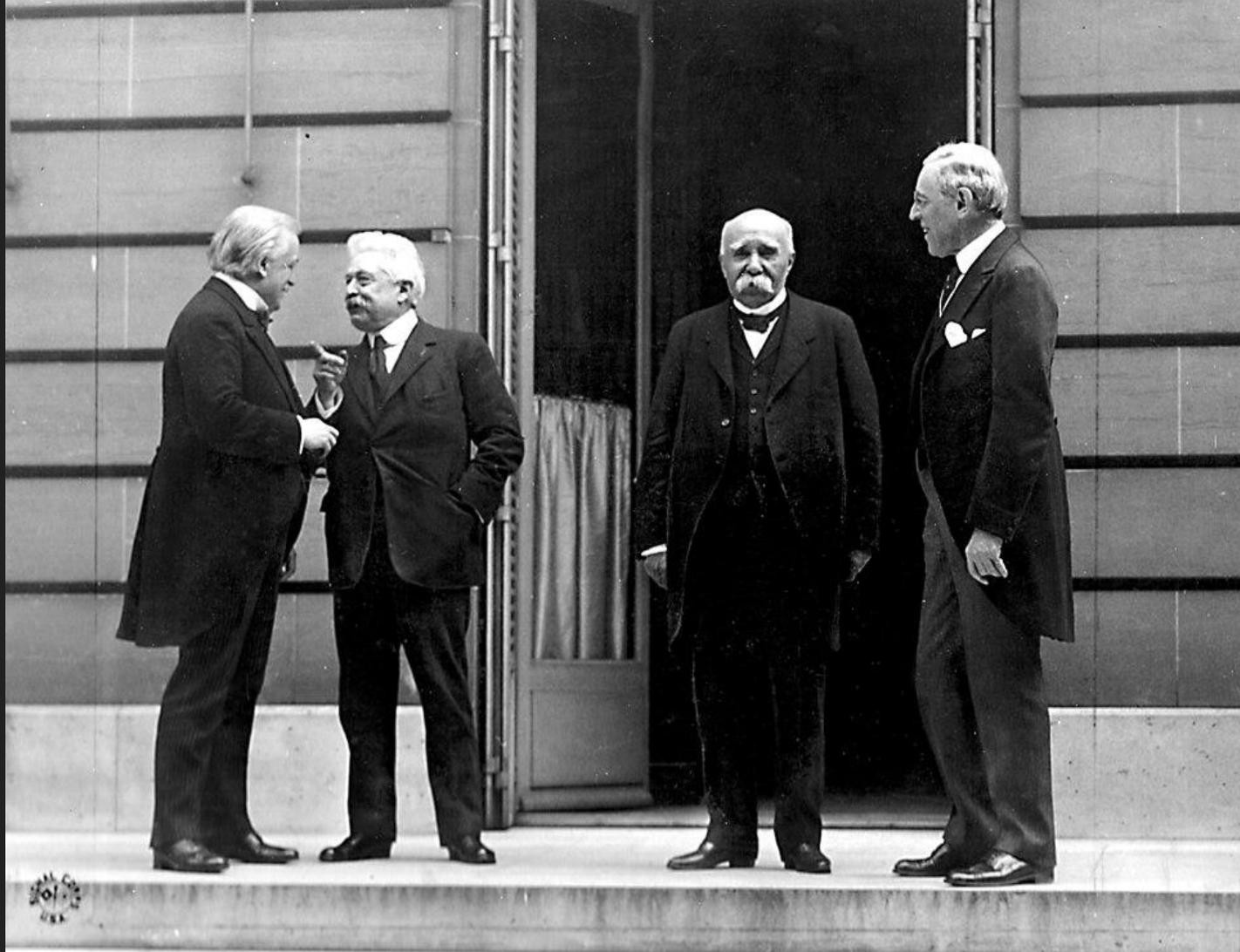
[https://www.news247.gr/
magazine/past/anakoxi-to
n-xristougennon-otan-i-eir
ini-nikise-ton-polemo/](https://www.news247.gr/magazine/past/anakoxi-to-n-xristougennon-otan-i-eir-ini-nikise-ton-polemo/)

Συνέδριο ειρήνης:
Conférence de la paix
de Paris (1919)

Συνθήκες:
Traité de Versailles
(Île-de-France)
Traité de
Neuilly-sur-Seine
(Île-de-France)
Traité de Sèvres
(Île-de-France)

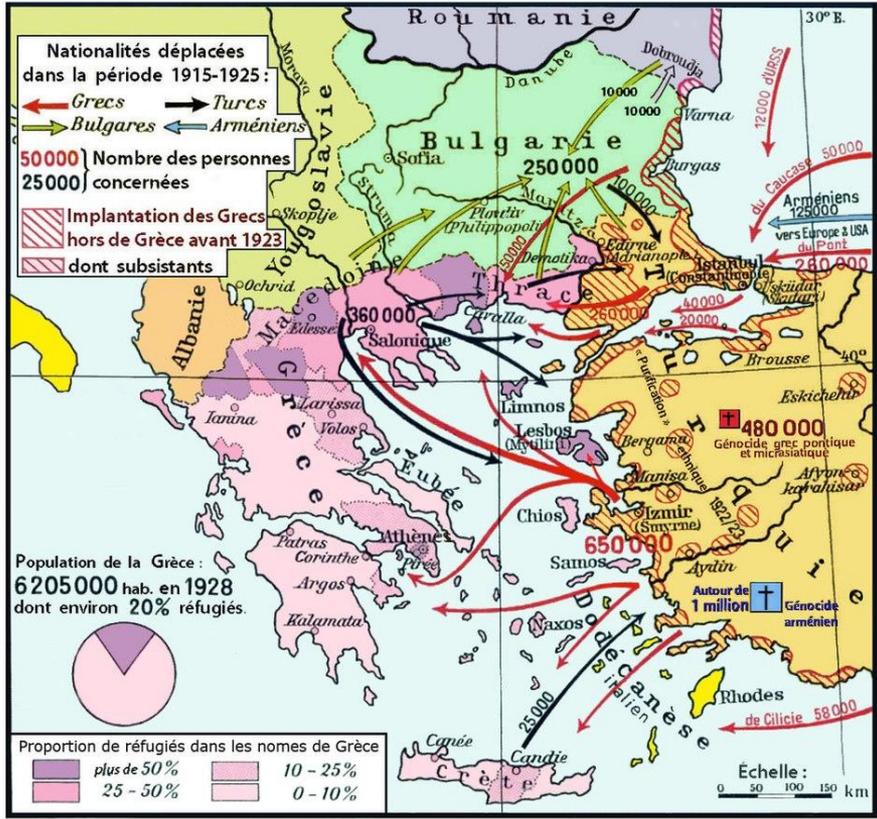
Εικόνα:
Lloyd George, Vittorio
Orlando, Georges
Clemenceau, Woodrow
Wilson

https://fr.wikipedia.org/wiki/Conf%C3%A9rence_de_la_paix_de_Paris

Δεπόμενες δε ποπυλασιών, δεπορτασιών και γενοκιδών εν Ασια μινωρη και αουρω δε Εγγέει δε 1915 δε 1925, δε απρὸς Ισραήλ W. Charny (dir.): « Le livre noir de l'humanité », Privat 2001, ISBN 2-7089-5607-8 και Η.-Erich Stier (dir.): « Grosser Atlas zur Weltgeschichte », Westermann 1985, ISBN 3-14-100919-8 (παρ αλληρσ source παρτιελλε δεπνσπιαρτη γραφηκη).

Γενοκιδε δεσ Αρμενιων (1915-1918).
Γυερρη Γρεκο-Τυρρη (1919-1922).
Γρεκσ δε Ανατολίες αβαρ 1923: 1 818 000.
Τραιτε δε Λαυσαρνε (1923) και εθαγγελσ δεσ ποπυλασιών δεσ ανειών 1919-1925.

Εκτοπίσεις πληθυσμών, απελάσεις και γενοκτονίες στη Μικρά Ασία και γύρω από το Αιγαίο από το 1915 έως το 1925

Γενοκτονία των Αρμενίων (1915-1918).
Ελληνοτουρκικός Πόλεμος (1919-1922).

Έλληνες της Ανατολίας πριν από το 1923: 1.818.000.

Συνθήκη της Λωζάνης: Τραιτέ δε Λαυσαρνε (Ελβετία, 24 Ιουλίου 1923)

Πληθυσμός της Ελλάδας: 6.205.000 κάτοικοι το 1928, εκ των οποίων περίπου το 20% ήταν πρόσφυγες.

[https://fr.wikipedia.org/wiki/Trait%C3%A9_de_Lausanne_\(1923\)](https://fr.wikipedia.org/wiki/Trait%C3%A9_de_Lausanne_(1923))

Από το 1908, που επικράτησαν, οι Νεότουρκοι προσπάθησαν να μειώσουν την επιρροή των χριστιανών στο τουρκικό κράτος. Μετά το τέλος των Βαλκανικών εντάθηκε η πολιτική εκτουρκισμού και διώξεων. Το 1915 οι Πόντιοι και οι Αρμένιοι ανέβηκαν αντάρτες στα βουνά για να σωθούν. Όμως αυτό οδήγησε σε εντονότερη καταπίεση από τους Τούρκους. Το 1915 σφαγιάστηκαν οι Αρμένιοι. Μετά το τέλος του Α' Παγκοσμίου άρχισε το σχέδιο εξόντωσης των Ποντίων. Το 1919 οι Πόντιοι κατέθεσαν σχέδιο ελληνοαρμενικού κράτους, το οποίο ματαιώθηκε, αλλά οι Τούρκοι το χρησιμοποίησαν για να θανατώσουν τους συμμετέχοντες. Συνολικά το 1915-22 χάθηκαν ή θανατώθηκαν και 200.000 Πόντιοι.

[Σκουλάτος-Δημακόπουλος-Κόνδης: Γ 88]

ΣΜΥΡΝΗ. ΚΙΝΗΣΙΣ ΤΟΥ ΛΙΜΕΝΟΣ ΔΗΦΘΕΙΣΑ ΕΚ ΤΟΥ ΝΟΤΙΟΥ ΜΕΡΟΥΣ
SMYRNE. - Mouvement du Port, pris du Sud

Η Σμύρνη πριν την καταστροφή

<https://www.offlinepost.gr/2025/01/23/h-zoi-sti-n-mikra-asia-prin-tin-mi-krasiatiki-katastrophi/>

Μεταγενέστερο σκίτσο από τον
τουρκικό τύπο που σατιρίζει το
τέλος της Μεγάλης Ιδέας

https://sitalkisking.blogspot.com/2009_12_21_archive.html

Βασίλειον της Ελλάδος – Απόλυτη Μοναρχία (1833–1843)
Βασίλειον της Ελλάδος – Συνταγματική Μοναρχία (1843–1862)
Βασίλειον της Ελλάδος – Προσωρινές Κυβερνήσεις (1862–1863)
Βασίλειον της Ελλάδος – Α΄ Βασιλευόμενη Δημοκρατία (1863–1924)
Β΄ Ελληνική Δημοκρατία (1924–1935)
Βασίλειον της Ελλάδος – Καθεστώς της 4ης Αυγούστου (1935–1941)
Ελληνική Πολιτεία – Κατοχή της Ελλάδας (1941–1944)
Βασίλειον της Ελλάδος – Εξόριστες Κυβερνήσεις (1941–1944)
Πολιτική Επιτροπή Εθνικής Απελευθέρωσης (1944)
Προσωρινή Δημοκρατική Κυβέρνηση (1947–1949)
Βασίλειον της Ελλάδος – Β΄ Βασιλευόμενη Δημοκρατία (1944–1967)
Βασίλειον της Ελλάδος – Στρατιωτική Δικτατορία (1967–1974)
Γ΄ Ελληνική Δημοκρατία – Μεταπολίτευση (1974–)

Βασιλείς της Ελλάδας

<https://www.asmodaios.gr/2023/01/oi-vasiliades-tis-elladas-meros-1o-1832-1920.html?m=1>

<https://www.asmodaios.gr/2025/03/2-1922-1973.html?m=1>

Όθων Α'
1832 - 1862
Βασιλεύς της Ελλάδας
Οίκος Βίττελσμπαχ Βαυαρίας

Αριστερά:
Γεώργιος Α΄
1863 - 1913
Βασιλεύς Ελλήνων
Οίκος
Γκλύξμπουργκ
Δανίας

Δεξιά:
Κωνσταντίνος Α΄
1913 - 1917
Βασιλεύς Ελλήνων
Γιος Γεωργίου Α΄

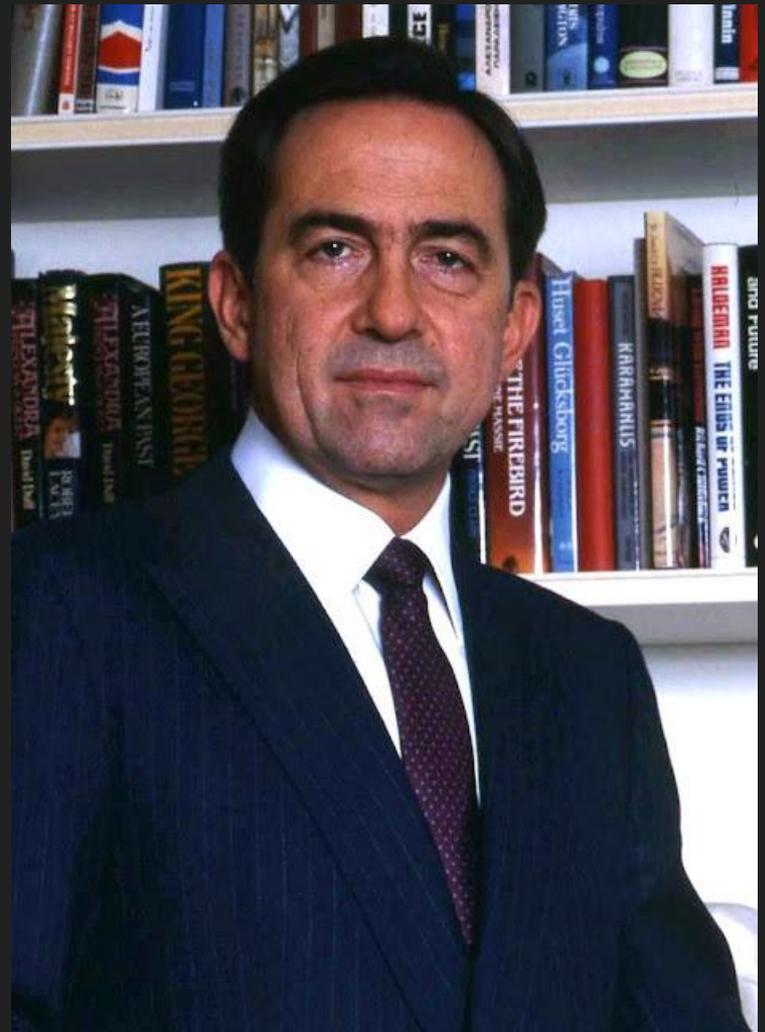
Αριστερά:
Αλέξανδρος Α΄
1917-1920
Βασιλεύς
Ελλήνων
Γιος Κων/νου Α΄

Δεξιά:
Γεώργιος Β΄
1922-1924
1935-1941
1946-1947
Βασιλεύς
Ελλήνων
Γιος Κων/νου Α΄

Αριστερά:
Παύλος
1947 - 1964
Βασιλεύς Ελλήνων
Γιος Κων/νου Α΄

Δεξιά:
Κωνσταντίνος Β΄
1964-1973
Βασιλεύς Ελλήνων
Γιος Παύλου

E.P.A. 674.

Ο πρίγκιπας Γεώργιος
και η σύζυγός του
Μαρία Βοναπάρτη

Ύπατος Αρμοστής της
Κρητικής Πολιτείας από
το 1898 έως το 1906

Δευτερότοκος γιος του
βασιλιά Γεωργίου Α΄ της
Ελλάδας

[https://el.wikipedia.org/wiki/Γεώργιος_της_Ελλάδας_\(1869-1957\)](https://el.wikipedia.org/wiki/Γεώργιος_της_Ελλάδας_(1869-1957))

ΑΙ Α.Β.Υ. Ο ΠΡΙΓΚΗΨ ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΚΑΙ Η ΠΡΙΓΚΗΠΙΣΣΑ ΜΑΡΙΑ
S.A.R. LE PRINCE GEORGES ET LA PRINCESSE MARIE

Πρωθυπουργοί της Ελλάδας

https://el.wikipedia.org/wiki/Κατάλογος_πρωθυπουργών_της_Ελλάδας

Σπυρίδων Τρικούπης
1833

Αλέξανδρος Μαυροκορδάτος

1833-4

1841

1844

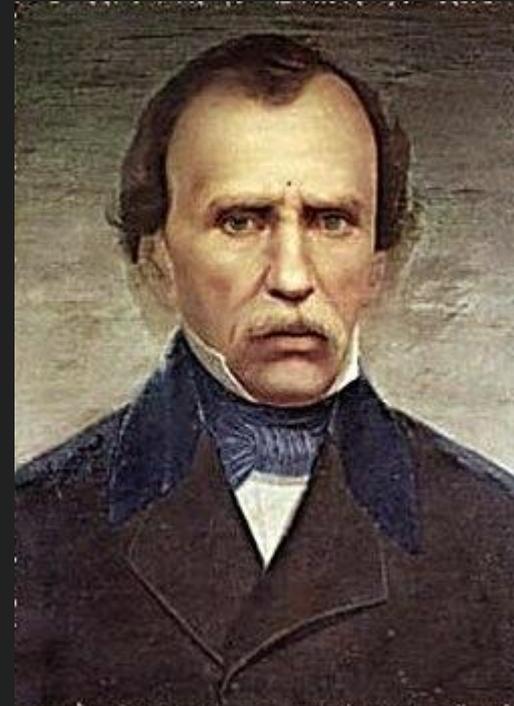
1854-5

Ιωάννης Κωλέττης

1834-5

1844-7

Ανδρέας Μεταξάς

1843

1843-4

Δημήτριος Βούλγαρης

1855-6

1856-7

1862-3

1863-4

1865, 1866

1868-9

1871-2

1874-5

Αλέξανδρος
Κουμουνδούρος

1865

1866-7

1870-1

1875-6

1876-7

1877

1878

1878-80

1880-2

Επαμεινώνδας Δεληγιώργης

1865

1870

1872-4

1876

1877

Χαρίλαος
Τρικούπης

1875

1878

1880

1882-5

1886-90

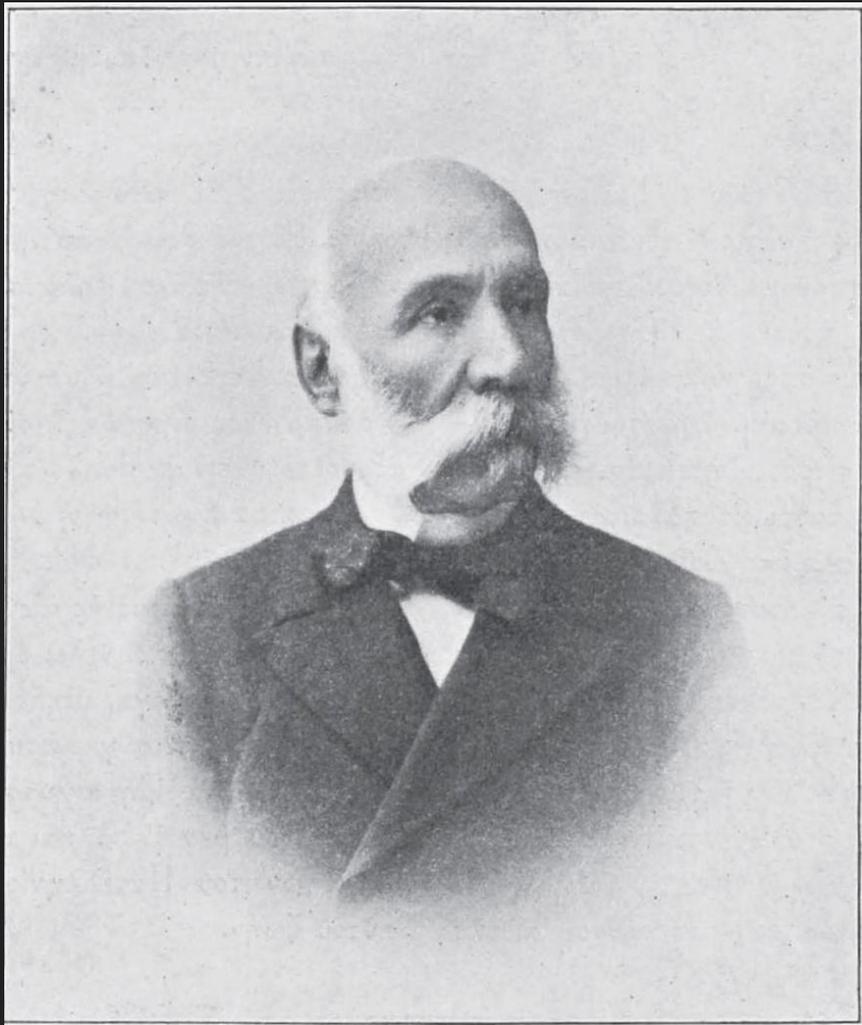
1892-3

1893-5

44745 - 156298

44745

Θεόδωρος Δηλιγιάννης

1885-6

1890-2

1895-7

1902-3

1904-5

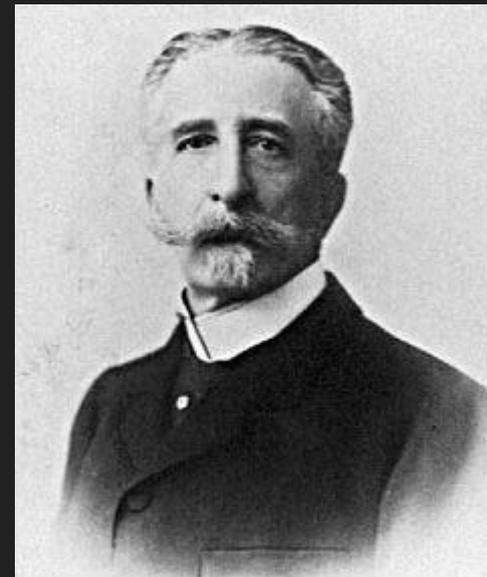
Γεώργιος Θεοτόκης

1899-1901

1903

1903-4

1905-9

Δημήτριος Ράλλης

1897

1903

1905

1909

1920-1

Αλέξανδρος

Ζαΐμης

1897-9

1901-2

1915

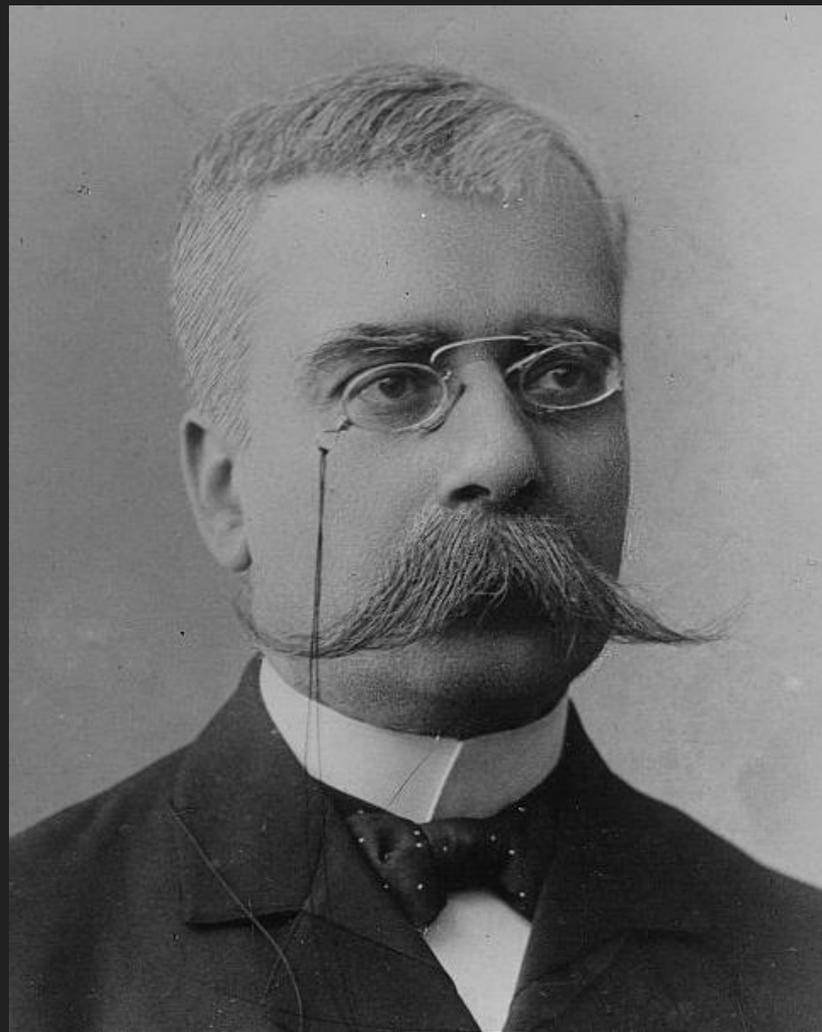
1916

1917

1926-7

1927-8

1928

Ελευθέριος Βενιζέλος

1910-5

1915

1916-7

1917-20

1924

1928-9

1929

1929-32

1932

1933

Δημήτριος Γούναρης

1915

1921-2

1922

Αλέξανδρος Παπαναστασίου

1924

1932

Παναγής Τσαλδάρης

1932-3

1933-5

Εμμανουήλ Τσουδερός
1941-4

Σοφοκλής
Βενιζέλος
1944
1950
1950-1

Γεώργιος Παπανδρέου

1944

1944-5

1963

1964-5

Νικόλαος Πλαστήρας

1945

1950

1951-2

Παναγιώτης Κανελλόπουλος

1945

1967

Θεμιστοκλής Σοφούλης

1945-6

1947-8

1948-9

1949

Κωνσταντίνος Τσαλδάρης

1946

1946-7

1947

Αλέξανδρος Παπάγος
1952-5

Κωνσταντίνος Καραμανλής
1955-6
1956-8
1958-61
1961-1963
1974-77
1977-80

